

تولید
دانش بنیان،
اشتغال آفرین

سال ۱۴۰۱

عصر اقتصاد

ویژه نامه هفته دولت

www.asre-eghtesad.com

روزنامه بین المللی اقتصادی صبح ایران | شهریور ۱۴۰۱

هفته دولت ۱۴۰۱

جایگاه ویژه صادرات در کشورهای در حال توسعه

تداوم در بخش منطقه ویژه اقتصادی کشور در آسمان صنعت ایران

جفت پوچ دولت سیزدهم در بخش معدن

CMIC
CHadormalu Mining & Industrial co.

چادرملو نماد توسعه پایدار
پیشگام در تکمیل زنجیره تولید

هفته دولت
گرامی باد

شرکتی ارزش آفرین در اقتصاد کشور

۱۲ میلیون تن کنسانتره آهن
۳/۷ میلیون تن گندله آهن
۱/۵۵ میلیون تن آهن اسفنجی
۱/۲ میلیون تن شمش فولادی
۵۰۰ هزار تن انواع میلگرد

۰۲۱-۸۸۸۸۳۱۰۲- ۸۸۷۷۵۹۳۵
www.chadormalu.com

دفتر مرکزی: تهران خیابان ولیعصر
بالا تراز میرداماد - بلوار اسفندیار - پلاک ۵۶

بومی سازی ، توسعه و تولید نبض تپنده گهرزمین

طرح های توسعه ای شرکت سنگ آهن گهرزمین

- احداث کارخانه ذوب با ظرفیت تولید ۳ میلیون تن
- پروژه احداث گندله سازی به میزان ۲/۵ میلیون تن
- احداث ۳ کارخانه آهن اسفنجی با ظرفیت هریک ۱/۷ میلیون تن
- احداث کارخانه نورد با ظرفیت ۳ میلیون تن
- احداث نیروگاه ۵۰۰ مگاوات بردسیر
- پروژه اکتشاف و توسعه معادن: شامل پهنه های اکتشافی مس و طلا
- جانچا در استان سیستان و بلوچستان، جبال بارز در استان کرمان و
- نهبندان در استان خراسان جنوبی
- پروژه IPCC حمل پیوسته مواد معدنی در سیرجان
- پروژه انتقال خط ریلی در سیرجان
- پروژه بازیابی آب از سدهای باطله در سیرجان
- مشارکت در احداث پایانه و اسکله مکانیزه تخلیه و بارگیری مواد معدنی در اسکله شهید رجایی بندرعباس
- مشارکت در ساخت و بهره برداری کارخانه لاستیک ماشین آلات فوق سنگین معدنی
- مشارکت در طرح انتقال آب خلیج فارس و دریای عمان به صنایع استان های کرمان، سیستان و بلوچستان و خراسان
- سرمایه گذاری در منطقه گردشگری گل گهر
- مشارکت در احداث کارخانجات فولاد چابهار به میزان ۱۰ میلیون تن

شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات (سهامی عام)
TAJALI Mines & Metals Development Co.

پروژه‌های شرکت تجلی توسعه معادن و فلزات

**تهیه و تولید مواد معدنی
شرق فولاد خراسان (سهامی خاص)**
تولید کنسانتره سنگ آهن فولاد خراسان
موقعیت جغرافیایی: خواف- سنگان
درصد مشارکت: ۳۵
ظرفیت (میلیون تن در سال): ۲/۵

نوق
وضعیت مالکیت: ۱۰۰٪
محصول: پلی‌متال
وضعیت محدوده: پروانه اکتشاف
مساحت (کیلومتر مربع): ۲/۵۹

دورپال
وضعیت مالکیت: ۱۰۰٪
محصول: پلی‌متال
وضعیت محدوده: پروانه اکتشاف
مساحت (کیلومتر مربع): ۱/۸۹

**صنایع فولاد کردستان
(سهامی خاص)**
تولید ورق فولادی، آهن اسفنجی
موقعیت جغرافیایی: کردستان- قروه- بیجار
درصد مشارکت: ۲۰
ظرفیت (میلیون تن در سال):
ورق فولادی: ۱ آهن اسفنجی: ۱/۶

مجتمع گلندرد
وضعیت مالکیت: ۱۰۰٪
محصول: زغال سنگ
وضعیت محدوده: پروانه بهره‌برداری
مساحت (کیلومتر مربع): ۱۸/۵

**شرکت آهن و فولاد
ایستاتیس توس (سهامی خاص)**
تولید ورق گرم فولادی رول شده
موقعیت جغرافیایی: خراسان رضوی- فریمان
درصد مشارکت: ۱۵
ظرفیت (میلیون تن در سال): ۲

**مجتمع صنایع آهن و فولاد
سرمد ابر کوه (سهامی خاص)**
تولید فولاد خام، کلاف، آهن اسفنجی
موقعیت جغرافیایی: یزد- ایرکوه
درصد مشارکت: ۴۸
ظرفیت (میلیون تن در سال):
فولاد خام: ۱/۶ کلاف: ۱/۴ آهن اسفنجی: ۱/۲

**صبا امید غرب خاورمیانه
(سهامی خاص)**
تولید گندله
موقعیت جغرافیایی: کردستان- بیجار
درصد مشارکت: ۳۰
ظرفیت (میلیون تن در سال): ۱

**شرکت آهن و فولاد
ایستاتیس توس (سهامی خاص)**
تولید ورق گرم فولادی رول شده
موقعیت جغرافیایی: یزد- اردکان
درصد مشارکت: ۱۵
ظرفیت (میلیون تن در سال): ۲

صاحب سقر
کنسرسیوم
محصول: سنگ آهن
وضعیت محدوده: پروانه بهره‌برداری
مساحت (کیلومتر مربع): ۲۴۵

جانجا
کنسرسیوم
محصول: پلی‌متال
وضعیت محدوده: گواهی کشف
مساحت (کیلومتر مربع): ۶۰

**صنایع معدنی و فولادی
ستاره سیمین هرمز**
تولید ۱۰ میلیون تن فولاد
موقعیت جغرافیایی: منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس
درصد مشارکت: ۵/۴
ظرفیت (میلیون تن در سال): ۱۰
فاز اول ۱/۷۲ میلیون تن آهن اسفنجی

**مدیریت بین المللی
همراه جاده ریل دریا (سهامی خاص)**
احداث اسکله بندر شهید رجایی
موقعیت جغرافیایی: هرمزگان
درصد مشارکت: ۳۱
ظرفیت (میلیون تن در سال): ۵۰
ظرفیت فاز اول (میلیون تن در سال): ۱۰

راهتهای عناوین

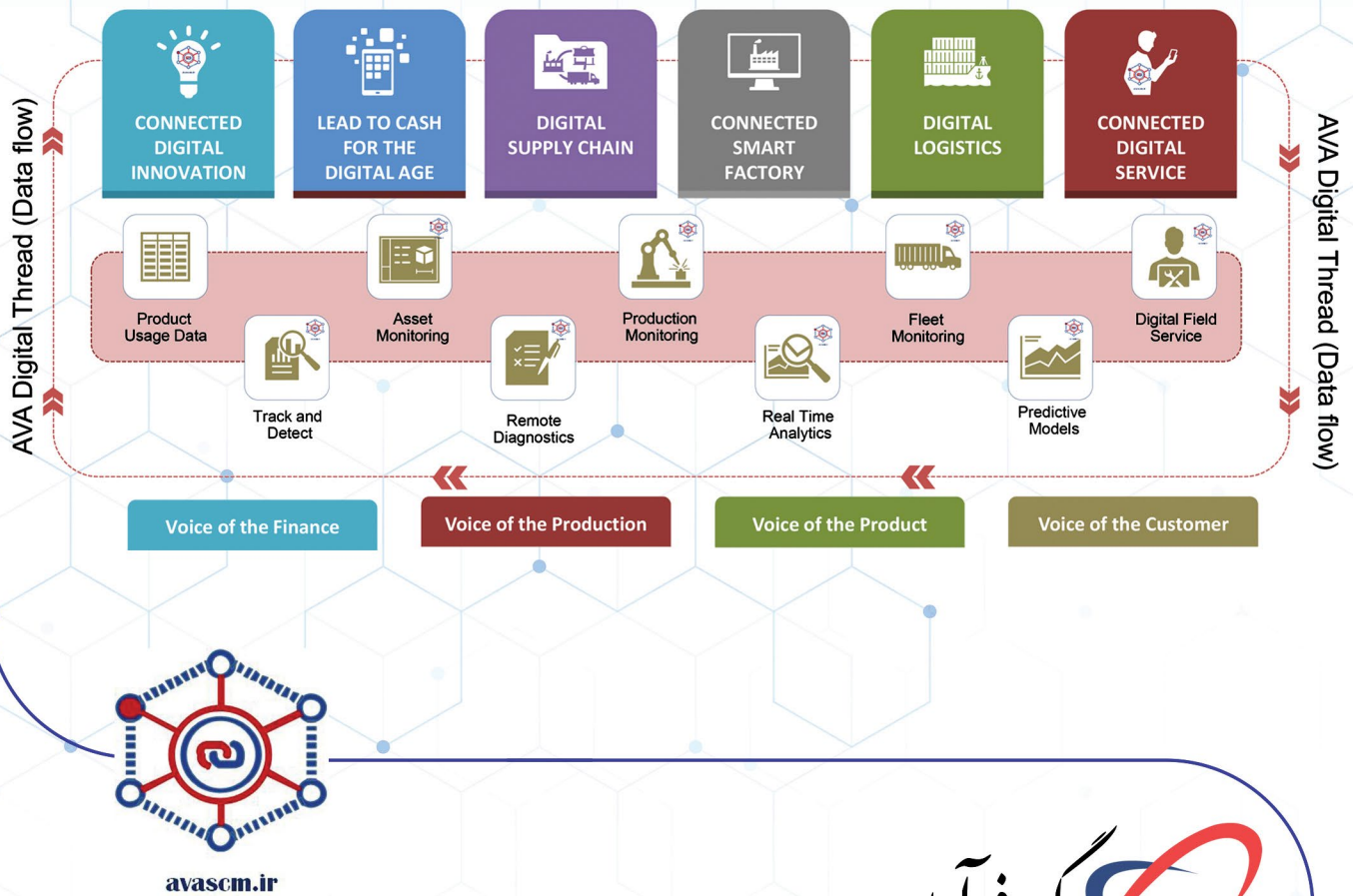
سرمایه‌گذاری
در حوزه معادن

سرمایه‌گذاری
در حوزه صنایع

www.tajalimmd.ir
info@tajalimmd.ir

زنجیره تأمین آوا

گروه فن آوا

ارائه راهکار و برنامه در جهت مدیریت اصلاح الگو در هر یک از حلقه های زنجیره و کل چرخه تامین

همکاری با نوآفرینان، دانش آفرینان درکسب و کارهای کاهش و مصرف بهینه بازیافت، مدیریت ضایعات و بازگشتی های زنجیره

بهره گیری از ابزارهای نوین فناوری اطلاعات و ارتباطات، IoT (اینترنت اشیا) و راهکارهای توسعه ای هوشمند

حکمرانی داده بر پایه تحلیل داده، تحلیل رفتار ذی نفعان، هوش تجاری و تصمیم سازی هوشمند

راهکار یکپارچه برای دسترسی به فرآیند مطلوب گردش داده، محصول و جریان مالی در طول زنجیره تامین

اعمال ساسیت ها و راهکارهای مدیریتی یکپارچه در طول زنجیره

سنجش کیفیت کالا در طول زنجیره تامین، توزیع، حمل، فروش و مصرف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ضرورت همداستانی مسئولان دولت مردمی

علی پاکزاد

دولت مردمی برنده سیزدهمین انتخابات ریاست جمهوری بود. دولتی که با تمام وجود تلاش دارد بر مردمی بودن خود تاکید و این وجه خود را تقویت کند. فارغ از دعاوی سیاسی و جریانات قدرت و مسائل حاشیه‌ای می‌توان گفت: دولت در این مسیر اهتمام فراوان کرده و سمت و سوی برنامه‌های خود را رفع مشکلات عامه قرار داده است؛ اما آنچه به این هدف و اثبات آن آسیب جدی زده، ناهماهنگی میان ارکان دولت است.

در روزهای ابتدایی دولت مصاحبه‌ای با معاون توسعه تجارت وزیر صمت در زمینه هماهنگی به من گفت: اعضای دولت و معاونان وزرا با یکدیگر هماهنگ هستند؛ ولی در دیگر اجزاء دولت این هماهنگی وجود ندارد.

البته از نگاه این معاون وزیر آنچه منجر به ناهماهنگی شده برگرفته از تضادهای منافع و تقابل‌های سیاسی مدیران میانی باقی مانده از دولت قبل با دولت‌مردان دولت سیزدهم بود. حتی در صورت درستی این مدعا به نظر می‌رسد این همه اتفاق نبوده و نیست، تجربه تغییر ۱۳ دولت در ایران و بدنه بوروکراتیک حاکم بر ساختار دولتی نشان می‌دهد که عادات قالب بر این بدنه بیش از رویکردهای مدیریتی و حتی قوانین در جریان کارها موثر است. ساختار بوروکراتیکی که چندین دهه بدون هیچ سنجش منطقی از اثر بخشی و کارایی به فعالیت خود ادامه داده است؛ به طور حتمی در مقابل هر نوع تغییری مقاومت می‌کند و تفاوتی هم نمی‌کند که دولتی که برسر کار آمده به دنبال امید باشد یا خود را مردمی بداند، بدنه اجرایی کار خود را می‌کند.

در نهایت نیز مرزهای هماهنگی به عنوان شعار دولت به دایره حاضران در جلسه هیات وزیران محدود می‌شود و این اتفاقی است که در همه دولت‌ها رخ داده و از این پیش نیز رخ خواهد داد.

تنها و تنها زمانی دولت سیزدهم می‌تواند این دایره بسته را بشکند که به اصلاح نهادی بپردازد در غیر این صورت تغییر افراد تنها و تنها به تغییر شکلی می‌انجامد و در نهایت تفاوتی در نتایج نخواهد داشت.

شاید وزیر صمت یکی از معدود افرادی باشد که در دولت در راستای عمل به برنامه خود به اصلاحات نهادی روی آورد و جالب آنکه در همین راستا نیز مورد تهاجم گسترده قرار گرفت و حتی تا پای استیضاح نیز پیش رفت، در حالی که برنامه‌هایی که او در دستور کار خود قرار داده بود؛ حداقل در ظاهر جمع‌بندی از مطالبات قوای مجریه و مقننه بود، ولی به دلیل تلاشش برای تغییر عادات از مسیر قانونی مورد حمله قرار گرفت.

در نهایت برای تحقق شعار هماهنگی و تسری آن به ورای اتاق اعضای هیات دولت نیاز، دولت نیاز به داستانی واحد دارد که برگرفته از مطالبات عمومی باشد و شخص رئیس دولت بر تحقق آن پافشاری کند و این پافشاری را تا به آنجا ادامه دهد که همه اجزا و ارکان دولت همداستان شوند در غیر این صورت بازهم حتی در صورت رفع تحریم‌ها ائتلاف منابع ملی در راستای تضمین منافع میلی‌تداوم خواهد یافت.

امید که دولت سیزدهم در هفته آتی دولت، تصویری هماهنگ تر از خود به نمایش بگذارد.

صاحب امتیاز:

موسسه عصر سرآمدان اقتصادی

سردبیر:

علی پاکزاد

مدیر اجرایی ویژه نامه:

زینب غضنفری

همکاران:

محمدامین صراف،

سکینه مهرائی،

نیلوفر جمالی،

امیرعلی رمذانی،

فرزین سوادکوهی،

ناعمه شاهوردی‌لو،

محمدعلی غلامرضایی،

علی رضانیان،

زهرا ملاقلی پور،

خدیجه محمدی،

محبوبه آوریده

مدیر هنری:

فاطمه یزدانی

مدیر چاپ و توزیع:

رحیم فرشی جلالی

چاپ و صحافی:

مجتمع چاپ طایفه

نشانی: خیابان ولیعصر، خیابان دمشق

پلاک ۱۱ واحد ۲

کد پستی: ۱۴۱۶۷۸۳۸۶۳

تلفن: ۸۸۹۴۸۱۰۴۰۸

فکس: ۸۸۹۰۶۴۴۷

همراه: ۰۹۰۳۷۳۹۶۹۲۹

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۹۴۵۲۹۳۰۷

www.asre-eghtesad.com

Telegram: @asreeghtesad

نسخه pdf ویژه نامه را از سایت

روزنامه در یافت کنید.

- ۶ جفت پوچ دولت سیزدهم در بخش معدن
- ۸ بررسی عملکرد دولت سیزدهم در بورس
- ۱۰ نفس تازه ایران خودرو با تغییرات مدیریتی
- ۱۱ الگوی مساله محوری تا شبکه سازی در ارتباط با شرکت های دانش بنیان
- ۱۲ دغدغه هایی از جنس معدن
- ۱۴ عملکرد وزارت صنعت معدن تجارت در دولت سیزدهم
- ۲۰ فاطمی امین: دستاورد نمایشگاه تحول صنعت خودرو همکاری خودروسازان با قطعه سازان است
- ۲۲ دولت سیزدهم؛ پیرو راه «قیمت گذاری دستوری»
- ۲۳ مداخلات دولتی و افول شاخص آزادی اقتصاد در کشور
- ۲۴ شاپرک بر مدار دانش و فناوری در آغاز دهه دوم فعالیت
- ۲۵ مدیرعامل شرکت نیک اندیش: رشد بازار رمزارزها تا ۶ ماه آینده امکان پذیر است
- ۲۶ شرکت توسعه معادن صدر جهان هموارکننده مسیرمولدسازی دارایی ها
- ۲۷ جایگاه ویژه صادرات درکشورهای در حال توسعه
- ۲۸ از حرف تا عمل وزارت راه و شهرسازی در دولت سیزدهم
- ۳۴ فرش ایران در سالی که گذشت؛ تلاش و تعلیق
- ۳۵ بررسی عملکرد ورزشی دولت سیزدهم
- ۳۶ علم داده و نقش آن در سازمان ها
- ۳۷ نقش برنامه استراتژیک در موفقیت سازمانی
- ۳۸ عملکرد وزارت نیرو در دولت سیزدهم زیر ذره بین
- ۴۲ طبع آزمایی دستگاه نفتی در تنگنای پرچالش تحریمی
- ۴۶ امیدواری شرکت آستور به صادرات با وجود تحریم های بانکی
- ۴۷ تداوم درخشش منطقه ویژه اقتصادی کشور در آسمان صنعت ایران

جفت پوچ دولت سیزدهم در بخش معدن

شهرام شریعتی

عضو هیات‌رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی خانه صنعت، معدن و تجارت ایران

دولت سیزدهم در بیش از یک سال از فعالیت خود جز تعدادی بخشنامه که بستر آن در دولت قبل فراهم شده بود، کار دیگری نکرده است. این بخشنامه‌ها زمانی که به فاز اجرایی می‌رسند نیز آنقدر به دست‌انداز می‌افتد و دچار مشکلات متعددی می‌شود که در عمل توان اجرایی شدن خود را از دست می‌دهد.

موضوع فعالیت‌های این دولت یا آن دولت نیست، به نظر می‌رسد گاهی بخش حاکمیتی، دغدغه‌ای برای معدن ندارد. دولت می‌گوید که قرار است، واردات ماشین‌آلات را آزادسازی کنیم تا افراد بتوانند با شرایطی خاص دستگاه مورد نیاز خود را خریداری کنند و به کشور بیاورند؛ اما در نهایت آب از آب تکان نمی‌خورد. این شرایط، داستان خودرو و آزادسازی واردات آن را تداعی می‌کند، در واقع وضعیتی که امروز برای ماشین‌آلات معدنی ایجاد شده، از همان الگویی تبعیت می‌کند که پیش‌تر برای خودروسازان وجود داشت، یعنی تا جای ممکن از محصولات داخلی استفاده شود و بعد اگر جای خالی وجود داشت، به سراغ محصولات خارجی برویم.

البته باید توجه داشت که ما در بخش صنایع معدنی و ماشین‌آلات، چیزی به نام محصول ساخت ایران نداریم. به این ترتیب زمانی درباره ماشین‌آلات معدنی و سنگین‌تر صحبت می‌کنیم، خواه ناخواه از نظر ویژگی‌های ساخت، استانداردهای سنگین‌تری دارند، به‌طور قطع نمی‌توانیم ادعا کنیم که تولیدات ما ۱۰۰ درصد داخلی است و به نقطه خودکفایی در صنعت ماشین‌سازی رسیده‌ایم.

اگرچه دولت‌ها، این اقدامات را در کارنامه خدمات خود به بخش معدن ثبت می‌کنند؛ اما در عمل ماشین‌آلاتی را که امروزه در بخش معدن به کار می‌روند یا بخش خصوصی با هزینه‌های بسیار بالایی وارد و گمرکی آن را پرداخت کرده یا ماشین‌آلاتی بسیار قدیمی است که از زمان جنگ و قبل از انقلاب باقی مانده و مدام آنها را تعمیر و بازسازی کرده‌اند و مدام دستی به سر و گوشش کشیده‌اند و هنوز از این ماشین‌آلات استفاده می‌کنند.

جدا از این ۲ حالت، اگر ماشین‌آلات نو شبه‌راهسازی مثل بیل، بولدوزر و مانند آن وارد بخش معدن شده، از سوی شرکت‌های بزرگی مانند سرچشمه، گل‌گوهر، چادرملو و امثال آن بوده و با مساعدت‌های دولتی موفق به انجام این کار شده‌اند. شاید بتوانیم چند تا دامپ‌تراک ۱۰۰ یا ۲۰۰

تنی وارد کشور کنیم، اما با این شیوه هیچ مشکلی از بخش معدن حل نمی‌شود.

به این ترتیب با چند بخشنامه دولتی هم نمی‌توان نیاز شدید بخش معدن به ماشین‌آلات را حل کرد. نکته مورد تاکید اینکه پس از وزارت صمت، عنان کار به‌دست گمرک، وزارت اقتصاد و دارایی، سازمان برنامه و بودجه یا نهادها و ارگان‌های دیگر می‌افتد. چیزی که برای فعالان معدنی اهمیت دارد، این است که یک معدن با ماشین‌آلات جدید راه بیفتد که متاسفانه تا به حال شاهد چنین اتفاقی نبوده‌ایم. ممنوعیت واردات خودرو برای خودروهای سواری این طور مطرح شد که ورود اتومبیل‌های امریکایی یا ماشین‌هایی که حجم موتور آنها بالای ۲۵۰۰ سی‌سی است، ممنوع است. این تصمیم حداقل ویژگی‌هایی را در بر گرفته و به شکل مشخص به آن اشاره کرده است؛ اما درباره ماشین‌آلات معدنی هیچ سند یا متنی وجود ندارد که ویژگی مشخصی را ذکر کرده باشد؛ اتفاقی که در زمینه واردات ماشین‌آلات معدنی رخ داده، این است که آنقدر هزینه‌های گمرکی افزایش پیدا کرد و دست‌اندازها زیاد شد که به‌جایی رسید که خواه ناخواه مانعی برای واردات ماشین‌آلات شد تا آنجا که ورود ماشین‌آلات، صرفه اقتصادی خود را از دست داد، بنابراین نقطه شروعی در این زمینه نمی‌توانم پیدا کنم.

البته شاید این راهی برای انحصار بود. زمانیکه می‌توان محصولات چینی را با سودی بالاتر وارد کرد و در اختیار متقاضیان گذاشت؛ چرا باید کسی بتواند بیل هیوندای وارد کشور کند یا ماشین‌آلات کوماتسو و کاتریپلار را در معدن مورد استفاده قرار دهد.

مثلی است که می‌گوید اگر قورباغه‌ای را در آب جوش بیندازند، بلافاصله برای نجات جان خود از ظرف بیرون می‌پرد؛ اما اگر موجود بیچاره را در قابلمه آب سرد بگذارند و آب را کم‌کم گرم کنند، یک دفعه قورباغه چشم باز می‌کند و می‌بیند که پخته شده است.

برخی بخشنامه‌هایی که صادر می‌شود، حمایت از تولید نیست و کمکی به تغییر وضع موجود نمی‌کند، برای مثال چرا بخش خصوصی باید اول یک ماشین ساخت داخل بخرد تا در مقابل اجازه وارد کردن یک دستگاه ماشین خارجی دریافت کند؟ یا چرا معدنکار باید ماشین صادر کند؟ چه کسی و در کجای دنیا حاضر است، ماشین‌آلات داخلی را با این سطح از کیفیت و استاندارد بخرد که بتوان به‌ازای آن یک ماشین خارجی وارد کرد.

ما باید کار معدن را به متخصص بخش معدن واگذار کنیم که دانش و تجربه کافی و عملی در این زمینه داشته

یک بازار بزرگ صنایع معدنی، بفروشد، اما همان‌طور که گفته شد بحث جابه‌جایی پول، مانع این کار شده است، بنابراین تحریم روی حوزه معدن هم اثر گذاشته است، البته این تأثیرات در مقایسه با بخش‌هایی مانند حوزه پزشکی ناچیز بوده، در واقع همین میزان تأثیر هم هزینه زیادی به بخش معدن و صنایع معدنی وارد کرده است.

قطعا تحریم‌ها در این فرآیند موثر بوده‌اند؛ اما در کنار آن ناکارآمدی در زمینه تصمیم‌گیری هم بوده که به مشکلات دامن زده است. قبول داریم که بسیاری از مشکلات ناشی از تحریم‌هاست؛ اما دولت هم باید به بخش خصوصی اجازه دهد خودش آستین بالا بزند و هرطور که شده و از هر جای جهان که می‌تواند ماشین‌آلات موردنیاز خود را تامین کند، چون فعالان بخش خصوصی می‌توانند با هر ترفند و حقه‌ای ابزار موردنیاز خود را از یک گوشه دنیا تامین کنند، اما در حال حاضر بسیاری از ماشین‌آلاتی که معدن‌داران وارد می‌کنند، در گمرک می‌ماند و اجازه ترخیص آن صادر نمی‌شود، متأسفانه دولت به جای اینکه این مسیر را هموار کند، جلوی پای بخش خصوصی سنگ می‌اندازد و دست و پای آن‌ها را با بخشنامه‌های گوناگون می‌بندد.

مگر قرار نیست، صنایع معدنی این کشور رشد کند؟ مگر قرار نیست سهم بخش معدن در جی‌دی‌پی افزایش پیدا کند؟ پس چرا با ندانم‌کاری جلوی این کار را سد می‌کنند؟ باز هم تأکید می‌کنم که بخش خصوصی حق دارد، ابزار و ماشین‌آلات موردنیاز خود را براساس استانداردهای لازم تهیه کند و به کار بگیرد.

نباید چشم خود را روی واقعیت بندیم. هپکو سال‌ها است که از بین رفته، همان‌طور که ارج، آزمایش یا برخی دیگر از کارخانه‌های تولیدی از بین رفت، پس خودمان را گول نزنیم و به جای حمایت از صنایع ورشکسته، از صنایع اصلی و مادر حمایت کنیم.

منبع اصلی درآمدی ما به غیر از منابع انسانی که بسیار ارزشمند است، نفت و معدن است؛ اما متأسفانه اصل قضیه را رها کردیم و سراغ صناعی رفتیم که برای ما کارآمدی چندانی ندارد. گاهی تصور می‌شود اراده جدی برای رشد معدن و صنایع معدنی وجود ندارد و گاهی برخی بخشنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌ها به این ابهام می‌افزاید.

به‌عنوان مثال، سازمان‌ها و ارگان‌هایی مانند محیط‌زیست و منابع طبیعی مقابل معدنکاری قرار گرفته‌اند یا در حوزه حقوق دولتی، کار دارد به جایی می‌کشد که جامعه محلی جلوی فعالیت معدن را بگیرد.

باشد. فرآیند معدنکاری از اکتشاف آغاز می‌شود و بعد وارد مرحله استخراج، تولید محصول و در نهایت صادرات می‌شود و آب از همین سر چشمه گل‌آلود است. در برخی بخشنامه‌های واردات ماشین‌آلات مانند داروی مسکنی است که امیدواریم با کمک آن بیماری وخیم بخش معدن را درمان کنیم.

ماشین‌آلات معدنی در فهرست کالاهای مشمول تحریم نبود، اما به‌خاطر مشکل نقل و انتقال پول، در عمل امکان ورود این محصولات وجود نداشت، به هر حال این از تبعات گریزناپذیر تحریم است و ما چاره‌ای نداریم جز اینکه نتوان آن را بپردازیم. چند روز پیش، وزیر امور خارجه چین توییتی زده بود که تحریم‌ها ۲۰۰ میلیارد دلار به اقتصاد کشور ایران ضرر زده است.

اگر بخواهیم حساب و کتاب کنیم، به‌نظر می‌رسد بخش زیادی از این ضرر و زیان از جیب معدن رفته است. واقعیت این است که معدن چه در بخش معادن کوچک و متوسط‌مقیاس و چه معادن بزرگ نیازی به تکنولوژی‌های پیشرفته یا به‌اصطلاح «های‌تک» ندارد.

به‌عبارت دیگر، معدن یک‌سری نیازهای اولیه و ساده دارد که مدت‌هاست، نتوانسته‌ایم آن‌ها را مرتفع کنیم، چون تحریم در برخی بخش‌ها مانند بخش معدن، مشکلات جدی ایجاد کرده است. بخش معدن که فقط به بیل، بولدزر، لوادر و گریدر نیازمند نیست. فعالان معدنی به ابزار زیادی نیاز دارند، از جمله ماشین‌آلات زیرزمینی و فقدان آنها موجب شده که نتوانیم معادن زیرزمینی را در کشور توسعه دهیم. ما نیاز قطعی به ماشین‌آلات جدید و پیشرفته داریم و دنیا نمی‌تواند آنها را در اختیار ما قرار دهد. این به معنی نخواستن نیست.

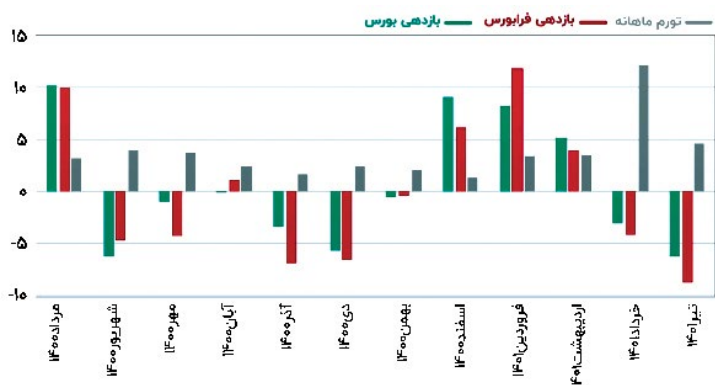
بسیاری کشورها از جمله کشورهای اروپای شرقی در تولید ماشین‌آلات زیرزمینی توانایی خوبی دارند و خیلی از کشورها دوست دارند ماشین‌آلات خود را به ایران، به‌عنوان

بررسی عملکرد دولت سیزدهم در بورس

طوری که نه تنها بازار با ورود پول حقیقی مواجه نیست بلکه خروج پول حقیقی روز افزون شده است.

بورس اوراق بهادار تهران از روز شروع به کار دولت سیزدهم تا ۱۲ مرداد ۱۴۰۱ که یکسال می گذرد ۳ بار تغییر روند داده است. در مرداد ماه ۱۴۰۰ که دولت سیزدهم تشکیل شد؛ شاخص بورس و فرابورس تهران صعودی بود. در انتهای مرداد این روند صعودی تغییر کانال داد و وارد یک کانال نزولی شد. این افت بازار سرمایه تا بهمن ۱۴۰۰ ادامه داشت و در بهمن بازار از روند نزولی خود خارج شد. بعد از افت ۵ ماهه شاخص این بار بازار وارد یک روند صعودی شد و تا اردیبهشت امسال شاخص تراز یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحد را لمس کرد. شاخص کل در این روند صعودی ۴۰۰ هزار واحد افزایش داشت. پس از سقف زنی شاخص کل در ۲۷ اردیبهشت روند بازار تغییر کرد و تا امروز که ۱۲ مرداد ۱۴۰۱ است، بازار در روند نزولی قرار دارد.

بازدهی بازار سرمایه در مقایسه با تورم ماهانه

یکی از دلایل اصلی عدم سرمایه‌گذاری در بورس با سرمایه‌های راکدی که در دست مردم به شمار می رود، بازدهی پایین این بازار در مقایسه با تورم کشور است. شاخص کل بورس تهران در ۱۲ ماهه اخیر ۶٫۴ درصد رشد داشته است و شاخص کل فرابورس در همین مدت ۲٫۸۶ درصد کاهش داشته است. متوسط ماهانه بازدهی شاخص کل ۵۳ صدم درصد است. بازار فرابورس در یک سال اخیر به طور متوسط با منفی ۲۴ دهم درصد کاهش در هر ماه روبه‌رو بوده است. این بازدهی اندک در حالی بوده است که مجموع تورم قیمت مصرف کننده در این ۱۲ ماه ۴۴٫۳۵ درصد بوده است و به طور متوسط ماهانه ۳٫۷ درصد تورم داشته‌ایم. این بازدهی اندک در قیاس با تورم باعث می‌شود تا سرمایه‌گذاران علاقه به سرمایه‌گذاری

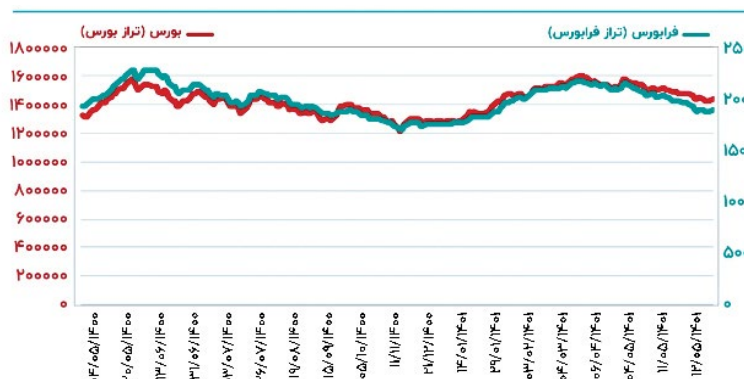
برای بررسی عملکرد اقتصادی دولت‌ها، ابزارهای زیادی وجود دارد. تولید ناخالص داخلی و ملی، تورم و میزان ارزش پول ملی، تراز واردات و صادرات و بازارهای مالی از جمله ابزارهایی هستند تا وضعیت دولت مشخص شود.

در ایران نیز بورس دارای شرایط خاصی است. بورس در دولت قبلی به یک ابزار کسب درآمد مهمی تبدیل شده بوده و تلاش کرد تا اعتماد بازار سرمایه را از بین ببرد و این خیانتی بزرگ در دولت حسن روحانی بود؛ چراکه شخص رئیس‌جمهوری یک روز قبل از سقوط بورس به صراحت از مردم خواسته بود که هرچه دارند را به بورس بسپارند در حالی که تیم اقتصادی او فردای آن روز در ۲۰ مرداد ۱۳۹۹ تصمیم داشت از بورس خارج شود و بازار را در قله رها کند و به پایین دره سقوط بفرستد. با توجه به این بی‌اعتمادی که دولت حسن روحانی در بورس به وجود آورد، کار دولت سیزدهم بسیار سخت است و رشد این بازار به راحتی شکل نخواهد گرفت و تجربه یک‌ساله این دولت نیز نشان می‌دهد که بورس ایران رشد نکرده است و هنوز در رکودی سنگین دست و پا می‌زند.

درباره عملکرد دولت سیزدهم در خصوص تصمیم‌گیری‌های مرتبط با بازار سرمایه می‌توان اظهار نظر کرد که وعده‌های داده شده در خصوص قیمت‌گذاری غیردستوری، اعتمادسازی و حمایت‌های همه جانبه از سرمایه مردم به وقوع نپیوسته است. حتی جریان خبرها نیز به گونه‌ای است که آسیب‌های شدیدی را متحمل بازار می‌کند. از طرفی بهانه دولت برای وضع رکودی بازار سرمایه، تأثیرات تورمی فعالیت‌های حمایتی از بورس است که با سیاست‌های ضد تورمی این روزها در تعارض است. بازار سرمایه یک نهاد مالی مؤثر در کلیت اقتصاد کشور است. در شرایطی که این بازار وارد یک جریان نرمال و روبه رشد با بازدهی متناسب باشد، در درجه اول تولیدات و در نهایت اقتصاد کشور حمایت می‌شود. در مقایسه بورس تهران با بازارهای مالی کشورهای توسعه یافته مشاهده می‌کنیم که ضعف اصلی بورس تهران عمق کم این نهاد مالی است. برای رفع این مشکل، بازار نیازمند فرهنگ سهامداری در جامعه است. این امر که مردم به جای سرمایه‌گذاری در املاک و یا ارز و سکه به سمت سرمایه‌گذاری در تولیدات کشور به وسیله بازار سرمایه تغییر موضع دهند، امری حیاتی برای شرایط تورمی اقتصاد کشور به حساب می‌آید. این روند انتقال جریان سرمایه‌گذاری از بازارهای دیگر به بورس در سال ۹۹ به صورت عمومی شکل گرفت؛ اما با مدیریت‌های اشتباه و حمایت‌های خبری بیش از اندازه، این روند دچار حباب شد و در مرداد ۹۹ با ترکیدن این حباب یک تجربه تلخ نصیب عموم مردم شد. بعد از این فاجعه، با شکل‌گیری ذهنیت منفی در افکار عمومی درباره بورس، کار برای اصلاح فرهنگ سرمایه‌گذاری سخت شد. این روند بازدهی‌های پایین بورس بعد از افت مرداد ۹۹ نارضایتی را در فعالان بازار سرمایه به اوج خود رسانده به

علاوه بر این از اسفند سال ۱۴۰۰ تا کنون چندین کارگروه برای تسهیل کارهای سهام عدالت تشکیل شد که در واقع همه آن‌ها با دستور دولت و سازمان خصوصی و با همکاری بورس بوده است؛ اما این کارگروه‌ها تا کنون دستاوردی نداشته و نیامده رفتند. علیزاده، نماینده مجلس و عضو ناظر بر شورای عالی بورس از کارگروه شرکت‌های سرمایه‌گذاری خبر داده بود و گفت: «کارگروهی تشکیل شد که به نمایندگی از سهامداران عدالت در شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی بتوانند در انتخابات هیأت‌مدیره شرکت‌های سرمایه‌پذیر حضور پیدا کنند. همچنین تا زمانی که انتخابات خود شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی برگزار شود و هیأت‌مدیره انتخابی تأیید صلاحیت شوند تا آن زمان نمایندگانی از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی بتوانند در مجمع شرکت‌های سرمایه‌پذیر معرفی شوند و در انتخابات حضور پیدا کنند و قرار شد این کارگروه تا پایان دی ۱۴۰۱ به کار خود ادامه دهد و بعد از آن زمینه‌های لازم برای برگزاری مجمع شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی و شرکت‌های تعاونی سهام عدالت شهرستانی و کانون ملی شرکت‌های سرمایه‌گذاری برگزار شود.» اما چند روز از اظهار این سخنان نگذشته بود که خبری دیگر منتشر شد که کارگروه در دو ماهه اخیر نه تنها جلسه نداشته بلکه هیچ کمکی هم به سهام عدالت نکرده و اکنون کارگروه سهام عدالت تعطیل شده است. سخنگوی کانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت در مورد اعضای کارگروه ویژه سهام عدالت گفت: این کارگروه ویژه مرکب از ۸ عضو شامل سازمان بازرسی کل کشور، نماینده ناظر مجلس در شورای عالی بورس، سازمان خصوصی‌سازی، سازمان بورس، اتاق تعاون ایران، کانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی، وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی و وزارت اقتصاد هستند که حدود دو ماه است که جلسه برگزار نشده است و هنوز آیین‌نامه اجرایی سهام عدالت بلا تکلیف مانده است. با توجه به وضعیت بازارهای مالی در یکسال گذشته می‌توان گفت که دولت سیزدهم تا اینجای کار و با گذشته یکسال از عمر خود توفیق چندانی نداشته و دستاور قابل تعریفی ندارد. وزیر اقتصاد دولت سیزدهم چندی پیش در سخنرانی بابت یکسالگی دولت سیزدهم گفته بود که ادعا نداریم که شق القمر کردیم، ولی کار کردیم. این در حالی است که وزارت اقتصاد باید در برخی از حوزه‌ها به دلیل کم کاری توضیح دهد کسی انتظار شق القمری ندارد؛ اما انتظار دارد تا کارها به نحوی پیش نرود که مغل روند عادی کار شود و در برخی از موارد شاهد رفتار وزارت اقتصاد برای کند کردن روند عادی بازار هستیم؛ مانند دخالت دولت در سهام عدالت که سبب کند شدن روند آزادسازی کامل سهام و تقسیم سود شرکت‌های غیربورسی شده است.

در بازار سرمایه نداشته باشند که نتیجه آن خروج پول حقیقی از بازار است.

عملکرد دولت سیزدهم در رابطه با ۵۰ میلیون سهامدار

سهام عدالت، یکی از بزرگترین موضوع مربوط به بازار سرمایه است که هنوز بدون تکلیف باقی مانده است؛ این در حالی است که ۵۰ میلیون سهامدار عدالت در ایران هستند که منتظر تصمیمات دولت هستند. اکنون سهام عدالت در پرتفوی شهروندان به نمایش در نمی‌آید و شهروندان توان خرید و فروش سهم خود را ندارند. تیم اقتصادی دولت سیزدهم سهام عدالت را به دلیل اینکه بزرگترین شرکت‌های ایرانی در آن قرار دارند، به حیات خلوت خود تبدیل کرده و در آن اعمال نفوذ و دخالت‌های زیادی می‌کند. در واقع، وزارت اقتصاد دولت سیزدهم، رییس سازمان خصوصی را نماینده خود در تمامی جلسات مربوط به سهام عدالت و نهادهای مرتبط با سهام عدالت کرده است و به همین دلیل هرگونه تصمیم کانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری و کارگروه‌های خاص از طریق سازمان خصوصی‌سازی وتو شده و هیچ پیشرفتی در کار پیش نمی‌آید. در دوره‌ای که موضوع تشکیل کانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت در شورای عالی بورس مطرح شد به عنوان یکی از اعضای این شورا دلایل وجود تضاد منافع برای این موضوع مطرح شد که در نهایت منجر به تصمیم شورا برای فعالیت کانون مذکور برای سهامداران سهام عدالت برای مدت ۵ سال شد. با وجود این سازمان خصوصی‌سازی در کانون سهامداران دخالت می‌کند.

نفسی تازه ایران خودرو با تغییرات مدیریتی

زمینه صادرات گسترده فراهم شود.

در واقع پس از تغییر و تحولات مدیریتی در بهمن ماه، شاهد گردش سریع‌تر چرخ عملیاتی شرکت هستیم و میزان تولیدات و فروش محصولات شتاب بیشتری گرفته که قاعدتا پیش از آن، عملیات شرکت‌های زیرمجموعه سرعت گرفته و کل گروه ایران خودرو همگام با هم پیش می‌روند. نیم نگاهی به عملکرد شرکت‌های تابعه مؤید این موضوع است و میزان تولیدات و محل‌های درآمدی شرکت‌ها بیشتر شده است.

در بازار سهام نیز وضعیت

نماد «خودرو» رو به صعود

است و هم اکنون قیمت هر

سهام به بیش از ۲۲۰ تومان

رسیده است و انتظار می‌رود

با تغییرات مثبت در عملیات

شرکت و احتمال احیای

برجام، باز هم «خودرو» به

لیدر بازار سرمایه تبدیل

شود؛ کلیت بازار

نیز به دنبال

آن حرکت

کنند.

در نهمین روز بهمن سال ۱۴۰۰ مهدی خطیبی، سکان هدایت ایران خودرو را در دست گرفت؛ نگاهی به رزومه خطیبی نشان می‌دهد که او از مدیران موفق صنعت خودرو است و سوابق متعددی در کارنامه حرفه‌ای خود به ثبت رسانده است.

در سالیان اخیر به دلیل سیاست‌های اشتباه دولت در قبال صنعت خودروسازی کشور که بارزترین آن قیمت‌گذاری دستوری است و اثرات مخرب این امر به سایر صنایع همچون فولاد که تامین‌کننده مواد اولیه خودروسازان است، نیز سرایت کرده، گروه صنعتی ایران خودرو با چالش‌های متعددی در بخش‌های تولید، منابع مالی و زنجیره تامین مواد اولیه روبه‌رو شده است و انتظار می‌رفت با حضور خطیبی که نگاه ویژه‌ای به همکاری با نیروهای متخصص و کارآمد در بخش‌های مختلف دارد و قوت گرفتن رفع تحریم‌ها، وضع متفاوتی بر این مجموعه بزرگ حاکم شود.

از ابتدای بهمن سال گذشته که شرکت ایران خودرو مدیرعامل جدید به خود دید، رویکردها، نگرش‌ها و سیاست‌های شرکت‌داری تغییرات محسوس و رو به جلو داشت. این تغییرات به گونه‌ای بوده که در همین مدت اندک اثرات مطلوب بر عملیات شرکت‌های گروه گذاشته و نمود آن را می‌توان در گزارش‌های مالی منتشر شده تماشا کرد.

بر اساس آمارهای منتشره، در ۱۰ ماهه منتهی به دی سال ۱۴۰۰ گروه صنعتی ایران خودرو موفق به تولید ۳۸۱ هزار و ۳۲۱ دستگاه خودرو شد که ۶ هزار و ۷۷۳ دستگاه کمتر از مدت مشابه سال ۱۳۹۹ است. در نتیجه آن، مقدار فروش نیز افت ۴ هزار و ۸۰۱ دستگاهی در مدت یاد شده داشت.

با روی کار آمدن خطیبی در راس هرم تصمیم‌گیری‌ها، تغییرات به سرعت نمود پیدا کرد و گزارش‌های تولید و فروش شرکت ایران نشان می‌دهد که در ۵ ماهه منتهی به مرداد سال ۱۴۰۱، بیش از ۲۳۷ هزار دستگاه خودرو کامل به تولید برساند که افزایش ۴۸ درصدی را در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رقم زد.

از دیگر تحولاتی که اخیراً در بزرگترین خودروساز خاورمیانه به چشم می‌آید، حذف تولید ناقص و تکمیل خودروهای ناقص انبار شده است. در دوره‌های گذشته خودروهای بسیاری به دلیل کمبود قطعه، در انبارها خاک می‌خوردند و همین مساله محل مناقشه و جدل دولت و خودروسازان بود و جو روانی نامناسبی را به بازار مخابره می‌کرد؛ اما اکنون شاهد هستیم که خودروهای ناقص انبار شده از گذشته به سرعت تکمیل و روانه بازار شد و تولید ناقص از چرخه عملیات شرکت حذف شد.

تکمیل خودروهای انبار شده و به دنبال آن، حذف تولیدات ناقص مسیر را برای اجرای طرح‌ها و برنامه‌های دیگر باز کرد؛ از جمله طرح تحول کیفیت بود تا میزان رضایت عمومی از خودروهای داخل بالا رود و با افزایش کیفیت محصولات تولیدی،

الگوی مساله محوری تا شبکه سازی در ارتباط با شرکت های دانش بنیان

با وزارت علوم امضا کردیم تا از امکانات وزارت علوم و توان علمی و آزمایشگاهی دانشگاه های سراسر کشور استفاده کنیم. لذا با دانشگاه نوشیروانی بابل تفاهنامه ای منعقد کردیم تا با همکاری همدیگر در سال آینده خودروی شاهین هیبریدی را تولید و عرضه کنیم.»

چارچوب های تعریف شده از تولید قطعاتی که پیشتر در کشور امکان آن را نداشته ایم و یا ارتقا فناوری هایی که بر کیفیت محصول با به کار گیری مواد اولیه کمتر کمک می کند همه و همه مسائلی است که گروه سایپا در همکاری خود با شرکت های دانش بنیان دنبال کرده است و به نظر می رسد به زودی می توانیم انتظار تحولی جدی در تصویر برند این گروه خودروسازی داشته باشیم.

در کنار این نکته، موضوع شبکه سازی برای این گروه نیز از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. گسترده بودن یک مجموعه صنعتی و زنجیره های متعدد تامین و تولید باعث شکل گیری مشکلاتی می شود که به طور حتم رفع آن ها نمی تواند از یک مرجع و در راس هرم مدیریتی اتفاق بیفتد، به همین منظور شبکه سازی و ایجاد ارتباط موثر بین بخش های مختلف زنجیره تولید با شرکت های دانش بنیان از جمله راهکارهای موثر در این وضعیت است که به نظر می رسد گروه خودروسازی سایپا این وجه را نیز جدی گرفته است.

محمد علی تیموری در بخشی از مصاحبه خود در برنامه تلویزیونی که به آن اشاره شد به صورتی گذرا به این نکته نیز پرداخت و در مورد شبکه سازی گفت: سیستمی تحت عنوان مدیریت زنجیره خودرو نوشته شده که تمام شرکت های دانش بنیان می توانند اطلاعات خود را در آن جا ثبت کنند و به این طریق شرکت های دانش بنیان را به هزار قطعه ساز وصل می کنیم.

خودروساز و ۵ پروژه دیگر در بخش فروش و خدمات پس از فروش خودرو است.

همچنین با شرکت های صنایع دفاع نیز بیش از ۲۳ پروژه در زمینه تولید قطعات الکترونیک و سیستم های برقی به امضای قرارداد رسیده و وارد فاز اجرایی شده است که در این میان انعقاد قرارداد با نیروی هوایی در زمینه ریخته گری، ماشین کاری دقیق و تست و آزمون از موضوعات توافق شده ای است که طی چند وقت اخیر به سرانجام رسیده است.

همچنین سایپا، همکاری خود را با دانشگاه های برتر کشور توسعه داده است؛ از زمستان سال گذشته بر این اساس گروه خودروسازی سایپا با دانشگاه شریف در پلنفرم و تجهیزات تست و آزمون، دانشگاه تهران در زمینه تولید باتری خودروی برقی همکاری می کند و این امر با سایر دانشگاه ها از جمله دانشگاه نوشیروانی بابل در خصوص هیبریدی کردن موتور شاهین نیز در دست اجراست.

آخرین گزارش اجرای این پروژه ها را مدیرعامل سایپا در ۲۴ مردادماه در گفت و گوی تلویزیونی اعلام کرد. محمدعلی تیموری در این برنامه گفت: «سایپا با ۷ شرکت زیرمجموعه وزارت دفاع قرارداد بسته و قسمتی از قطعات مورد نیاز را از این شرکت ها دریافت می کند. صنایع دفاعی در همه جای دنیا در حوزه دانش بنیان جلوتر از سایر صنایع هستند و در سایپا از ۸۰ هزار خودرویی که در کف پارکینگ به صورت ناقص و دارای کمبود قطعات بود ۳۰ هزار خودرو با قطعاتی که وزارت دفاع تولید کرد تکمیل شده است و باید از ظرفیت صنایع نظامی در داخلی سازی قطعات استفاده کنیم.»

او در ادامه افزود: «دومین فضای دانش بنیان در کشور، دانشگاه ها هستند. در این ۷ ماه تفاهنامه ای

الگوی مساله محوری برای توسعه داشته های دانشی شرکت های بزرگ از جمله مسیره های بهره وری است که به دور از هر نوع کارکرد نمایشی می تواند به شرکتها کمک کند تا ضمن رفع چالشهای مسیر تولید خود بازدی، بالاتری نیز از سرمایه گذاریشان در این روند داشته باشند.

طرح مسئله و چالش به عنوان محور مشارکت با شرکت های دانش بنیان و درخواست یافته راه حل کاری مرسوم است که در دنیا نیز به عنوان الگویی شناخته شده مورد استفاده است.

در این راستا گروه خودروسازی سایپا با بهره گیری از نیروهای متخصص توانسته است، براساس الگوی مساله محوری حرکت کند، اتفاقی که با تعریف پروژه همکاری از «طراحی تا فروش» شکل گرفته، یعنی تلاش برای پاسخ به نیاز بازار و انتظار مشتریان سایپا. این همکاری با هدف استفاده اثربخشی از توانمندی های موجود شرکت های دانش بنیان در کشور بوده و دستاورد این همکاری طی چند ماه گذشته تاکنون، تولید قطعات دانشی و فناورانه با ۲۶ شرکت و ۳۷ پروژه قرارداد همکاری بین گروه خودروسازی سایپا و شرکت های دانش بنیان بوده که خبر انعقاد قراردادهای آن در ابتدای مرداد رسانه ای شد.

در خبرها آمده بود در میان این قراردادهای موضوعاتی مانند تولید قطعات الکترونیک، گیربکس اتوماتیک در قالب ۲۱ پروژه با شرکت های دانش بنیان فعال در حیطه صنایع هوافضا به چشم می خورد.

موضوع کیفیت نیز از دیگر اولویت های گروه خودروسازی سایپا بوده که برای ارتقای آن در تمامی محصولات گروه بالغ بر ۴۲ پروژه تعریف شده که ۳ برنامه آن در بخش زیرساخت، ۲۹ پروژه در بخش قطعات و مجموعه ها، ۵ مورد در بخش فرآیند

دغدغه‌هایی از جنس معدن

ایجاد ارتباط با شرکت‌های بزرگ این عقب‌افتادگی تکنولوژیکی برطرف شود. مدیرعامل هلدینگ «ومعدان» افزود: به نرم‌افزارهای جدید در بخش معدن نیاز داریم، چرا که هر یک از کانسارها از توابع ریاضی بهره می‌برند. اگر شکل سه بعدی اکتشاف صحیح نباشد، چگونه می‌توانیم معدن مناسبی را طراحی کنیم. سعدمحمدی افزود: نیازمند تغییر نگرش در ذهن سیاست‌گذاران برای توسعه بخش معدن هستیم؛ چرا که هیچ بخشی در ایران به اندازه معدن سودده نیست و قدرت بزرگ شدن در کشور را دارد.

او با اشاره به کمبود زیرساخت‌ها در کشور افزود: نمی‌شود که معدنکار علاوه بر انجام وظایف خود موظف به تامین برق، آب و گاز خود نیز باشد و بهتر است این زیرساخت‌ها از سوی وزارتخانه‌های تخصصی ایجاد شود.

معدنکاری دیجیتال، حلقه مفقوده

در نشست تخصصی کمیته راهبردی همایش و نمایشگاه معدن کاری دیجیتال از معدن کاری دیجیتال به‌عنوان حلقه مفقوده توسعه معدنی ایران یاد شد. حوزه‌ای که سیاست‌گذار و بازیگران توجه چندانی به آن ندارند. این غفلت بزرگ می‌تواند، تبعات بسیاری برای کشور در پی داشته باشد؛ به طوری که در سال‌های آتی، کل زنجیره تامین صنایع در جهان تحت تاثیر این تحول قرار خواهند گرفت.

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدن و فلزات با اشاره به روندهای جهانی و تجربیات داخلی در زمینه معدن کاری هوشمند گفت: چنانکه می‌دانید، بخش معدن تقریباً در جهت منفی حرکت می‌کند و در آخرین آمارها هم رشد سال گذشته در مقایسه با سال ۱۳۹۹ به جای افزایش، نزول ۴ درصدی را تجربه کرده است. این عدد بیانگر رفتار و سیستم مدیریتی است. دیدن فرآیندهای به‌روز معدن کاری در شرکت‌های برجسته به خوبی تفاوت‌های ما با جهان را به نمایش می‌گذارد. باید دید سیستم هوشمند در بخش اکتشاف قادر است چه اقداماتی انجام دهد. انتقال این توانایی‌ها به معدنکاران ایران از درجه اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بسیاری از معدنکاران و شرکت‌های معدنی هنوز هم با این قبیل توانایی‌ها که در نتیجه هوشمندسازی معدن از طراحی تا عملیات، سیستم‌های محاسباتی و ذخایر که به کل متحول شده‌اند و قابل دسترسی است، آشنایی ندارند.

اکتشافات، هنوز سنتی است

سعدمحمدی در ادامه گفت: امروز کل سیستم‌هایی که در ایران برای اکتشاف استفاده می‌شوند، سنتی هستند که این موضوع در زمینه محاسباتی اختلاف جدی با دنیا ایجاد کرده که باید مورد تاکید قرار گیرد. البته در بخش تکنولوژی بخش‌هایی از فناوری‌های نسل چهارم نظیر تکنولوژی VAR و پایش هوشمند سه‌بعدی در مجموعه‌هایی نظیر مس سرچشمه عملیاتی شده که فواید بسیاری در پی داشته است. امروز بسیاری از این فناوری‌ها در دسترس هستند؛ اما استفاده از آنها در کشور شایع نشده است. امروز طراحی فابریک‌ها در جهان به شکل آنلاین انجام می‌شود؛ اما در کشور به این رویه دسترسی نداریم.

او افزود: امروزه دو تا سه نسل از فناوری معدنی عقب افتاده‌ایم و اگر تدبیری اندیشیده نشود که این فاصله کم شود، عقب‌ماندگی شدت می‌گیرد. استفاده از دامپ‌تراک‌های ۱۳۰ تنی به‌ندرت در کشور شایع است که امروزه تراک‌های مورد استفاده در دنیا با ظرفیت بیش از ۴۰۰ تن کار کرده و حتی برخی سازندگان به سمت ساخت دامپ‌تراک‌های ۵۵۰ تنی رفته‌اند.

حمل‌ونقل باید متحول شود

مدیرعامل هلدینگ «ومعدان» در بخش دیگری از سخنانش گفت: از این بدتر وضعیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل در کشور است که از منظر نحوه کف‌سازی و زیرسازی به‌کل باید متحول شود تا با نیازهای جدید همسو شود. همه این عوامل موجب می‌شود تا هزینه تمام‌شده معدنکاران ایران ۱۰۰ درصد از رقبای جهانی بیشتر باشد.

سعدمحمدی با تاکید بر این موضوع که نباید به تعریف صرف از وضعیت بخش معدن کشور پرداخت، گفت: همایش پیش‌رو باید به سوالات مختلف در حوزه معدن کاری دیجیتال پاسخ دهد، ضمن اینکه نقاط ضعف را باید مشخص کند تا شاید بتوان از این مسیر تغییراتی در بخش معدن ایجاد کرد.

اهمیت بخش معدن در اقتصاد بر هیچ کسی پوشیده نیست. به ویژه در کشوری که از وابستگی به نفت، زخم و رنج بسیار دیده است. معدن، گنجینه‌های بزرگی هستند که می‌توانند، تولید داخلی و صنعت ملی را متحول کنند؛ اما چرا هنوز آن طور که باید از ظرفیت‌های بخش معدن استفاده نشده است؟ چه مشکلاتی پیش روی مدیران معدنی است که نتوانسته‌اند معدن را به جایگاه مناسب خود در پیشرفت و شکوفایی اقتصاد ایران برسانند؟

شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدن و فلزات به عنوان یکی از ۷ شرکت بزرگ پیشران پیشرفت اقتصاد کشور، سال‌هاست در زمینه توسعه معدن و صنایع معدنی فعالیت می‌کند و جایگاه قابل توجهی را در صنعت به خود اختصاص داده است. مهم‌ترین ویژگی این مجموعه، توسعه محور بودن آن و فعالیت گسترده آن تمام حلقه‌های زنجیره تولید از کشف و استخراج معدن و فرآوری مواد معدنی تا تأمین انرژی و فعالیت‌های زیرساختی در حوزه حمل‌ونقل و کارخانه‌های مختلف کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی و فولاد و ... را شامل می‌شود. این هلدینگ بزرگ اکنون پروژه‌های متعددی را در اقصی نقاط کشور در دست اجرا دارد. در ادامه به برخی دغدغه‌ها و مسائل مربوط به حوزه معدن از نگاه مدیران این مجموعه اشاره می‌کنیم.

تغییر ساختار، اولین ضرورت

مدیرعامل هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معدن و فلزات چندی پیش در نشستی علمی به بررسی مشکلات معدن پرداخت و گفت: توسعه بخش معدن در ایران نیازمند تغییر ساختار در چارت مدیریتی و تغییر نگرش در ذهن سیاست‌گذاران کشور است. اردشیر سعدمحمدی افزود: با حفاری‌های چند ۱۰۰ هزار متری در سال نمی‌توانیم در بازار مواد معدنی با رقبایی که سالانه میلیون‌ها متر حفاری انجام می‌دهند، رقابت کنیم و نیازمند توسعه اکتشافات معدنی در اعماق هستیم.

او تصریح کرد: اگر فرصت موجود برای گرفتن سهم از بازار جهانی را از دست دهیم، به راحتی رقبای جابمان را می‌گیرند، بنابراین ناچاریم از تکنولوژی روز دنیا در این رابطه استفاده کنیم.

مدیرعامل «ومعدان» افزود: متولی بخش اکتشافات معدنی در کشور مشخص نیست و هیچ سازمانی اختیار تام و بودجه کافی برای انجام اکتشافات معدنی در اختیار ندارد.

اکتشاف، اولین دغدغه

سعدمحمدی گفت: اولین دغدغه در بخش معدن اکتشاف است. در ایران مرکزی برای ارزیابی اکتشاف نداریم و هر سازمانی از نگاه خود میزان ذخایر را اعلام می‌کند. استرالیا ۱.۵ میلیارد دلار در بخش اکتشاف سرمایه‌گذاری کرده که سرمایه‌گذاری‌های ما در مقایسه با چنین کشورهایی نزدیک به صفر است.

او ادامه داد: شرکت گلنگور در سال گذشته ۲۲۹ میلیارد دلار گردش مالی داشته که این رقم غیرقابل مقایسه با شرکت‌های ایرانی است.

مدیرعامل هلدینگ سرمایه‌گذاری توسعه معدن و فلزات به این نکته نیز اشاره کرد که در منطقه سریدون، یکی از شرکت‌های بزرگ خارجی اعلام کرد که این منطقه ذخیره مس ندارد؛ اما توانستیم با سرمایه‌گذاری از محل منابع داخلی شرکت ملی مس، ۳ میلیارد تن ذخیره مس سریدون کشف کنیم.

سعدمحمدی با اشاره به وضعیت اکتشافات سنگ‌آهن افزود: حداقل ۱۶۰ میلیون تن سنگ‌آهن برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد نیاز داریم که ذخایر کنونی ما تا ۱۸ سال آینده فقط پاسخگوست.

او گفت: اگر قرار است جایگاه معدن ارتقا یابد نیاز به برنامه‌ریزی برای انجام اکتشاف وسیع و عمیق داریم.

مدیرعامل هلدینگ «ومعدان» با اشاره به وضعیت ذخایر مس افزود: در دنیا ۸۷۰ میلیون تن مس خالص داریم که سهم ایران ۴۰ میلیون تن است.

کمبود تکنسین و بحران فناوری

سعدمحمدی با اشاره به کمبود تکنسین و کارگر ماهر معدنی در کشور گفت: حاضرم، امضا کنم که تا ۱۰ سال دیگر معدن کاری که بتواند زغالسنگ استخراج کند به شدت کمیاب خواهد بود چون در پرورش تکنسین کوتاهی کرده‌ایم.

او گفت: معدن کشور از نظر تکنولوژی دچار عقب‌افتادگی شده‌اند و به‌طور حرفه‌ای فعال نمی‌کنند از این نیاز است تا با

ابرجالش‌های اجرای پروژه‌ها

صفری با اشاره به چالش‌ها و مشکلات اجرای پروژه‌ها اظهار کرد: به طور حتم اجرای پروژه‌های معدنی، با چالش‌هایی همراه خواهد بود. به طور مثال در بخش انرژی، به شدت با چالش کمبود برق مواجه خواهیم بود. برای رفع این معضل، در حال تلاش و برنامه‌ریزی هستیم تا به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر یا انرژی‌های پاک پیش برویم، زیرا از نظر سرزمینی و زیست‌محیطی با توجه به کمبود انرژی در کشور، باید به این سمت حرکت کنیم.

او اضافه کرد: در رابطه با تامین انرژی، در حال انجام برنامه‌ریزی‌های لازم هستیم، زیرا استفاده از انرژی خورشیدی به عنوان سوخت معدن و صنایع معدنی تاکنون صرفه اقتصادی نداشته است. بنابراین با توجه به کمبودهایی که در صنعت برق وجود دارد، به طور حتم استفاده از انرژی تجدیدپذیر در بخش معدن و صنایع معدنی صرفه اقتصادی خواهد داشت. امیدوار هستیم بتوانیم یک طرح خوب در این زمینه تعریف کنیم و مدیرعامل هلدینگ نیز روی این موضوع تأکید جدی دارد.

معاون امور معدن و صنایع معدنی «ومعادن» خاطرنشان کرد: در بخش نیروی انسانی در تمام پروژه‌ها و حوزه‌های صنایع معدنی و فلزی، با کمبود نیروی متخصص مواجه هستیم. تلاش می‌کنیم در پروژه‌ها از نیروهای جوان استفاده کنیم و نسل جدیدی را در حوزه معدن و صنایع معدنی برای اجرای پروژه به وجود آوریم.

صفری به یکی از ابرچالش‌های حوزه معدن و صنایع معدنی اشاره کرد و گفت: یکی از چالش‌های جدی ما در این زمینه، نبود ثبات قوانین و مقررات در کشور است. با توجه به طرح‌هایی که در دست اقدام داریم، هر یک از پروژه‌ها با محاسبات اقتصادی پیش می‌روند. ثبات اقتصادی و قوانین و مقررات در هر یک از این پروژه‌ها تأثیر می‌گذارد. همچنین تغییر قوانین و مقررات، صدور بخشنامه‌های جدید و دستورالعمل‌ها نیز تأثیر قابل توجهی در روند اجرایی پروژه‌ها و در نتایج و شاخص‌های اجرایی آن‌ها می‌گذارد. این مقوله اجرای پروژه‌ها را به صورت جدی با چالش مواجه کرده است. متأسفانه برای این امر راهکاری نیز وجود ندارد؛ مگر اینکه با یک خرد جمعی، بخش خصوصی و حاکمیت بتوانند ثبات را در قوانین و مقررات ایجاد کنند.

او بخش حمل‌ونقل را نیز دیگر چالش اجرای پروژه‌های معدنی و فلزی دانست و یادآور شد: کمبود ریل و راه‌آهن در کشور بسیار جدی است و باید به این موضوع به صورت ویژه توجه شود. البته نیازمند این هستیم بخش‌هایی که متولی راه‌آهن هستند، برای توسعه آن پیش‌قدم شوند تا راه‌آهن توسعه پیدا کند.

قوانین و مقررات چالش‌زا

معاون امور معدن و صنایع معدنی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدن و فلزات هم در گفت‌وگویی از دغدغه‌های کارشناسان بخش معدن سخن به میان آورد.

امین صفری گفت: اجرای پروژه‌ها با محاسبات اقتصادی و فنی آغاز می‌شود، اما نبود ثبات در قوانین و مقررات و صدور دستورالعمل‌های خلق‌الساعه، ممکن است اجرای بسیاری از پروژه‌ها را با چالش مواجه کند و محاسبات فنی و اقتصادی را به طور کلی تغییر دهد.

او بیان کرد: شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدن و فلزات با توجه به استراتژی‌ها، نقش و اهمیت شرکت در حوزه معدن و صنایع معدنی و فلزی کشور، پروژه‌های متعددی را در دست اقدام دارد.

معاون امور معدن و صنایع معدنی «ومعادن» افزود: با توجه به اینکه شرکت بیشتر سهام شرکت‌های حوزه معدن و صنایع معدنی و فلزی را در اختیار دارد، در این بخش به فعالیت می‌پردازد و بر همین اساس اکثر پروژه‌ها نیز در این حوزه تعریف شده‌اند.

پروژه‌ها همچنان پیش می‌روند

صفری با تأکید بر توانایی متخصصان داخلی برای پیروزشدن بر مشکلات حوزه معدن، با اشاره به یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌هایی که در حال انجام است، عنوان کرد: یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین پروژه‌ها، معدن مس جانچا به شمار می‌آید که قرار است در این معدن با انجام اکتشافات تکمیلی و باطله‌برداری و سپس استخراج و در نهایت احداث کارخانه کنسانتره مس به ظرفیت ۱۳۰ هزار تن پروژه تکمیل شود.

او مطرح کرد: خوشبختانه در این پروژه قرارداد منعقد و شرکت مورد نظر و زمین برای انجام پروژه اختصاص داده شده است. همچنین مدیرعامل و هیات مدیره شرکت به منظور تسریع در فرایندهای اداری تعیین شده‌اند. علاوه بر این، برنامه‌ریزی و زمان‌بندی فازهای اجرای پروژه مشخص شده است. در حال حاضر نیز تیم اجرایی پروژه در معدن فعالیت می‌کنند و عملیات اکتشافات تکمیلی را انجام می‌دهند تا بتوانیم جانمایی‌ها، طراحی‌ها و تست‌های تکنولوژی را مشخص کنیم و بر اساس نتایج مطالعات اولیه بتوانیم فرایند اجرایی و احداث کارخانه را آغاز کنیم.

معاون امور معدن و صنایع معدنی «ومعادن» تصریح کرد: اجرای پروژه مس جانچا در مسیر خوبی قرار گرفته است و این پروژه نسبت به دیگر پروژه‌های بزرگ که اقدامات اولیه در آن‌ها مدت زمان بیشتری به طول می‌انجامد، به نظر می‌رسد پروژه جانچا در زمان خوبی روی ریل اجرایی قرار گرفته است.

عملکرد وزارت صنعت معدن تجارت در دولت سیزدهم

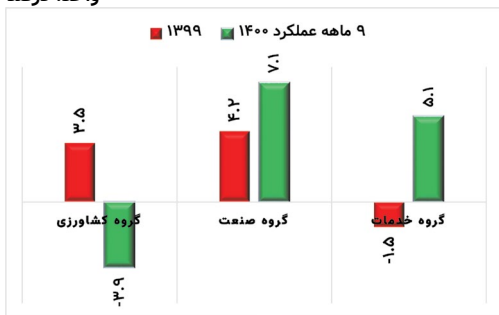
تجارت در گروه کشاورزی، صنعت، خدمات ارائه داده است.

امیر علی رمدانی

مولف، مدرس و مشاور سازمانی

سال ۱۴۰۱ در حالی به نام «سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» نام‌گذاری شد که دولت سیزدهم جمهوری اسلامی ایران به وسیله هشتمین رئیس‌جمهوری ایران، سیدابراهیم رئیسی سه‌شنبه مورخ ۱۲ مرداد ۱۴۰۰ آغاز به کار و سکان هدایت وزارت صنعت معدن تجارت نیز به سیدرضا فاطمی‌امین داده شد. وزارت صنعت معدن تجارت از اصلی‌ترین وزارتخانه‌های ایران است که دارای سازمان‌های تابعه مهمی به شرح ذیل است:

واحد: درصد

نمایش شماره (۳) - مقایسه درصدی نرخ رشد اقتصادی به تفکیک هر بخش

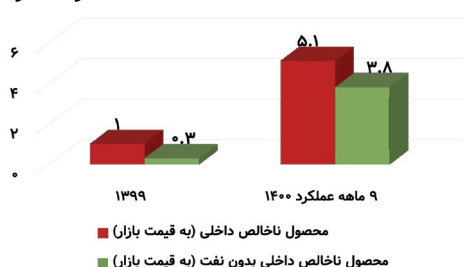
از دیگر موارد قابل ارزیابی عملکرد، موضوع «محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)» و «محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)» که در نمایش ذیل مقایسه شده است.

واحد: درصد

ش.ب.	نام بخش	۱۳۹۹	۹ ماهه عملکرد ۱۴۰۰
۱	محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)	۱/۰	۵/۱
۲	محصول ناخالص داخلی بدون نفت (به قیمت بازار)	۰/۳	۳/۸

نمایش شماره (۴) - نرخ رشد اقتصادی به تفکیک هر بخش (به قیمت ثابت است) (۱۳۹۹=۱۰۰)

واحد: درصد

نمایش شماره (۵) - مقایسه درصدی محصول ناخالص داخلی و محصول ناخالص داخلی بدون نفت

یکی از مهم‌ترین زیرمجموعه‌های وزارت صنعت معدن تجارت، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران است که دارای

ش.ب.	شرح	ش.ب.	شرح
۸	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)	۱	سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
۹	شرکت‌سهامی‌نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی	۲	سازمان توسعه تجارت ایران
۱۰	سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی	۳	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
۱۱	دانشگاه صنایع و معادن ایران	۴	صندوق توسعه صنایع دریایی
۱۲	موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی	۵	مرکز ملی فرش ایران
۱۳	مرکز توسعه تجارت الکترونیکی	۶	صندوق ضمانت صادرات
۱۴	صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک	۷	شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع پیشرفته
۱۵	سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان		

نمایش شماره (۱) : سازمان‌های تابعه وزارت صنعت معدن تجارت

طبق گزارش ۸۸ منتشر شده از سوی دفتر فناوری داده و اطلاعات و امنیت فضای مجازی معاونت هماهنگی و محیط کسب‌وکار وزارت صنعت معدن تجارت، نرخ رشد اقتصادی در مدت زمان ۹ ماهه عملکرد (تا پایان سال ۱۴۰۰) در گروه‌های مختلف اعلام شد.

واحد: درصد

ش.ب.	نام بخش	۱۳۹۹	۹ ماهه عملکرد ۱۴۰۰
۱	گروه کشاورزی	۳/۵	-۳/۹
۲	گروه صنعت ۱	۴/۲	۷/۱
۳	- صنعت	۱/۸	۳/۴
۴	- معدن	۵/۲	۱۱/۸
۵	-- استخراج نفت و گاز طبیعی	۵/۶	۱۳/۴
۶	-- سایر معادن	۱/۰	-۲/۵
۷	گروه خدمات	-۱/۵	۵/۱
۸	- عمده و خرده فروشی، هتل و رستوران	-۳/۵	۳/۵

نمایش شماره (۲) - نرخ رشد اقتصادی به تفکیک هر بخش (به قیمت ثابت است) همچنین در نمایش ذیل، عملکرد ۹ ماهه وزارت صنعت معدن

انواع حمایت‌های سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران از شرکت‌های دانش‌بنیان، شتاب دهنده‌های فناوری و مراکز نوآوری مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و فناوری کشور بسیار گسترده است که می‌توان در دسته‌های ذیل گروه‌بندی کرد:

- ◆ واگذاری حق بهره‌برداری زمین به صورت نقد و اقساط با شرایط ویژه
- ◆ اولویت واگذاری حق بهره‌برداری زمین در اراضی حاصل از فسخ قراردادهای راکد در مناطق تقاضا محور
- ◆ ایجاد مناطق تخصصی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی برای استقرار واحدهای تولیدی دانش‌بنیان
- ◆ اعطای مشوق اجاره بهای دفتر در سال اول استقرار در مراکز خدمات فناوری و کسب‌وکار
- ◆ شناسایی واحدهای صنعتی مستعد و کمک به دانش‌بنیان شدن آن‌ها از طریق مشاوران تخصصی کلینیک‌های خدمات کسب‌وکار
- ◆ برگزاری رویدادهای معرفی و عرضه فناوری و کمک به بازاریابی محصولات دانش‌بنیان از طریق فن بازارهای منطقه ای تحت مسئولیت
- ◆ به‌هم‌رسانی شرکت‌های دانش‌بنیان و واحدهای صنعتی متقاضی رفع نیازهای فناورانه در قالب برگزاری رویدادهای رودرو ملی و منطقه‌ای
- ◆ راه‌اندازی سامانه شناسایی و رفع نیازهای فناورانه واحدهای صنعتی در درگاه خدمات الکترونیک eservice.isipo.ir به عنوان بستر تعامل واحدهای صنعتی و شرکت های فناوری و دانش‌بنیان

از دیگر سازمان‌های مهم «سازمان توسعه تجارت ایران» است که با تعیین استراتژی‌هایی نظیر «ارتقا صادرات و توسعه تجارت خارجی»، «ارتقا دانش و فرهنگ صادراتی و تجارت خارجی»، «تقویت و توسعه ظرفیت‌های تجاری در سطح کشور»، «تفوق تراز تجاری، برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و اعمال نظارت عالی در امر توسعه تجارت خارجی»، «ارتقاء سطح کارایی و اثر بخشی منابع سازمانی» همواره توسعه تجارت را با عنایت به برقراری تعاملات سازنده با طرفین تجاری و ذینفعان خود، منابع انسانی کارآمد و به کارگیری دانش و فناوری جدید دنبال کرده و همواره سعی دارد با برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری، حمایت و نظارت عالی، بستر مناسبی برای مدیریت کلان صادرات و تقویت زیربنایها و ظرفیت های لازم برای تسهیل و توسعه تجارت خارجی کشور فراهم نماید.

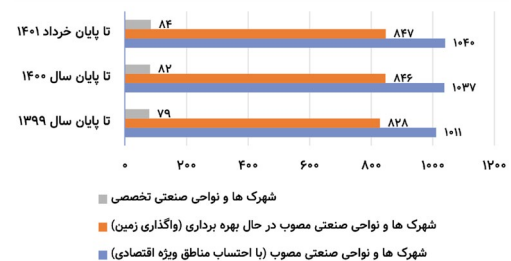
طبق آمار منتشر شده سالانه، صادرات کالا در سال ۱۴۰۰ به ۱۲۲۷۷۵ هزار تن و ۴۸۶۱۹ میلیون دلار رسیده است که در مقایسه با سال قبل ۸٫۶ درصد از لحاظ وزنی و ۳۹٫۶ درصد از نظر ارزشی افزایش داشته است. همچنین صادرات کالا در اسفند سال ۱۴۰۰ به ۱۰۱۱۷ هزار تن و ۵۱۰۲ میلیون دلار رسیده است که در مقایسه با ماه قبل ۱۷ درصد از لحاظ وزنی کاهش و ۷ درصد از نظر ارزشی افزایش داشته است. واردات کشور طی سال ۱۴۰۰ به ۴۱۱۹۹ هزار تن و به ارزش ۵۳۰۱۳ میلیون دلار رسیده است که در مقایسه با سال قبل ۲۲ درصد از نظر وزن و ۳۶ درصد از نظر ارزش افزایش داشته است. واردات کالا در اسفند به ۴۴۲۲ هزار تن و ۶۴۳۶ میلیون دلار رسیده است که در مقایسه با ماه قبل ۲۴ درصد از

نقش سیاست‌گذار، برنامه‌ریز و تدوین کننده برنامه‌های راهبردی و حمایتی به منظور رشد و توسعه واحدهای صنایع کوچک و متوسط مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی است. نمایش شماره (۶) عملکرد این سازمان را شرح داده است.

ردیف	شرح	واحد سنجش	تا پایان سال ۱۳۹۹	تا پایان سال ۱۴۰۰	تا پایان خرداد ۱۴۰۱
۱	تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب (با احتساب مناطق ویژه اقتصادی)	شهرک و ناحیه	۱۰۱۱	۱۰۳۷	۱۰۴۰
۲	تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب در حال بهره‌برداری (واگذاری زمین)	شهرک و ناحیه	۸۲۸	۸۴۶	۸۴۷
۳	تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی تخصصی	شهرک و ناحیه	۷۹	۸۲	۸۴

نمایش شماره (۶) : عملکرد سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

مطابق جدول فوق در سال ۱۳۹۹ تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب با احتساب مناطق ویژه اقتصادی به تعداد ۱۰۱۱ بود که در پایان خرداد سال ۱۴۰۱ به ۱۰۴۰ رسیده است. همچنین ۷۹ شهرک و نواحی تخصصی صنعتی در سال ۱۳۹۹ افزایش یافته و به تعداد ۸۴ مورد تا پایان سال ۱۴۰۱ رسیده است. رشد و توسعه در خصوص شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب در حال بهره‌برداری نیز صدق می‌کند و از ۸۲۸ مورد در سال ۱۳۹۹ به ۸۴۷ مورد تا پایان خرداد سال ۱۴۰۱ رسیده است.

نمایش شماره (۷) : نمودار عملکرد سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران

لحاظ وزن و ۲۶ درصد از نظر ارزشی افزایش داشته است.

همچنین نمایش شماره (۱۱) این موضوع را به صورت نمودار میله‌ای نشان داده است.

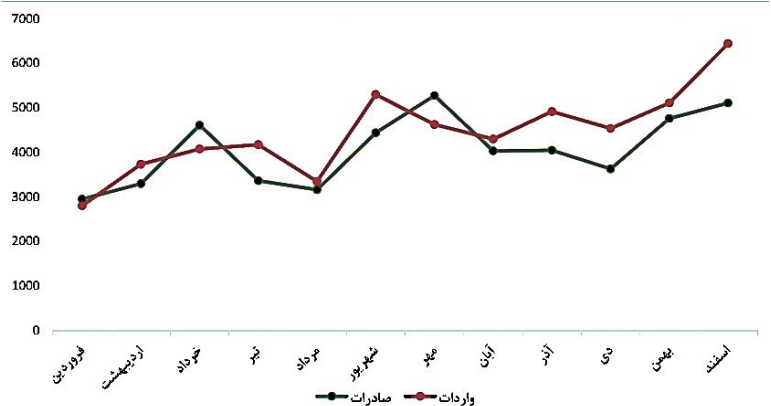
ارزش: میلیون دلار وزن: هزار تن

ردیف	سال ۱۴۰۰		سال ۱۳۹۹		درصد تغییرات	
	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن
صادرات کالا	۴۸۶۱۹	۱۲۲۷۷۵	۳۴۸۲۰	۱۱۳۰۵۶	۳۹/۶	۸/۶
واردات کالا	۵۳۰۱۳	۴۱۱۹۹	۳۸۸۸۵	۳۳۷۲۶	۳۶	۲۲

نمایش شماره (۸) - مبادلات تجاری ایران طی سال ۱۴۰۰ و مقایسه با مدت مشابه سال قبل

در نمایش ذیل، روند ماهانه صادرات و واردات طی سال ۱۴۰۰ برحسب میلیون دلار ارائه شده است.

ارزش: میلیون دلار

نمایش شماره (۹) - روند ماهانه صادرات و واردات طی سال ۱۴۰۰

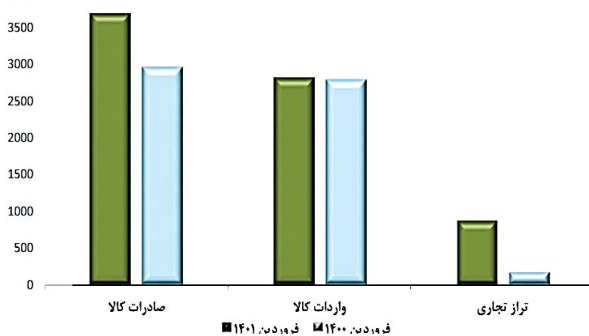
همچنین طبق آخرین آمار منتشر شده از سوی سازمان توسعه تجارت ایران، میزان صادرات و واردات در یک‌ماه ابتدای سال ۱۴۰۱ با مدت زمان مشابه سال قبل در جدول ذیل ارائه شده است.

ارزش: میلیون دلار و وزن: هزار تن

ردیف	یک ماهه ۱۴۰۱		یک ماهه ۱۴۰۰		درصد تغییرات	
	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن
صادرات کالا	۳۶۹۹	۷۳۲۴	۲۹۶۹	۸۱۵۲	۲۲/۶	-۱۰
واردات کالا	۲۸۲۴	۲۲۵۲	۲۷۹۸	۲۰۴۴	۰/۹	۱۰

نمایش شماره (۱۰) - مبادلات تجاری ایران طی یک ماهه ۱۴۰۱ و مقایسه با مدت مشابه سال قبل

ارزش: میلیون دلار

نمایش شماره (۹) - روند ماهانه صادرات و واردات طی سال ۱۴۰۰

در خصوص مقاصد صادراتی سال ۱۴۰۰ ایران نیز می‌توان اذعان کرد که آمارها نشان می‌دهند کشورهای چین، عراق، ترکیه، امارات متحده عربی و افغانستان از اصلی‌ترین بازارهای صادراتی برای کشور ایران محسوب می‌شوند، به طوری که سهم میزان واردات به این کشورها بالغ بر ۷۴/۲ درصد کل صادرات ایران است.

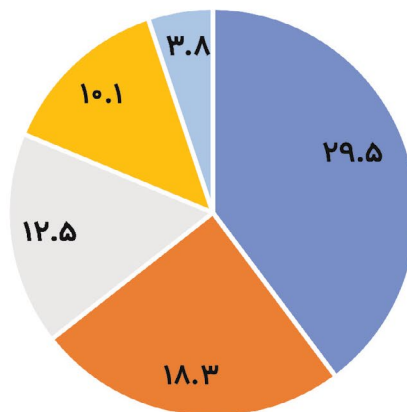
ارزش: میلیون دلار

شرح	ارزش	سهم از کل صادرات
چین	۱۴۳۲۳	۲۹/۵
عراق	۸۹۱۵	۱۸/۳
ترکیه	۶۰۸۱	۱۲/۵
امارات متحده عربی	۴۹۲۹	۱۰/۱
افغانستان	۱۸۳۹	۳/۸
جمع	۳۶۰۸۷	۷۴/۲

نمایش شماره (۱۲) - ۵ بازار نخست صادراتی کشور در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰

همچنین نمودار دایره‌ای جدول صادراتی فوق نیز در نمایش شماره (۱۳) ارائه شده است.

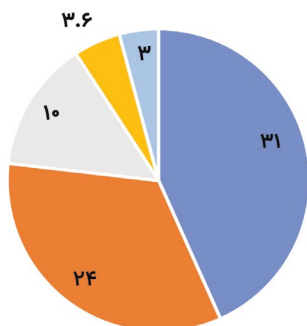
واحد: درصد

■ چین ■ عراق ■ ترکیه ■ امارات متحده عربی ■ افغانستان

نمایش شماره (۱۳) - آمار نمودار دایره‌ای پنج بازار نخست صادراتی کشور در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰

واحد: درصد

■ امارات متحده عربی ■ چین ■ ترکیه ■ آلمان ■ فدراسیون روسیه

نمایش شماره (۱۵) - آمار نمودار دایره‌ای ۵ بازار نخست وارداتی کشور در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰

در خصوص صادرات، واردات و فعالیت‌های بازار «فرش» نیز باید اذعان کرد که براساس آمار مرکز ملی فرش ایران در سال ۲۰۲۰ جمع صادرات فرش دستباف در جهان ۸۷۰ میلیون دلار بوده که هند با ۲۷۸ میلیون دلار در رتبه نخست و ایران با ۷۲ میلیون دلار در رتبه دوم قرار گرفتند. البته می‌توان صادرات ایران را همچنان در مقام نخست صادرات قلمداد کرد، زیرا آمار کشور هندی شامل تمام کفپوش‌های تولیدی به همراه گلیم و برخی فرش‌هایی است که با ربات تولید می‌کنند و به عنوان فرش دستباف عرضه می‌شود. بیش از ۳۵ هزار اشتغال جدید در حوزه فرش دستباف طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ ایجاد شده که نتیجه آن رشد ۴۶ درصدی تولید و ۱۰ درصدی افزایش صادرات بوده است که برای افزایش این

عملکرد وارداتی نیز در نمایش شماره ۱۴ ارائه شده است که بر طبق آن حدود ۷۲ درصد از سهم واردات کشور مربوط به ۵ کشور امارات متحده عربی، چین، ترکیه، آلمان و فدراسیون روسیه است.

ارزش: میلیون دلار

شرح	ارزش	سهم از کل صادرات
امارات متحده عربی	۱۶۵۲۳	۳۱
چین	۱۲۷۳۹	۲۴
ترکیه	۵۲۹۲	۱۰
آلمان	۱۹۱۸	۳/۶
فدراسیون روسیه	۱۶۶۳	۳
جمع	۳۸۱۳۵	۷۲

نمایش شماره (۱۴) - ۵ بازار نخست وارداتی کشور در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰

همچنین نمودار دایره‌ای جدول وارداتی فوق نیز در نمایش شماره (۱۵) ارائه شده است.

میزان صادرات و حفظ جایگاه و رتبه جهانی فرش دستباف ایرانی، نیازمند حمایت و برنامه‌ریزی‌هایی در سطح کلان است. براساس گزارش عملکرد تجارت خارجی فروردین امسال (۱۴۰۱) که از سوی وزارت صمت منتشر شده در ماه نخست امسال فقط ۲۰۰ تن فرش دستباف به ارزش ۲ میلیون دلار از کشور صادر شده که در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۰ به ترتیب به لحاظ وزنی و ارزشی ۲۷ و ۲ درصد افزایش داشته است.

همچنین براساس اعلام گمرک، صادرات فرش دستباف در سال ۱۳۷۲ به اوج خود رسیده و حدود ۲ میلیارد دلار بوده و برای ۵ تا ۷ میلیون نفر شغل ایجاد کرد، اما به تدریج کاهش یافته، به طوری که به حدود ۲۴۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۷ و پس از اعمال تحریم‌ها به ۷۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۸ و ۵۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۹ و ۶۴ میلیون دلار در سال گذشته رسیده است.

در خصوص خودرو نیز باید اذعان کرد که سازمان بین‌المللی وسایل نقلیه موتوری، آمارهایی را منتشر کرده که نشان می‌دهد تولید خودروی جهانی در سال ۲۰۲۱ به میزان ۳ درصد افزایش یافته است. تولید خودرو در داخل کشور نیز ۲ درصد افزایش یافته و به ۸۹۴ هزار دستگاه رسیده است. بر اساس این گزارش، ایران جایگاه نوزدهم را در رده‌بندی بزرگ‌ترین خودروسازهای جهان کسب کرده است. ایران دقیقا در جایگاهی پس از انگلیس قرار گرفته است. انگلیس کشور تعداد ۹۳۲ هزار دستگاه خودرو را در سال ۲۰۲۱ به تولید رساند.

کشورهایی که پس از ایران قرار گرفته‌اند؛ عبارتند از ایتالیا با میزان تولید ۷۹۵ هزار دستگاه، آفریقای جنوبی با تولید ۴۹۹ هزار دستگاه، لهستان با تولید ۴۳۹ هزار دستگاه، پرتغال با تولید ۲۸۹ هزار دستگاه، تایوان با تولید ۲۶۵ هزار دستگاه، بلژیک با تولید ۲۶۱ هزار دستگاه، اتریش با تولید ۱۳۶ هزار دستگاه، فنلاند با تولید ۹۳ هزار دستگاه و مصر با تولید ۲۳ هزار دستگاه. در صدر این رده‌بندی، کشور چین قرار دارد که با تولید ۲۶ میلیون و ۸۲ هزار دستگاه، بزرگ‌ترین خودروساز جهان است. پس از چین، با اختلاف بسیار زیاد کشور آمریکا قرار دارد که ۹ میلیون و ۱۶۷ هزار دستگاه خودرو تولید کرده است. پس از آمریکا نیز ژاپن با تولید ۷ میلیون و ۸۴۶ هزار دستگاه، هند با تولید ۴ میلیون و ۳۹۹ هزار دستگاه، کره جنوبی با تولید ۳ میلیون و ۴۶۲ هزار دستگاه، آلمان با تولید ۳ میلیون و ۳۰۸ هزار دستگاه، مکزیک با تولید ۳ میلیون و ۱۴۵ هزار دستگاه، برزیل با تولید ۲ میلیون و ۲۴۸ هزار دستگاه، اسپانیا با تولید ۲ میلیون و ۹۸ هزار دستگاه و تایلند با تولید ۱ میلیون و ۶۸۵ هزار دستگاه نیز به ترتیب رتبه‌های سوم تا دهم را در رده‌بندی

بزرگ‌ترین خودروسازان جهان به خود اختصاص داده‌اند. از سوی دیگر طبق آمارهای منتشر شده، در سال ۱۴۰۰ تعداد ۹۶۳ هزار و ۱۷۹ دستگاه خودرو تولید شده است، که نسبت به سال ۹۹، افت ۲٫۹ درصدی را نشان می‌دهد. ۸۶۸ هزار و ۱۳۰ دستگاه خودرو سواری در سال ۱۴۰۰ تولید شد، که نسبت به سال ۹۹، ۳٫۹ درصد افت داشته است. تعداد وانت‌های تولید شده نیز به ۷۹ هزار و ۷۵۱ دستگاه رسید، که با افت یک درصدی همراه بوده است. در بخش کامیون، کامیونت و کشنده، تعداد ۱۲ هزار و ۳۸۲ دستگاه تولید شد، که ۱۱۲ درصد رشد داشته است. همچنین در سال ۱۴۰۰، تعداد یک هزار و ۷۴ دستگاه مینی‌بوس و میدلباس تولید شد که ۳۵٫۴ درصد رشد داشته است. همچنین تعداد اتوبوس‌های تولید شده به ۶۷۴ دستگاه رسید که با افت ۲۸٫۸ درصدی همراه بوده است.

تولید خودرو در اسفند سال ۱۴۰۰ به ۶۰ هزار و ۵۲۰ دستگاه رسید، که افت ۲۴٫۴ درصدی را نشان می‌دهد. آمارهای وزارت صمت نشان می‌دهد که تولید انواع خودروهای تجاری سبک و سنگین در کشور طی ۴ ماه ابتدایی سال جاری، در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، با رشد حدودا ۵۰ درصدی همراه بوده است. دلیل اصلی این رشد صعودی، جهش تیراژ وانت است. تا پایان تیرماه امسال، ۷۶ هزار و ۲۳۶ دستگاه خودرو تجاری شامل وانت، اتوبوس، مینی‌بوس، کامیون و ون در کشور به تولید رسیده که در مقایسه با چهار ماه مشابه سال گذشته رشد ۴۹ درصدی را نشان می‌دهد.

طی ۴ ماه ابتدایی امسال ۳۳ هزار و ۷۱۵ دستگاه وانت در کشور به تولید رسیده که نسبت به ۴ ماه ابتدایی سال گذشته، رشد ۴۱٫۶ درصدی را نشان می‌دهد. در بخش کامیون، تولید تجاری‌سازان طی ۴ ماه نخست امسال و در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۱۶۸ درصد رشد کرده است. تولید اتوبوس در کشور نه تنها همچنان بسیار پایین است، بلکه در ۴ ماه نخست امسال منفی هم شده است. طبق آمار وزارت صمت، کل تولید مینی‌بوس و میدلباس نیز در ۴ ماه ابتدایی امسال ۲۸۵ دستگاه بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته افزایش ۱۱ درصدی را نشان می‌دهد.

جایگاه ایران در شاخص‌های بین‌المللی صنعتی و اقتصادی نیز از موارد مهمی است که می‌تواند تجزیه و تحلیل آن سبب اخذ تصمیمات بهینه‌ای برای رشد و توسعه در آینده شود. رتبه کشور ایران براساس برخی از شاخص‌های مهم بین‌المللی، در نمایش شماره (۱۵) ارائه شده است که می‌توان در بین سال‌های ۲۰۱۵ الی ۲۰۲۱ رتبه کشور را مقایسه کرد.

۲۰۲۱		۲۰۲۰		۲۰۱۹		۲۰۱۸		۲۰۱۷		۲۰۱۶		۲۰۱۵		عنوان شاخص رتبه ایران	
تعداد کشور	رتبه ایران	تعداد کشور	رتبه ایران	تعداد کشور	رتبه ایران	تعداد کشور	رتبه ایران	تعداد کشور	رتبه ایران	تعداد کشور	رتبه ایران	تعداد کشور	رتبه ایران		
-	-	-	-	۱۴۱	۹۹	۱۴۰	۸۹	۱۳۷	۶۹	۱۳۸	۷۶	۱۴۰	۷۴	رقابت پذیری جهانی	Global Competitiveness Index
۱۷۸	۱۶۸	۱۸۰	۱۶۴	۱۸۰	۱۵۵	۱۸۰	۱۵۶	۱۸۰	۱۵۵	۱۸۶	۱۷۱	۱۸۶	۱۷۱	آزادی اقتصادی	Index Of Economic Freedom
-	-	۱۹۰	۱۲۷	۱۹۰	۱۲۸	۱۹۰	۱۲۴	۱۹۰	۱۲۰	۱۹۰	۱۱۷	۱۸۹	۱۳۰	سهولت کسب و کار	Ease of Doing Business
۱۳۲	۶۰	۱۳۱	۶۷	۱۲۹	۶۱	۱۲۶	۶۵	۱۲۷	۷۵	۱۲۸	۷۸	۱۴۱	۱۰۶	نوآوری جهانی	The global Innovation Index
-	-	-	-	-	-	-	-	۱۳۷	۱۰۰	۱۳۸	۱۱۱	۱۴۰	۱۰۹	کارایی بازار کالا	Goods Market Efficiency Index
-	-	-	-	۱۴۱	۱۳۳	۱۴۰	۱۳۴	-	-	-	-	-	-	بازار محصول	Product Market
۱۶۷	۱۲۳	۱۶۷	۱۲۰	۱۶۷	۱۱۹	۱۶۷	۱۱۷	۱۴۹	۱۱۷	۱۴۹	۱۱۸	۱۴۹	۱۱۸	رفاه لگاتوم	The Legatum Prosperity Index

نمایش شماره (۱۵) - جایگاه ایران در شاخص های بین المللی

امید است با برنامه ریزی های کارآمد و کارشناسی شده بتوان شاهد پیشرفت و توسعه هرچه بیشتر صنعت کشور بود.

فاطمی امین: دستاورد نمایشگاه تحول صنعت خودرو همکاری خودروسازان با قطعه‌سازان است

همزمان با هفته دولت نمایشگاه تحول صنعت خودرو با حضور وزیر صنعت، معدن و تجارت و معاون صنایع حمل و نقل وزیر صمت پنجشنبه ۳ شهریور در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران افتتاح شد.

به گزارش شاتا، وزیر صمت در این مراسم از پلتفرم و محصول خودروی اقتصادی، پلتفرم آف‌رود ملی، پلتفرم کلاس متوسط و خودروی برقی با داخلی‌سازی بالای ۵۰ درصد، سامانه مدیریت هوشمند ناوگان خودروی تجاری و چند پلتفرم دیگر رونمایی کرد.

سیدرضا فاطمی امین با بیان اینکه در این نمایشگاه نکات بسیار متنوعی وجود دارد، گفت: صنعت خودروی ایران فراز و نشیب‌های بسیاری را پشت سر گذاشته و در چند سال اخیر با چالش‌هایی روبرو بوده که یکی از مهم‌ترین دلایل این چالش‌ها بحث تحریم‌هاست.

او با اشاره به اینکه روند طی شده در صنعت خودرو رو به رشد است، افزود: خبر خوبی که وجود دارد، آغاز حرکت‌های مهم و قابل توجه در بخش‌های دانش‌بنیان و فناوری‌های نوین است.

وزیر صمت از مهم‌ترین دستاوردهای نمایشگاه تحول صنعت خودرو را همکاری و هم‌افزایی بین شرکت‌های خودروساز و قطعه‌ساز عنوان کرد و گفت: اگر بتوانیم تحولی در مسیر کسب و کارهایی که پشت صنعت خودرو فعالیت می‌کنند، ایجاد کنیم در نهایت این اقدامات منجر به کاهش هزینه می‌شود.

فاطمی‌امین در تشریح اقدامات صورت گرفته در ماه‌های اخیر در حوزه صنعت خودرو گفت: گام اول تمرکز بر ثبات تولید بود و اکنون به مرحله‌ای از تولید رسیده ایم که دیگر کسی نمی‌پرسد چرا خودرویی ناقص تولید می‌شود.

او در این خصوص ادامه داد: گام بعدی ما تمرکز بر ایمنی، تنوع و کیفیت است و بخشی از آن اکنون در نمایشگاه ارائه شده است.

وزیر صمت افزود: در همین راستا تفاهم‌نامه همکاری بین ایران‌خودرو و سایپا برای تولید محصولات مشترک امضا و نیز تفاهم‌نامه بین شرکت‌های ایلیا خودرو، آمیکو (ارس خودرو دیزل)، زامیاد و مکس موتور در قالب یک پلتفرم برای تولید محصولات جدید و با کیفیت منعقد شده است. با تحقق این مهم، شاهد افزایش تولید داخلی خواهیم بود و هزینه‌های تولید کاهش نیز کاهش پیدا می‌کند.

نمایشگاه خودرو روسیه فرصت خوبی برای خودروسازان ایرانی بود

معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صمت نیز هدف از برگزاری این نمایشگاه را تشریح برنامه‌های تدوین شده برای تحول بنیادی صنعت خودرو در دولت سیزدهم عنوان کرد و گفت: این نمایشگاه در زمینه افزایش تولید، افزایش کیفیت، کاهش هزینه‌های تمام شده و ارتقای رقابت‌پذیری محصولات صنعت خودروی کشور فعالیت خود را آغاز کرده است.

منوچهر منطقی در جمع خبرنگاران با اشاره به حضور ایران در نمایشگاه اتوموبیلیتی ۲۰۲۲ مسکو دستاوردهای حاصل از حضور در این نمایشگاه را مثبت ارزیابی کرد.

او با بیان اینکه حضور ایران در بازار خودرو روسیه از سال ۱۳۸۰ آغاز شده گفت: نخستین محصول ارائه شده پژو ۲۰۶ بود و از همان زمان بازار روسیه به قابلیت‌های خودروسازی ایران پی برد و ما تلاش کردیم تا شبکه‌سازی‌های مربوطه را انجام دهیم.

معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صمت همچنین افزود: نمایشگاه تحول صنعت خودرو تلاش دارد تا با دستیابی به بازارهای صادراتی، و نیز حرکت به سمت تحولات فناورانه جدید خودرو در حوزه برقی‌سازی گام بردارد.

منطقی استقبال صورت گرفته از طرف مسئولان

و خودروسازان روسی را از محصولات ایرانی، بی نظیر و کم سابقه دانست و افزود: تلاش بر این است تا با طراحی پلتفرم‌های جدید و ارائه راهکارهای فناورانه در مسیر توسعه صنعت خودرو و صادرات آن گام برداریم. او با تأکید بر اینکه صادرات خودرو در ۳ سال اول سودی ندارد، گفت: برای ورود به هر عرصه صنعتی و تجاری برندسازی اهمیت ویژه‌ای دارد و از طرفی همواره باید برای یادگیری با معتبرترین خودروسازان دنیا تعامل داشته باشیم.

معاون صنایع حمل و نقل وزارت صمت با تأکید بر این که صادرات خودرو، یک سرمایه‌گذاری بلندمدت حداقل ۳ تا ۵ ساله است، گفت: صادرات بحث بسیار پیچیده‌ای دارد که برای پایدار ماندن صنعت خودرو در این عرصه باید شایستگی‌های خود را نشان دهیم.

نمایشگاه تحول صنعت خودرو نقطه اتصال بین خریدار و تولیدکننده

از سویی نماینده مردم تهران، ری و شمیرانات در مجلس شورای اسلامی تأکید کرد: توافق‌نامه‌هایی که در جریان برگزاری این نمایشگاه منعقد می‌شود، بسیار مهم‌تر از برگزاری خود این نمایشگاه است.

رضا تقی‌پور انوری خاطرنشان کرد: نمایشگاه تحول صنعت خودرو نقطه تماسی بین خریداران و تولیدکنندگان است و دیگر نیازی نیست که متقاضیان خرید این اجناس، تمام کشور را بگردند تا محصول مورد نظر خود را تهیه کنند.

او درباره میزان اثربخش بودن برگزاری نمایشگاه صنعت خودرو گفت: آنچه که درباره نمایشگاه مهم است اتفاقاتی است که قبل و بعد از آن باید بیفتد.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس افزود: این نمایشگاه‌ها نقطه تماسی بین خریداران و تولیدکنندگان است و دیگر نیازی نیست که متقاضیان خرید این اجناس، تمام کشور را بگردند تا محصول مورد نظر

معنای دانش بنیانی شدن صنعت خودرو و همچنین رویکرد وزارت صمت در خصوص خودروی آینده، به ترسیم افق پیش رو در حوزه این صنعت پرداخت. همچنین آقای توکلی لاهیجی مدیر کل صنایع خودرویی وزارت صمت با ارائه مبحثی تحت عنوان بازاندیشی در مفهوم نوآوری در بازارهای در حال توسعه از خبرنگاران تواسنت تا با ایجاد فضای رسانه ای مثبت فضا را به سمت بالندگی صنعت کشور پیش ببرند. او از تلاش برای قرار گرفتن ایران جز ۱۰ کشور برتر جهان از حیث تولید خودرو گفت و افزود: در حال حاضر ایران در رده هجدهم دنیا از این حیث قرار دارد.

در ادامه این رویداد حسین زاده قشمی مدیر کل مرکز ارتباطات وزارت صمت با اشاره به ساختار و نحوه برگزاری نمایشگاه برنامه تحولی صنعت خودرو، بخش بندی نمایشگاه و برخی رویدادهایی که قرار است حین برگزاری نمایشگاه برگزار شود تشریح کرد.

زاده قشمی افزود: نمایشگاه برنامه تحولی خودرو از سوم تا هفتم شهریور در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران برگزار خواهد شد.

در این مراسم ابوالفضل خلخالی عضو هیات علمی دانشکده مهندسی خودرو دانشگاه علم و صنعت درباره ساختار قیمت خودرو و نقش هم افزایی در صنعت خودرو گفت و گو کرد و در پایان به سوالات خبرنگاران پاسخ داد.

همچنین نوسازی ناوگان و جایگزینی خودروهای فرسوده موضوع دیگری بود که حسن کریمی سنجرلی، کارشناس بازار خودرو درباره آن صحبت کرد.

لازم به ذکر است: نمایشگاه تحول صنعت خودرو از سوم تا ششم شهریور با حضور بیش از ۱۰ شرکت خودروساز و زنجیره تأمین آنها و بیش از ۱۰۰ شرکت قطعه سازی، دانش بنیان و کسب و کارهای نوپا در حوزه خودرو در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران برگزار شد.

او با اشاره به فرصت نمایشگاه تحول صنعت خودرو و ظرفیتهایی که در آن وجود دارد گفت: نمایشگاه پیش رو برای تحقق اهداف ۱۴۰۴ صنعت خودرو و چگونگی رسیدن به تولید و تنوع محصول، پاسخ هایی برای گفتن دارد و از همه رسانه ها می خواهیم تا با تبیین دستاوردهای ارائه شده در نمایشگاه، این وزارتخانه را در تحقق اهدافش یاری کنند. مدیر کل دفتر صنایع خودرویی وزارت صمت ایجاد هم افزایی بین بازیگران مختلف عرضه خودروسازی را یکی از مهم ترین ارکان این نمایشگاه برشمرد و گفت: صاحب صنعت شدن در بسیاری از کشورها با ایجاد هم افزایی بین همه صنایع اتفاق می افتد.

توکلی در پایان از ایجاد فرصت برای صنعت خودرو و حمل و نقل در کشور خبر داد و گفت: فرصت برای برقی سازی، اتصال پذیری، خودروهای خودران و حمل و نقل اشتراکی از جمله مسائلی است که مدنظر قرار گرفته و در این عرصه شرکت های دانش بنیان و قشر تحصیل کرده نقطه قوت ما هستند.

گفتنی است، از پوستر نمایشگاه برنامه تحولی صنعت خودرو با حضور سخنگوی دولت و معاون صنایع حمل و نقل وزارت صمت ۲۴ مرداد ۱۴۰۱ رونمایی شده بود و هم زمان با هفته گرامی داشت خبرنگار نیز رویداد روایت برنامه تحول صنعت خودرو با حضور مدیران ارشد وزارت صمت، معدن و تجارت، اساتید و خبرنگاران حوزه صمت در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران برگزار شد.

در این رویداد یک روزه که مرکز ارتباطات وزارت صمت برگزار کرد کارگاه های تخصصی با موضوع صنعت خودرو و با حضور اساتید و کارشناسان برگزار شد و خبرنگاران در جریان آخرین برنامه های تحولی در صنعت خودرو قرار گرفتند.

منوچهر منطقی معاون صنایع حمل و نقل وزارت صمت با ارائه مباحث تخصصی و آموزشی در مورد

خود را تهیه کنند. تقی پور ادامه داد: طبیعتا اهدافی که برای نمایشگاه تعریف شده باید بعد از برگزاری این نمایشگاه تأمین شود و با پایان یافتن نمایشگاه فراموش نشود. او گفت: این نمایشگاه بیشتر یک نمایشگاه بی تو بی است تا صاحبان کسب و کارهای مرتبط مثل قطعه ساز و خودروساز، به صورت یک زنجیره تولید حضور پیدا کنند و به یکدیگر متصل شوند.

صنعت خودرو روی ریل تولید و افزایش تیراژ

نماینده تهران، ری و شمیرانات در مجلس شورای اسلامی در حاشیه بازدید از نمایشگاه صنعت تحول خودرو گفت این صنعت روی ریل تولید و افزایش تیراژ قرار گرفته است.

مجتبی توانگر نماینده مردم تهران، ری و شمیرانات در مجلس شورای اسلامی پس از بازدید از نخستین نمایشگاه تحول صنعت خودرو با تأکید بر اینکه صنعت خودرو اکنون روی ریل تولید و افزایش تیراژ قرار دارد و وزیر صمت به قولی که در جلسه رای اعتماد به مجلس داد عمل کرده است گفت: اکنون تلاش بر این است که کیفیت محصولات نیز مورد توجه قرار گیرد.

تمرکز فعالیت صنعت خودروی کشور بر روی شرکت های دانش بنیان

مدیر کل دفتر صنایع خودرویی وزارت صمت از تمرکز فعالیت صنعت خودرو بر روی توسعه شرکت های دانش بنیان خبر داد.

عبدالله توکلی لاهیجانی در حاشیه آیین گشایش نمایشگاه تحول صنعت خودرو در جمع خبرنگاران بر ضرورت تمرکز فعالیت های صنایع خودرویی کشور بر تقویت شرکت های دانش بنیان تأکید کرد و گفت: توجه به هم افزایی ما را به این هدف مهم می رساند.

دولت سیزدهم؛ پیرو راه «قیمت‌گذاری دستوری»

عباس هاشمی

دیرکل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران یکی از معضلات صنعت لوازم خانگی «قیمت‌گذاری دستوری» یا «سیاست سرکوب قیمتی» است که دولت با توجه به وضعیت اقتصادی جامعه و معیشت مردم آن را در اولویت خود قرار داده است.

انجمن صنایع لوازم خانگی ایران در این خصوص مکاتبات بسیاری را با مسئولان ذی‌ربط و همچنین سازمان حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان داشته و اعلام کرده است که کشورهای توسعه یافته در سطح دنیا با روش‌های دانش محورانه و آزموده شده در حال پیشبرد اهداف اقتصادی خود هستند. با توجه به افزایش قیمت نهاده‌های تولید که گزارش آن در مکاتبات خدمت مسئولان ارائه شده و کاملاً قابل ارزیابی است، کماکان با اصرار بر قیمت‌گذاری دستوری موانعی بر سر راه رشد و توسعه صنعت ایجاد می‌شود.

بطور میانگین، افزایش قیمت نهاده‌ها و اثرگذاری آن در قیمت کالای نهایی چیزی حدود ۳۵ تا ۴۰ درصد بوده، درحالی که ستاد تنظیم بازار بر اساس کنترل قیمت‌ها پس از ۴ ماه تاخیر با افزایش قیمت ۱۰ درصدی در کالاهای سفید و ۱۵ درصدی در لوازم صوتی و تصویری موافقت کرده است.

این رویکرد مورد اعتراض واحدهای صنعتی است؛ چراکه مبتنی بر واقعیت‌های موجود نیست و هرگونه عملکرد خارج از چارچوب تعیین شده با ورود سازمان‌های نظارتی، تعزیراتی و ... مواجه می‌شود؛ در حالی که این روند با شعار سال کاملاً در تضاد است.

شعار امسال «تولید، دانش‌بنیان

و اشتغال‌آفرین» است که

هیچ یک از نکات یاد شده

در قیمت‌گذاری دستوری در

راستای روان سازی تولید

و بهبود فضای کسب‌وکار

نیست.

روش هایی مانند

قیمت‌گذاری دستوری، روش‌هایی مقطعی و منسوخ شده است که در هیچ جای دنیا اجرا نمی‌شود؛ چراکه این روش بر پایه علم اقتصاد نیست. دولت به درستی دغدغه‌هایی در راستای حل مشکلات معیشتی مردم دارد که راه حل آن در کنترل قیمت‌ها به صورت دستوری نیست و برای آن نباید بخش دیگری از اقتصاد را سرکوب کرد؛ چراکه نتیجه عکس خواهد داد.

در اوضاعی که بانک مرکزی تورم جاری در کشور را بالای ۵۰ درصد اعلام می‌کند و تورم تولیدکننده ۷۸ درصد است؛ چطور می‌توان با سرکوب قیمت‌ها بستر تولید و رونق اقتصادی را در کشور فراهم کرد. با توجه به تورم در کشور و افزایش ۳۷ درصدی نهاده‌ها و هزینه‌های مرتبط با تولید، دولت با اجازه افزایش ۱۰ درصدی قیمت لوازم خانگی این سیگنال را به بازار می‌دهد که این رشته از فعالیت اقتصادی در کشور برای سرمایه‌گذاری مناسب نیست. در واقع با این روند دولت به سرمایه‌گذار می‌گوید که این رشته فعالیت تحت کنترل شدید دولت است و جز دردرس چیزی به همراه نخواهد داشت.

از طرف دیگر تولیدکنندگان طی سال‌های گذشته در این صنعت فعال هستند و برای زنده نگه داشتن واحد تولیدی خود باید تلاش کند. تولیدکنندگان در سال ۱۴۰۱ با افزایش ۳۷ درصدی نهاده‌های تولید، افزایش ۵۷ درصدی دستمزدها در ابتدای سال، افزایش ۳۵ درصدی هزینه‌های حمل‌ونقل که با موافقت سازمان حمایت و معاونت حمل‌ونقل و ترانسپورت راه و شهرسازی تصویب شد و تغییر نرخ ارز محاسباتی گمرک از ۴۲۰۰ تومان به ETS روبه‌رو بوده‌اند و برای جلوگیری از ضرر و زیان به دنبال راه‌حل هستند. طبیعی است که تا تعیین تکلیف قیمت‌ها در بازار احتمالاً سرعت تولید خود را به ناچار کاهش دهند و دنبال حفظ واحد تولیدی خود و اشتغال ایجاد شده باشند؛ چراکه سرعت بالای تولید و عدم همخوانی قیمت نهاده‌ها و هزینه‌های تولید با قیمت تکلیفی محصول، موجب ضرر و زیان واحدهای تولیدی خواهد شد. از این رو با کاهش سرعت تولید، محصول در بازار کاهش داشته و به فرض ثبات در تقاضا، روند عرضه و تقاضا تغییر و با کمبود کالا در بازار مواجه خواهیم شد و کمبود کالا با افزایش قیمت همراه خواهد بود که دقیقاً نتیجه عکس مورد نظر دولت را در پی خواهد داشت. این در حالی است که افزایش قیمت بدون دلیلی در بازار رخ می‌دهد که باعث دلزدگی مردم از کالای ایرانی و در نتیجه باعث رونق قاچاق خواهد شد. محصولات خارجی بدون توجه به اصالت و گارانتی وارد بازار

می‌شوند و تنها به بهانه محصول خارجی، بهایی بیش از آنچه باید پرداخت می‌شود و با این روند قاچاق رونق گرفته و تمام هزینه‌کردهای دولت برای جلوگیری از قاچاق عملاً بی‌اثر خواهد شد.

قدرت نهایی مافیای واردات با استدلال اینکه تولیدکنندگان داخلی نمی‌توانند، جوابگوی نیاز بازار باشند و در نتیجه رونق قاچاق و تضییع حقوق دولت و فشار برای آزادسازی واردات صورت می‌گیرد. لازم به ذکر است که ما مخالف آزادسازی واردات در درازمدت نیستیم و مصرف‌کننده حق انتخاب دارد. باید فضای رقابتی در کشور ایجاد شود؛ اما هر چیزی طبق اصول و زمان بندی صحیح باید پیش رود.

در رویکردی دیگر تولیدکننده برای جلوگیری از زیان خود تلاش می‌کند تا جای ممکن هزینه‌های تولید خود را کاهش دهد تا سود منطقی خود را حفظ کند؛ از این رو، محصول آن‌ها کاهش قیمت خود را در قطعاتی که خیلی بر کیفیت محصول نهایی هم تاثیرگذار نیست، می‌بینند و این رویکرد به زبان بی‌زبانی یعنی تعدیل استانداردهای کالای مورد نظر و خطر افت کیفیت کالا و تاثیر منفی بر صادرات و قطعا بازار کیفی و فروش نیز از آن متاثر خواهد شد.

پیشنهاد انجمن صنایع لوازم خانگی ایران این است که دولت اجازه دهد تا مکانیسم عرضه و تقاضا تعیین‌کننده قیمت کالا باشد. یک تولیدکننده در کالای خود خدمات و آپشن‌های مختلفی را لحاظ می‌کند و خدمات بیشتری به مصرف‌کننده ارائه می‌کند که مستلزم افزایش قیمت خواهد بود؛ حال آنکه با سرکوب قیمت در واقع خلاقیت و نوآوری در صنعت از بین می‌رود. دولت با قیمت‌گذاری دستوری نشان می‌دهد که کیفیت و خلاقیت محصول از اهمیت بالایی برخوردار نیست و صرفاً قیمت مورد توجه است.

دولت می‌تواند، دغدغه معیشت مردم را از طریق سایر راهکارهای اقتصادی حل کند. به منظور همراهی با دولت محترم، انجمن پیشنهاد نظارت پسینی را ارائه کرده است؛ به این معنی که تولیدکننده با توجه به مدارک مثبت و مطابق قیمت نهاده‌های تولید، اطلاعات خود را در سامانه جامع تجارت و سامانه ۱۳۴ سازمان حمایت بارگذاری می‌کند و به ادامه تولید و قیمت‌گذاری خود می‌پردازد؛ اما اگر به هر دلیلی سازمان حمایت تخلفی مشاهده کرد، می‌تواند تولیدکننده را برای پاسخگویی احضار کند.

امیدوارم دولت با پذیرش روند اشتباه نظارت پیشینی و قیمت‌گذاری دستوری راه را برای تولید با کیفیت و توسعه خلاقیت در صنعت هموار کند تا در آینده نزدیک شاهد تحقق شعار سال باشیم.

مداخلات دولتی

و افول شاخص آزادی اقتصاد در کشور

مسعود جمالی

رئیس هیات‌مدیره انجمن صنایع پلیمر استان اصفهان نقش دولت در تعیین سیاست‌های اقتصادی در کشور ما عمدتاً با مداخله دولت در ساختار اقتصاد اشتباه گرفته می‌شود و همین موضوع موجب شده است که شاخص آزادی اقتصاد کشور به طور فزاینده‌ای با چالش همراه شود. به طوری که امتیاز ایران در شاخص آزادی اقتصاد در سال ۲۰۲۲، برابر با ۴۲.۴ بوده و در میان ۱۷۷ کشور در رتبه ۱۷۰ قرار گرفته است.

این شاخص به بررسی مولفه‌هایی از قبیل آزادی تجارت، هزینه‌های دولت، اثربخشی قضایی و آزادی پول، سلامت مالی، آزادی کسب‌وکار، تمامیت دولت، حقوق مالکیت و آزادی نیروی کار، بار مالیاتی، آزادی سرمایه‌گذاری و آزادی مالی می‌پردازد که اقتصاد ایران در تمام این مولفه‌ها امتیازهای بسیار پایینی را کسب می‌کند، به خصوص در مولفه‌هایی مانند تمامیت دولت، سلامت مالی و هزینه‌های دولت که به همان مداخله دولت در ساختار اقتصادی باز می‌گردد.

در این بین پارادوکس‌های جالبی بین سیاست‌های کلی ارائه شده دولت و سیاست‌های قابل مشاهده در خصوص مداخله دولت در اقتصاد وجود دارد.

یکی از این پارادوکس‌های بسیار حیاتی این است که مدیریت اقتصادی کشور و نظام تصمیم‌گیری‌های اساسی کشور از تمام ابزارهای شناخته شده در زمینه کاهش مداخله دولت در اقتصاد استفاده می‌کند، اما کارنامه اینگونه است که با وجود به کارگرفته شدن افراطی‌ترین رویه‌های شوک درمانی، آزادسازی، خصوصی‌سازی و تعدیل نیروی انسانی و... شاخص کلی مداخله دولت در اقتصاد ایران از سال ۱۳۷۱ تا امروز هرگز از ۶۰ درصد کمتر نشده است و این یکی از پارادوکس بسیار شگفت‌انگیز است. از این رو شاهد آن هستیم که بخش قابل توجهی از هزینه‌های دولت با عنوان هزینه‌های اجتماعی در بیشتر مواقع روندی افزایشی را به خود دیده است.

مساله مداخله دولت برای همه بخش‌های اقتصادی کشور مشکل‌ساز است و صنعت پلیمر نیز یکی از این صنایع بوده و در سال‌های اخیر به دلیل همین مداخلات با مشکل‌هایی جدی مواجه شده است. در میان این مداخلات می‌توان به

سیاست‌هایی پرداخت که با عناوین حمایت از صنعت و تولید سایه حضور دولت و همکاران دولت را در حوزه فعالیت بخش خصوصی پررنگ تر کرده است. یکی از آن‌ها که همیشه گریبان‌گیر تولید و آزادی اقتصاد بوده، موضوع موانع تجارت است که طی آن دشواری‌هایی مانند بخشنامه‌های خلق‌الساعه، رفع تعهد ارزی، اختلاف ارز نیمايي و بازار آزاد، موانع گمرکی و... همیشه صادرات را برای تولیدکنندگان ایرانی به یک مهم غیرقابل دستیابی و دارای پیچیدگی‌های بسیار متعدد بدل می‌کند. این مساله برای صنعت پلیمر نیز صدق می‌کند و صنعتی که دارای ظرفیت‌های بسیار بالای صادراتی است، به رغم توسعه صادرات در سال‌های اخیر، آن طور که باید و شاید به اهداف صادراتی دست نیافته است.

ناگفته نماند که معضل صادرات صنعت پلیمر تنها به موضوع موانع قانونی باز نمی‌شود و بازار انحصاری و غیر رقابتی مواد اولیه مواد پتروشیمی نیز یکی دیگر از بازدارندگان اصلی صادرات صنایع پلیمری است.

متأسفانه دولت به رغم تکیه بر شعارهایی مانند حمایت از تولید، همیشه به صنایع وابسته به دولت بیش از دیگر صنایع و به خصوص صنایع کوچک و متوسط بها می‌دهد و برای بقای آن صنایع از هیچ ابزار قانونی خاصی دریغ نمی‌کند. صنعت پتروشیمی نیز به عنوان گل سرسبد و تامين کننده ارز دولت، از انواع و اقسام انحصارها برای خود بهره می‌برد و با تکیه بر این مونوپولی محصولات کم کیفیت و غیر قابل رقابت با بازار جهانی خود را با قیمت‌های گزاف به صنایع تکمیلی می‌فروشد و صنایع پلیمری نیز که به واسطه همان انحصار یادشده نمی‌توانند مواد اولیه خود را از طریق واردات و یا راه‌های دیگر تامین کنند، به ناچار مجبورند مواد اولیه را با رقابت‌های بالا و قیمت‌های غیررقابتی از بورس کالا خریداری کنند و هزینه بالای تامین مواد اولیه موجب می‌شود که توان رقابتی صنایع پلیمری در بازارهای صادراتی به شدت کاهش یابد و شاهد آن هستیم که این مساله نیز در نهایت به دخالت دولت در ساختار اقتصاد منتهی می‌شود.

یکی دیگر از مواردی که دولت وقت کشور با عنوان

حمایت از صنایع و تولید روی کار آورده، دستورالعمل جدید مدیریت بازار محصولات پتروشیمی است که بر اساس آن کالاهای پتروشیمی به دسته‌های دارای کمبود، متعادل و دارای مازاد تقسیم می‌شوند. بنا به این دستورالعمل محصولات پتروشیمی دارای مازاد بدون سقف سهمیه در بورس عرضه می‌شوند و اجازه صادرات این محصولات به پتروشیمی‌ها داده می‌شود و در خصوص کالاهای دارای کمبود، خود پتروشیمی‌ها باید نیاز بازار را از طریق واردات تامین کرده و محصولات وارداتی را در کنار تولیدات خود در بورس کالا عرضه کنند.

این سیاست نیز مانند سایر سیاست‌هایی که روی کاغذ دم از حمایت و کاهش دخالت‌های دولتی می‌زنند، در عمل نتوانست به اهداف موجود برسد.

برای مثال کالاهایی که سقف سهمیه بهین‌یابی آنها برداشته شد، در همان هفته‌های ابتدایی میزان رقابت‌ها به طور جدی افزایش پیدا کرد و حتی برای برخی کالاها پس از آزمون و خطای این دستورالعمل جدید بار دیگر محدودیت خرید ایجاد شد.

در خصوص واردات نیز باید گفت که در هفته‌های اخیر پلی‌اتیلن ترفتالات از سوی پتروشیمی وارد و به صورت قیمت‌گذاری تلفیقی در بورس عرضه شد که به دلیل قیمت‌های گزاف این محصول، موجب نارضایتی شدید خریداران نهایی که تولیدکنندگان صنایع تکمیلی بودند، شد.

موضوع قابل توجه این است که بخش خصوصی در بیشتر این سیاست‌ها به دلیل امیدواری به بهبود شرایط و اهداف یاد شده در سیاست‌های یاد شده، همراهی خود را با دولت نشان داده و در این حال دولت در اکثر موارد، مطالبات بخش خصوصی را در قبال سیاست‌های موجود را نادیده گرفته است.

نادیده گرفتن مطالبات بخش خصوصی و صنایع کوچک و متوسط در کنار بهادهی به صنایع انحصاری و سیاست‌گذاری در راستای سودآوری غیر توسعه‌ای آنها و همچنین دستکاری‌های سیاستی عوامل تاثیرگذار در اقتصاد صنایع، بدون در نظر گرفتن مطالبات آن‌ها می‌تواند مصداق بارز مداخله‌گری دولت در اقتصاد باشد که عاملی شده است برای کسب رتبه بسیار پایین ایران در شاخص آزادی اقتصاد، شاخصی که دولت باید برای توسعه کشور آن را بیش از پیش جدی گرفته و به جای مداخلات مستقیم، نقش نظارتی خود را بر عوامل بازدارنده رشد اقتصادی تقویت کند.

شاپرک بر مدار دانش و فناوری در آغاز دهه دوم فعالیت

فعالیت‌های شرکت با اتصال سوئیچ شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت، عمدتاً معطوف به ایجاد زیرساخت لازم برای انجام این مأموریت مهم شد و اینک پس از یک دهه فعالیت، نقشی محوری در حوزه پرداخت الکترونیک کشور ایفا می‌کند به طوری که بر اساس وظایف محوله در محقق ساختن ضوابط و مقررات ملی و حاکمیتی در موضوع پرداخت الکترونیکی به عنوان بازوی اجرایی رگولاتوری، قادر به بهره‌برداری هدفمند از همه فرصت و ظرفیت‌های داخلی و خارجی در این حوزه است. با عنایت به اینکه نیازها در صنعت پرداخت همواره در حال تغییر بوده و جامعه نیز پذیرا و طالب بسترهای جدید در حوزه پرداخت بوده و است، شرکت شاپرک تلاش دارد که با بهره‌گیری از کارشناسان و متخصصان این حوزه در پیاده‌سازی ایده‌های نو و به‌روز پیشگام باشد.

♦ آیا اقدامات و راهکارهایی به منظور جلوگیری از اتلاف‌های مالی و زمانی در تراکنش کشور برای کمک به دولت انجام شده است؟

شبکه‌ها و زیرساخت‌های شاپرک برای مدیریت تراکنش‌های پرداخت در طول سال‌های گذشته به حدی تقویت شده است که امروز حدود ۴۰ میلیارد تراکنش در سال به وسیله این زیرساخت مدیریت شده و تراکنش‌ها به درستی به مقصد می‌رسند.

بر اساس نتایج گزارش اقتصادی شاپرک که به صورت منظم هر ماه و هر سال منتشر می‌شود، در سال ۱۴۰۰ تعداد تراکنش‌های شبکه شاپرک با رشد همراه بوده و در این سال با رشدی بیش از ۱۷ درصد در مقایسه با سال ۱۳۹۹ تعداد تراکنش‌ها به بیش از ۳۸ میلیارد تراکنش با ارزش بیش از ۷۱ هزار میلیارد ریال رسیده است که این مبلغ، از رشد میزان استفاده اقشار مختلف جامعه از پرداخت الکترونیک و بالاخص ابزارهای شاپرکی حکایت دارد.

این در حالی است که ماندگاری زیرساخت‌های شاپرک برای مدیریت این حجم از تراکنش‌ها ۹۹/۹۸ درصد بوده است. از سویی دیگر هم‌اکنون بیش از ۹ میلیون ابزار پذیرش در سراسر کشور فعالیت داشته که از این تعداد حدود

نود درصد ابزار کارخوان فروشگاه‌ها، ۶ درصد ابزار پذیرش اینترنتی و ۴ درصد نیز ابزار پذیرش موبایلی هستند. این آمار علاوه بر اینکه از دقت و حساسیت شاپرک در انجام امور محوله حکایت دارد، نشان‌دهنده برنامه‌ریزی دقیق و احترام به مخاطبان و عموم بازیگران شبکه پرداخت است.

شرکت شاپرک (شبکه الکترونیکی پرداخت کارت) با هدف کنترل و نظارت، سیاست‌گذاری و پایش، تحلیل و برنامه‌ریزی، رصدگری و آینده‌پژوهی، توسعه زیرساخت‌های فنی، حقوقی، قانونی، نظارتی و انسانی شبکه پرداخت الکترونیک کشور و همچنین مدیریت بازار و رانت‌زدایی از آن به عنوان بازوی بانک مرکزی دهم دی سال ۱۳۹۰ تشکیل شد.

عصر اقتصاد در گفت‌وگو با سیدکاظم دهقان، مدیرعامل شرکت شاپرک، از نحوه فعالیت این شرکت در دهه دوم فعالیت خود پرسیده است:

♦ امروز بعد از گذشت بیش از یک دهه از فعالیت شرکت شاپرک، این شرکت را چگونه توصیف می‌کنید و چه آینده‌ای برای آن متصور هستید؟

شاپرک در دهه دوم فعالیت خود تلاش دارد، همچنان با ارائه سرویس‌های با ظرفیت پردازشی و پایداری بالا و مقیاس‌پذیری گسترده به توسعه صنعت پرداخت در ابعاد مختلف بپردازد.

یکی از مهم‌ترین برنامه‌های شاپرک در ابتدای دهه دوم فعالیت، اضافه کردن سرویس‌های هوشمند به بستر سرویس‌های مختلف است که با اقدامات انجام شده می‌توان امیدوار بود این شرکت در سال‌های آینده در زمره برترین شرکت‌های هوشمند ایران قرار بگیرد.

این روزها با بهره‌گیری از مکانیسم‌های هوش مصنوعی، شرکت شاپرک نظارت کاملی بر صنعت پرداخت داشته و ضمن نظارت بر عملکرد شرکت‌ها و بازیگران شبکه پرداخت، اهتمام ویژه‌ای در حوزه مبارزه با پولشویی و کشف تخلف نیز انجام شده است که حتماً نتایج آن، حوزه پرداخت را منتفع خواهد کرد.

پله‌ای که امروز شاپرک بر آن ایستاده است، برچسبی از اطمینان و اعتماد را به همراه دارد؛ اعتمادی که مصرف‌کنندگان را بر آن داشته تا با خیالی آسوده و بدون همراه داشتن پول نقد، همه امورات مالی و خریدهای خود را به انجام برسانند.

♦ «شاپرک» چه اهدافی را به عنوان بازوی بانک مرکزی مدنظر دارد؟

شرکت شاپرک با هدف کنترل و نظارت، سیاست‌گذاری و پایش، تحلیل و برنامه‌ریزی، توسعه زیرساخت‌های فنی، حقوقی، قانونی و نظارتی شبکه پرداخت الکترونیک کشور و همچنین مدیریت بازار و رانت‌زدایی از آن به عنوان بازوی بانک مرکزی در ۱۰ سال گذشته منشا تحولات بزرگی در صنعت پرداخت کشور بوده است و امروز در آغاز دهه دوم فعالیت خود در جایگاه پیشران رشد و ارتقاء زیست‌بوم‌های مبتنی بر پرداخت و خدمات مالی، هم‌ردیف با الگوهای موفق جهانی، تلاش دارد، کانون اعتماد بازیگران و کاربران و نقطه اتکاء فناوران مالی در کشور باشد.

♦ شرکت‌های زیرمجموعه گروه ملی انفورماتیک، دارایی ارزشمندی برای کشور و نظام حکمرانی فناوری محسوب می‌شوند و نقش ویژه‌ای در ارتقای سطح خدمات نوآورانه در صنعت بانکداری و پرداخت دارند. در همین خصوص، چه هدفگذاری‌هایی از سوی شرکت شاپرک به منظور به‌کارگیری فناوری‌های نوین در ارائه خدمات مالی انجام شده است؟

مدیرعامل شرکت نیک اندیش: رشد بازار رمزارزها تا ۶ ماه آینده امکان پذیر است

موضوع بیش از هر کس خود کسب و کارها را آزار می‌دهد، زیرا یک بیزینس همواره تلاشش در راستای گسترش کسب و کارش است؛ ولی با شرایط فعلی، متأسفانه نمی‌توان با دل قرص به توسعه کسب و کار فکر کرد. از طرف دیگر مردم هم در بلاتکلیفی هستند که آیا می‌توانند به صرافی‌های رمزارز داخلی اعتماد کامل داشته باشند یا خیر و با وجود اختلاف‌هایی که بین بخش‌های مختلف حاکمیت وجود دارد این موضوع سخت‌تر می‌شود. در این وانفسا به نظر می‌رسد که چارچوب‌گذاری و تعیین یک سری بایدها و نبایدها ضروری است؛ زیرا کسب و کارها همه تلاش‌شان را می‌کنند که فعالیت سالمی داشته باشند، ولی ممکن است به دلیل آگاهی ناکافی از این حوزه، آنها هم گرفتار مشکلات ناخواسته‌ای بشوند که دلیلش مطمئناً عدم صداقت آنها نیست بلکه نبود چارچوب و قانون مناسب بوده است.

◆ **کانون صرافان اعلام آمادگی کرده برای پوشش تبادلات واردات کالا از رمزارزها استفاده شود؛ موانع و فرصت‌های پیش روی این روند را چطور ارزیابی می‌کنید؟**

کانون صرافان سال‌ها در ارتباط با صرافی‌های سنتی و نقل و انتقال‌های سنتی مالی بوده است. به نظر می‌رسد افرادی که در این حوزه در حال حاضر فعال هستند، زیربوم‌های این حوزه را بهتر بشناسند. و همین‌طور تجربه ارتباط با کاربری که در اینترنت به دنبال خدمات است را نیز بهتر متوجه بشوند. در هر صورت می‌توان در یک تعامل مشترک با کانون صرافان و ایجاد همدلی و همبستگی برای رشد کشور پایه‌ای هم تلاش کنیم و برای منافع اقتصادی کشورمان بجنگیم.

◆ **اولین ثبت سفارشی واردات از طریق رمزارز انجام شد، به نظر شما این روند چه میزان از تبادلات تجاری ما را طی سال جاری می‌تواند پوشش دهد؟ و چند نفر از تجار ایرانی برای استفاده از این ابزار دانش کافی دارند؟**

مدت‌هاست که از طریق رمزارزها اقدام به واردات و صادرات کالا و خدمات آن هم در حجم‌های کوچک می‌شده است. این خبر نویدی برای آینده‌ای بهتر است که انشالله سهم بیشتری بتوانیم از واردات و صادرات و مبادلات مالی از طریق رمزارزها بگیریم.

شرکت نیک‌اندیش با سابقه ۱۵ سال کار در حوزه پرداخت‌های بین‌المللی و همچنین ارزهای دیجیتال، همواره جز شرکت‌های پیشرو در حیطه کاری خود بوده است. زیرمجموعه‌های هلدینگ نیک اندیش شامل سایت نیک پرداخت (ارائه‌دهنده خدمات پرداخت‌های بین‌المللی)، کوین نیک (صرافی آنلاین ارز دیجیتال) و کوین نیک مارکت (بازار معاملات بی‌واسطه ارزهای دیجیتال) است. نیک‌اندیش محیطی پویا و مناسب برای افراد مستعد و با انگیزه است. عصر اقتصاد در گفت‌وگو با وحید والی، مدیرعامل هلدینگ نیک‌اندیش، به بررسی بازار رمزارزها پرداخته است:

◆ **آیا تب سرمایه‌گذاری در رمزارزها خوابیده است؟ پیش‌بینی شما از این بازار چیست؟**

طبیعی است که هر بازار مالی، بالا و پایین‌هایی داشته باشد. اگر با دقت نگاه کنیم، اکنون تقریباً همه بازارهای مالی با افت مواجه شده‌اند و رمزارزها نیز از این شرایط مستثنی نبوده‌اند. علاوه بر آن به نظر بنده رفتار بیت کوین را اگر از ابتدای حیاتش تا کنون بررسی کنیم، رفتار غیرطبیعی نداشته است و شاید همین موضوع باعث جذابیت رمزارزها شده است. به صورت کلی اکنون شاهد این هستیم که شرکت‌ها و موسسات حقوقی به سمت رمزارزها رفته‌اند. در ۳ سال آینده احتمالاً شاهد بلوغ رمزارزها خواهیم بود. زمانی که از رمزارزها نه فقط به عنوان ابزار سرمایه‌گذاری، بلکه به عنوان روش پرداخت هم در حجم وسیع‌تری استفاده خواهد شد. اکنون شاهد کاهش خرید و فروش رمزارزها هستیم، ولی احتمالاً طی ۶ ماه آینده شاهد رشد بازار و افزایش معاملات باشیم.

◆ **صرافی‌های رمزارز در زمینه قانونی با چه چالاهایی برای فعالیت مواجه هستند؟**

صرافی‌های رمزارز اکنون در یک فضای خاکستری به سر می‌برند که این

شرکت توسعه معادن صدرجهان هموارکننده مسیر مولدسازی دارایی‌ها

در سایت روزنامه ببینید:

مس و آهن به مجموعه اضافه شده که یک محدوده اکتشافی آهن منیتهی درجا و برجا با گستره (طول و عرض و عمق) مناسب و یک محدوده پلاسری آهن دیگر خصوصیات ویژه فیزیکی و شیمیایی را به نمایش گذاشته و امید است با اتکاء به توان فنی و مهندسی شرکت در اوایل سال ۱۴۰۲ وارد فاز بهره‌برداری شوند. با اتمام موفقیت‌آمیز فرآیندهای آزمایشگاهی و نیمه‌صنعتی، امکان تولید صنعتی ماده دانش‌بنیان کلکتور مس اکسیدی فراهم آمده و با حمایت معاونت محترم علمی و فناوری ریاست جمهوری این پروژه به پیش می‌رود. طراحی‌های فنی و مهندسی ساخت و نصب واحد سیارفرآوری با ظرفیت ۷۲ هزارتن کانسنگ مس سولفیدی ورودی و تولید ۱۳۵۴ تن کنسانتره مس سولفیدی با عیار بیش از ۲۰٪ وارد فاز ساخت مدول‌ها و اجزاء سیستم شده و تامین منابع مالی آن از طریق صندوق بیمه حمایت از سرمایه‌گذاری‌های معدنی در حال پیگیری است. مقدمات ورود شرکت توسعه معادن صدرجهان به فاز نوین معدنکاری دانش‌بنیان تدارک شده است.

با دوراندیشی و تدوین و اجرای برنامه‌های راهبردی و عملیاتی و استقرار نظام کنترل و پایش کارآمد و اثربخش و با تکیه بر توان فنی و دانش سازمانی موجود و استفاده بهینه و موثر از ظرفیت‌های انسانی، تکنولوژیکی و فیزیکی شرکت می‌توانیم خیزی محکم و گامی موثر به منظور اجرای طرح‌های توسعه‌ای و نقش‌آفرینی فعال در حوزه فعالیت‌های معدنی و ارزش‌آفرینی پایدار برای سهامداران و رونق اقتصادی کشور برداریم.

شرکت توسعه معادن صدرجهان در سایه همت و تلاش سرمایه انسانی شرکت در تمامی سطوح سازمانی، با خلاقیت و ابتکار عمل فراز و نشیب‌های بی‌ثباتی شاخص‌های کلان اقتصاد ملی را با موفقیت کم‌نظیر پشت سر نهاد که بی‌شک نقطه عطفی در تاریخ فعالیت شرکت است. نه تنها یک دستاورد گرانبها از منظر مالی و دارایی‌هاست، بلکه دانشی ذی‌قیمت از جنبه فرآیندی و فناوری برای شرکت توسعه معادن صدرجهان به ارمغان آورد که مسیر مولدسازی دارایی‌ها و ثروت‌آفرینی برای سهامداران را بیش از پیش هموار کرد.

مجتمع معدنی و صنعتی شادان شرکت با رکوردی بی‌نظیر از نظر سرعت اجرایی و هزینه سرمایه‌گذاری کم در مقایسه با موارد مشابه و راندمان مطلوب به مرحله تولید رسید و وارد فاز تولید مستمر طلا شد و پروانه بهره‌برداری تولید سالیانه ۳۰۰ کیلوگرم طلای خالص را دریافت داشت. با این تحول امکان اجرای طرح‌های تکمیلی و گسترشی و جانبی فراهم شد. با تثبیت فاز تولید مستمر، روند افزایش ظرفیت تولید تا ۴۵۰ کیلوگرم سالیانه آغاز می‌شود. با اتمام یک مرحله از اکتشافات تکمیلی و ارایه گزارش مربوطه به کمیسیون گواهی کشف وزارت صنعت، معدن و تجارت، امید افزایش ذخیره قطعی معدن به دو برابر است. با تداوم اکتشافات تکمیلی و کشف ذخایر پراورش طلا و مس اپی‌ترمال با عیار بالاتر از ۱/۵ گرم در تن، پیش‌بینی‌ها ذخایر را چند برابر نشان می‌دهد. با حداقل هزینه ممکن چند محدوده اکتشافی پلاسری طلا و

جایگاه ویژه صادرات در کشورهای در حال توسعه

ملیکا ملک آرا

پژوهشگر حوزه مدیریت و مشاور سازمانی

تجارت در سطح جهانی و واردات و صادرات بین‌المللی از اقداماتی است که جوامع مختلف در راستای ارتقای سطح شاخص‌های اقتصادی خود انجام می‌دهند. دو حوزه صادرات و واردات از اصلی‌ترین موضوعات در صنعتی اقتصاد

و خدمات گسترش دهید، به همان مقدار و شاید بیشتر، شبکه فروش شما نیز چه در داخل و چه در سطح بین‌المللی افزایش پیدا می‌کند. داشتن مهارت و دانش بالا در انجام عملیات، باعث کاهش هزینه‌ها و افزایش امنیت در فعالیت‌های اقتصادی می‌شود. از سوی دیگر برای موفقیت در صادرات خدمات، باید ارتباط مستمر با بازارهای

حرفه‌ای دنیا داشته باشید.

حضور در عرصه بین‌المللی دارای آداب و احراز شرایط خاصی است. واحد صنعتی تولیدی یا شرکت دانش‌بنیان و یا تاجری و مهندسی که کالا یا خدماتی را صادر و ارائه می‌دهد، باید نسبت به فرهنگ بازار هدف، نیاز جامعه مورد هدف، مناسبات اقتصادی و سیاسی با آن کشور، آشنایی با قوانین آن کشور، دانستن و فهمیدن زبان رسمی کشور مقصد و به طور کلی اشراف داشتن به مسائل محیطی می‌تواند چندین گام تاجر ملی را به جلو هدایت کند.

از سویی دیگر تنوع محصول از بهترین مزیت‌هایی است که می‌تواند شامل حال شرکت‌های تولیدی باشد؛ زیرا حضور در بازارهای بین‌المللی و جذابیتی که این بازارها دارند، می‌تواند باعث افزایش کیفیت و تنوع محصولات شرکت‌های صادراتی شود. همین امر موجب می‌شود، که برند این شرکت‌ها رشد چشمگیری در بین رقبای داشته باشد. در حالت کلی رقابت در بازارهای جهانی، ناخودآگاه باعث پیشرفت خواهد شد. افراد شاغل در این مجموعه‌ها نیز می‌توانند در پی رشد این کارخانه‌ها، بهره‌ای را ببرند. صادرات خدمات تحت عنوان صادرات دانش فنی یکی از راه‌های اصلی و امروزی ارزآوری برای جوامع محسوب می‌شود. خصوصاً که امروزه سرعت رشد و پیشرفت علم و تکنولوژی بسیار زیاد است می‌توان از این رویداد، فرصت‌سازی کرد و با یادگیری علم روز و دانش نوین، نسبت به ارائه آن تحت عنوان ارائه خدمات فنی مهندسی در قالب پژوهش یا مشاوره به کشورهای دیگر علی‌الخصوص کشورهای حوزه خلیج فارس اقدام کرد. همچنین صادرات بدون بازاریابی، امری بی‌بهره است، همانند زمین کشاورزی که اگر آماده نباشد و شما اگر بهترین بذر را هم در آن بکارید، بهره کافی نخواهید برد. این موضوع در حالی است که برند بودن بسیاری از مشکلات در امر صادرات را حل می‌کند و این امر مستلزم این است که کالاها پس از دستیابی به جایگاهی مطلوب در داخل کشور مبدا و رهبر بازار شدن، اقدام به صادرات می‌کنند که این موضوع سبب ایجاد پشتوانه‌ای ملی برای کالا خواهد بود.

هستند که می‌توانند نقشی حیاتی در پایداری اقتصادی ایفا کنند؛ اما صادرات برای کشورهای در حال توسعه دارای جایگاه ویژه‌ای است. «صادرات» یا به تعبیر دیگری «جهانی شدن» فرایندی است که کشورها را به یکدیگر نزدیک‌تر می‌کند، در مناسبات اقتصادی امروز، تجارت جهانی فقط به معنای صادرات کالا نیست، صادرات خدمات نیز شاخه دیگری از صادرات است که به اندازه صادرات کالا دارای اهمیت است. به طور کلی صادرات، فرآیند انتقال و ارسال کالا یا خدمات از مبدا به مقصدی است که این مبدا و مقصد خارج از مرزهای جغرافیایی کشور باشد. طبق تعریف گمرک جمهوری اسلامی ایران، خروج کالا از قلمرو گمرکی هر کشور را صادرات می‌گویند. به اعتقاد کارشناسان حوزه تجارت، «صادرات» کلید توسعه پایدار هر جامعه‌ای است.

رایج‌ترین شیوه صادرات کالاهای فیزیکی است. همیشه قرار نیست که کالایی را به نقاط دیگر ارسال کنیم، بسیاری از کشورها در حال ارائه خدمات خود به نقاط دیگر هستند. صادرات خدمات نوع صادرات غیر محسوس است که بیشتر در مورد برندها اتفاق می‌افتد. کشورهای شناخته شده در برند بزرگ‌ترین هدف صادرات خدمات هستند. در واقع خدمات و مهارت‌های حرفه‌ای، فنی و تخصصی است که به سایر کشورها صادر می‌شود. با استفاده از صادرات خدمات، بدون آنکه کالایی از کشور خارج شود، ارزش وارد کشور می‌شود. صادرات خدمات در حوزه‌های مختلفی همچون انجام پروژه، طراحی پروژه، مدیریت طرح، ساخت، ترانزیت، بانکداری، مشاوره ساخت‌وساز، مشاوره دانش، نرم‌افزاری، کامپیوتر، معماری، سرگرمی، خدمات پزشکی، خدمات حوزه گردشگری، خدمات فنی و مهندسی و... صورت می‌گیرد. اکنون اصلی‌ترین گروه کالایی صادرات ایران که سهم بیشتری نیز در میزان صادرات دارد، محصولات و مشتقات نفتی و شیمیایی می‌باشد. ارتباطات در هر حوزه‌ای می‌تواند سکوی پرتابی به سوی موفقیت باشد و این مهم در صادرات نیز دارای جایگاه ویژه‌ای است. زیرا یکی از پیامدهایی که صادرات برای صادرکننده‌ها به وجود می‌آورد، موضوع افزایش شبکه ارتباطی است. به طوری که هرچه شما فعالیت خود را در زمینه فروش محصول

از حرف تا عمل وزارت راه و شهرسازی در دولت سیزدهم

کرد اعتبارات حوزه مسکن و ساختمان، و بازنگری در طرح جامع مسکن از دیگر انتظارات این بخش عنوان شده است.

اقدام سوم - بازآفرینی معماری دیجیتالی سازمانی: در این بخش متولی معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع بوده و اقدامات مورد نیاز این بخش نیز شامل آغاز استقرار حکمرانی داده، بازآفرینی معماری دیجیتالی سازمانی، نقشه راه شفافیت فراگیر فرآیندهای مالی و عملیاتی و سامانه جامع مدیریت منابع سازمانی است.

اقدام چهارم - نهضت جامع حمل‌ونقل: در این بخش متولی معاونت حمل‌ونقل است که باید در همکاری با سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران اقدام را اجرایی و عملیاتی کند. اقدامات مورد انتظار این بخش نیز شامل تکمیل طرح جامع حمل‌ونقل و نقشه راه عملیاتی سازی آن مبتنی بر زمان بندی مشخص، تدوین نقشه راه بهبود کیفیت ناوگان حمل‌ونقل در ۴ بخش، تدوین نقشه اقدام کریدورهای بین‌المللی و هاب‌های لجستیکی، تدوین برنامه عملیاتی برای کاهش تلفات با افزایش ایمنی راه‌های کشور، و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام راه روستایی است.

اقدام پنجم - اقتصاد مسکن و حمل‌ونقل و فراگیری اطلاعاتی: در این بخش متولیان اصلی معاونت حمل‌ونقل و معاونت مسکن و ساختمان هستند که باید در همکاری با معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع کار را به انجام برسانند. اقدامات مورد انتظار این بخش نیز شامل تکمیل و به‌روزرسانی «سامانه ملی املاک و اسکان» به منظور اجرای ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم به عنوان مهم‌ترین ابزار سیاست‌گذاری و مدیریت حوزه مسکن، شناسایی و معرفی خانه‌های خالی و گران‌قیمت با اولویت کلان‌شهرها به وزارت اقتصاد و دارایی برای اخذ مالیات با اجرای ماده ۵۴ مکرر و ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۰، و تدوین طرح‌های هدایت اعتباری و مالیاتی در حوزه مسکن و حمل‌ونقل و باززنده سازی سامانه‌های جامع آماری در حوزه مسکن و حمل‌ونقل است.

تدوین راهکارهای جذب سرمایه‌گذار مردمی در طرح‌های حمل‌ونقلی و مسکن، معرفی طرح‌های آزادراه‌ها و طرح‌های ریلی و دعوت از سرمایه‌گذاران برای مشارکت، استفاده از منابع مالی و اموال دستگاه‌های تابعه برای تامین مالی طرح‌های اولویت‌دار حمل‌ونقل از طریق صندوق توسعه حمل‌ونقل، و تدوین برنامه عملیاتی شناسایی مسائل حقوقی و مالکیتی جذب سرمایه مردمی در حوزه ساخت و ساز و معاملات مالیات‌های مستقیم و مالیاتی در حوزه مسکن و حمل‌ونقل است.

اقدام ششم - تعیین تکلیف پروژه‌های پیش‌شان حمل‌ونقل: متولی این بخش معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع است. اقدامات مورد انتظار این بخش نیز شامل احصا و تدوین برنامه زمانبندی تمامی پروژه‌های پیش‌شان در حوزه حمل‌ونقل با تاکید بر پروژه‌های ناتمام دارای اولویت و امکان خاتمه‌یابی سریع است.

اقدام هفتم - بازآفرینی نظام‌های سرمایه‌های انسانی: متولی این بخش نیز معاونت توسعه و برنامه‌ریزی تعیین شده و بازآفرینی نظام شایسته‌گزینی، جبران خدمت و غنا بخشی شغلی اقدام مورد انتظار این بخش است.

شهریور پارسال وزیر راه و شهرسازی دولت سیزدهم در راستای اجرای فرامین و برنامه‌های رئیس‌جمهوری و تحقق اهداف و برنامه‌های اعلامی در دولت سیزدهم، ۱۰ اقدام راهبردی وزارتخانه متبوعش را در گام نخست ابلاغ کرد.

رستم قاسمی به منظور اجرای دقیق، سازماندهی شده و قابل پایش ۱۰ اقدام راهبردی وزارت راه و شهرسازی در نامه‌ای خطاب به معاونان، رؤسا و مدیران عامل سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه دستور داد نحوه اجرای برنامه‌های هرکدام از اقدامات راهبردی توسط متولی یا متولیان حداکثر یک هفته تهیه و به همراه اطلاعات کامل و منابع اعتباری مورد نیاز به دبیرخانه مرکزی اقدامات راهبردی وزارت راه و شهرسازی در معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع ارسال شود.

اقدام نخست - بانک زمین تسهیل‌گری معماری و شهرسازی: متولی این بخش سازمان ملی زمین و مسکن است که این مهم را در همکاری با معاونت معماری و شهرسازی، شرکت عمران شهرهای جدید و شرکت بازآفرینی شهری باید به انجام برساند. بخشی از اقدامات مورد انتظار این بخش شامل تکمیل و به‌روزرسانی بانک زمین و احصای تمامی زمین‌های دولتی واقع در حریم و محدوده شهرها، تامین تمامی اراضی مورد نیاز برای تولید مسکن در دولت سیزدهم، اجرای ماده ۶ قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن و اجرای ماده ۱۰ قانون جهش تولید مسکن تا پایان ۱۴۰۰ است.

اقدام دوم - نهضت ملی مسکن: متولی این بخش معاونت مسکن و ساختمان است که در همکاری با معاونت معماری و شهرسازی، معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع و شرکت عمران شهرهای جدید به اینکار اقدام می‌کند. بخشی از اقدامات مورد انتظار در این بخش نیز شامل پیگیری و نهایی سازی جدول اقدام مبتنی بر قانون جهش تولید و تامین مسکن، تدوین نقشه راه مبتنی بر اولویت‌بندی چگونگی اجرای طرح‌های پشتیبان اقدام ملی مسکن، زمانبندی اجرایی عملیات طرح اقدام ملی با حداکثر سرعت ممکن، معرفی افراد واجد شرایط به بانک‌ها برای اخذ تسهیلات ساخت مسکن موضوع قانون بودجه، و تشکیل فوری صندوق مسکن و تجهیز منابع مالی مطرح در قانون جهش تولید مسکن است.

همچنین، تکمیل تمامی واحدهای باقی‌مانده مسکن مهر تا پایان ۱۴۰۰، ایجاد سامانه ثبت اطلاعات برخط واحدهای تکمیل نشده مسکن مهر، تسریع در اجرای خدمات رهنمایی مورد نیاز پروژه‌های مسکن مهر از محل تهاتر اراضی وزارت راه و شهرسازی، پاسخگویی به نیازسنجی مسکن در چارچوب طرح‌های جامع، مکان‌یابی شهرها و شهرک‌ها و تامین اراضی پشتیبان سکونت در چارچوب ملاحظات فنی در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، اخذ مصوبات مورد نیاز اجرای طرح نهضت ملی مسکن از هیات دولت و شورای عالی مسکن علاوه بر اخذ مصوبات مرتبط از شورای عالی معماری و شهرسازی، شروع مقدمات اجرایی فرآیند ساخت نهضت ملی مسکن با اولویت شهرهای کوچک و متوسط و روستاها و تامین مسکن محرومان، تسریع در فرآیند نوسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده، امکان‌سنجی بضاعت اراضی خالی در محدوده شهرها برای استفاده بهینه در راستای تامین مسکن و خدمات پشتیبان، برنامه‌ریزی دقیق برای تامین منابع مالی و دقیق کردن برنامه تولید متناسب با شرایط درآمدی و میزان حمایت دولت از گروه‌های مختلف، نظارت بر هزینه

ستادی، عملیاتی و پایش شاخص‌ها در حوزه راه و مسکن است.

پیشرفت طرح نهضت ملی مسکن

هیچ سببی به اندازه مسکن در زندگی افراد و خانوارها نقشی ندارد. مسائلی از جمله قیمت تمام شده و افزایش قیمت‌هایی که در حوزه زمین و وجود مازاد اقتصادی در حوزه مسکن سبب شد، قیمت تمام شده مسکن از توان خانوارها فاصله گیرد.

در این راستا تصویب قانون جهش تولید مسکن در سال ۱۴۰۰ و ابلاغ آن تکمیل شد و بسترسازی مطلوب‌تری در مقایسه با گذشته برای فعال شدن حوزه های مسکن صورت گرفت.

در گام اول پس از ابلاغ قانون جهش مسکن، در کمتر از ۲۰ روز نیازسنجی کل کشور به میزان بیش از هزار و ۴۰۰ شهر انجام و برای تامین زمین به استان‌ها ابلاغ شد. در این طرح سعی شد، در شهرهایی که امکان تامین زمین وجود دارد، تراکم در حد تراکم موجود شهری یا حتی پایین‌تر باشد تا هموطنان بتوانند از شرایط سکونتی و زیستی منطبق با فرهنگ آن شهر برخوردار باشند.

تمام ساختارهای تامین مالی پروژه که تسهیلات بانکی از آورده متقاضیان و طرح تامین مالی پروژه با کمک دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله بانک مرکزی، وزارت اقتصاد، سازمان برنامه و بودجه تامین

اقدام هشتم- بازآفرینی ساختار سازمان وزارت راه و شهرسازی:

متولی این بخش معاونت توسعه مدیریت و سرمایه‌های انسانی است که در همکاری با معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع این مهم را به انجام می‌رساند. اقدامات مورد انتظار این بخش شامل بازنگری در ساختار و شرح وظایف سازمانی ستاد و دستگاه‌های وابسته وزارت راه و شهرسازی با رویکرد یکپارچه‌سازی، شفاف‌سازی، چابک‌سازی، رفع موانع اداری و کاهش هزینه‌های غیرضرور است.

اقدام نهم- راه‌اندازی حلقه‌های اندیشه‌ورز با متولی گری

معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع: این معاونت در همکاری با مرکز پژوهش‌های راه، مسکن و ساختمان این کار را به انجام می‌رساند. در این بخش برنامه‌ریزی تشکیل کارگروه مشترک هم‌فکری و ایده‌پردازی با حضور همکاران توانمند ستادی، نخبگان دانشگاهی، فعالان و مجریان بخش خصوصی در حوزه‌های مربوط با وزارتخانه و مدیران ستادی در سطح ملی و استانی و کمک به پیاده‌سازی پژوهش‌های دانش‌پایه و تجربیات روز دنیا در طرح‌ها و برنامه‌های وزارتخانه است.

اقدام دهم- ارتقای بهره‌وری تمامی واحدها با متولی گری

معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع: اقدام مورد انتظار این بخش نیز شامل پروژه بهبود شاخص‌های عملیاتی تمامی بخش‌های

شد و اکنون مراحل خود را طی می‌کند تا این پروژه به نتیجه برسد. زمانی که صحبت از ۴ میلیون واحد مسکونی می‌شود، یعنی ارزش اقتصادی این پروژه بیش از ۴ هزار همت است. هیچ رقیبی برای حوزه مسکن در زمینه اقتصاد وجود ندارد تا این حجم اقتصادی را برای تولید مصرف کند.

زمانی که صحبت از ۴ هزار همت می‌شود، حدود ۷۰ درصد قیمت مصالح ساختمانی است، و میزان اشتغال‌زایی و ایجاد کار در زمینه صنعت نیز مدنظر است که از این میزان نزدیک به ۳۰ درصد مرتبط با خدمات مربوطه در حوزه ساختمان است.

در خصوص تعداد اشتغالی که در حوزه مسکن حفظ و ایجاد شده است، براساس آمارها هر واحد مسکونی یک شغل مستقیم و ۱.۱ شغل غیر مستقیم ایجاد می‌کند که این میزان به تعداد سقف ۴ ساله، ۸.۸ میلیون اشتغال را حفظ یا ایجاد می‌کند.

وزنه اقتصادی این طرح، اشتغال، و رضایتمندی اجتماعی و تشکیل و تداوم خانوار را از جمله موضوعاتی خواند که باید به آن‌ها به صورت ویژه توجه شود. اگر به این موضوعات دقت کنیم، قابل درک است که چرا مسکن موضوع اول دولت است.

در راهبرد اول، سیاست‌گذاری برای افزایش ساخت‌وساز بخش خصوصی مطرح شده است که بخش خصوصی سالانه بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ هزار واحد پروانه ساخت دریافت می‌کنند و مجوزی دریافت کردیم تا برای بخش خصوصی تسهیلات ساخت ارائه شود. این تسهیلات بدون خرید اوراق و بدون سپرده‌گذاری خواهد بود که این امر سبب شده طی چندماه اخیر بیش از ۳۳۵ هزار متقاضی خودمالک در سامانه ثبت نام کنند.

در ۵ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱، بالغ بر ۳۳۵ هزار واحد بود که اگر این پذیرش تا پایان سال جاری انجام شود، در سال جاری تعداد تراکنش صادره می‌تواند رکورد جدیدی را به ثبت برساند. این میزان واحد مذکور، در بیش از ۳۵ هزار پروژه انجام شده است که این امر بیانگر آن است ساخت و سازهای عمومی شهری پروژه‌های انبوه‌سازی و شهرک‌سازی نیست و اغلب پروژه‌های خرد است.

راهبرد دوم، افزایش ساخت و ساخت در بافت فرسوده شهری است. ۱۵ درصد کل طرح نهضت ملی وارد بافت فرسوده شده است تا تولید مسکن و احیای بافت فرسوده همزمان صورت گیرد و برای این موضوع علاوه بر امتیازاتی که در گذشته برای بافت فرسوده وجود داشت، امتیازاتی در نظر گرفته شده است و از منابع صندوق با پیشنهادهای وزارتخانه تخفیف‌هایی داده می‌شود.

راهبرد سوم، ساخت‌وساز برای دهک‌های اول تا سوم است که حدود ۵۲۰ هزار خانوار تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی شناسایی شده‌اند و حدود ۱۶۰ هزار واحد روستایی و ۳۶۰ هزار واحد شهری است که تمام آن‌ها شناسایی شدند و برای آن‌ها برنامه‌ریزی لازم انجام شده است و براساس برنامه به گونه‌ای که این دهک‌ها حداقل آورده را داشته باشند، با آورده کمتر صاحب واحد مسکونی شوند.

طرح نهضت ملی مسکن تنها طرح حمایتی است که هم از نظر مبلغ تسهیلات، هم یارانه تسهیلات و درصد تسهیلات برای دهک‌های متفاوت، تفاوت دارد. در تمامی طرح‌های حمایتی قبل یک سقف وام، یک درصد سود و میزان وام ثابت را شاهد بودیم؛ اما در طرح نهضت ملی مسکن کاملاً مبتنی بر توان خانوار است و دهک‌ها مورد مطالعه قرار گرفتند، قدرت پس‌انداز و وام‌دهی بررسی

شده است و براساس آن یک مطالعه و پروژه طراحی شده است؛ لذا دهک اول تا سوم کمترین سود بانکی را پرداخت می‌کنند.

دهک‌های پنجم تا ششم با حمایت نسبی دولت پیش می‌روند. راهبرد پنجم مسکن روستایی و راهبرد ششم بحث اجاره‌داری حرفه‌ای است که اقدامات انجام شده در طرح نهضت ملی مسکن در حول این شش راهبرد است.

اکنون حدود ۵.۶ میلیون نفر برای واحدهای نهضت ملی مسکن در سامانه طرح‌های حمایتی وزارت راه و شهرسازی ثبت نام کرده‌اند. از این تعداد بیش از یک میلیون و ۵۰۰ هزار متقاضی حائز شرایط و فعال هستند که مدارک خود را بارگذاری کرده‌اند.

تعداد پروژه‌های در حال ساخت حدود ۵۷۶ هزار واحد در مسکن شهری است و ۱۸۲ هزار واحد مسکن روستایی و ۳۳۵ هزار واحد مسکن خودمالک است و نزدیک به ۴۲۰ هزار واحد پروژه‌هایی هستند که عملیات اجرایی آن‌ها آغاز شده است. برای حدود ۱.۵ میلیون واحد مسکونی نهضت ملی مسکن تامین زمین انجام شده است.

نگاهی به عملکرد سازمان راهداری

سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای به عنوان نگهدارنده جاده‌ها وظیفه خطیر محافظت از راه و جاده به عنوان سرمایه‌های ملی کشور را عهده‌دار است و همواره در راستای ایمن‌سازی مسیرها و تسهیل در تردد کاربران محورهای مواصلاتی گام برمی‌دارد.

از این رو، سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، از ابتدای آغاز به کار دولت سیزدهم تا ۱۲ تیر سال جاری، نگهداری علائم و تجهیزات و ابنیه فنی راه‌ها را در دستور کار قرار داد که در این گزارش به برخی از اقدامات انجام شده اشاره شده است.

تجدید خط‌کشی راه‌ها به طول ۴۵ هزار کیلومتر، تهیه و نصب ۴۵ هزار عدد علائم ایمنی، اجرای روشنایی طولی راه‌ها به طول ۱۲۰ کیلومتر، تهیه و نصب حفاظ به میزان ۱۵۰ کیلومتر، نگهداری بیش از ۵ هزار کیلومتر سیستم روشنایی، ۱۴۱ هزار عدد علائم و ۴۴۰ هزار کیلومتر حفاظ منصوبه در راه‌ها و سایر پروژه‌های مرتبط از جمله اقداماتی است که سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای به منظور حفظ و نگهداری وضعیت موجود و در حد مقدماتی، ارتقا ایمنی راه‌ها با اولویت راه‌های شریانی و اصلی انجام داده است.

دارای بالای ۲۰ خانوار بوده و از تعداد مذکور نیز نزدیک به ۷ هزار و ۲۲۲ پارچه آبادی فاقد دسترسی کامل آسفالت به شبکه راه‌های کشور هستند.

لذا با توجه به بند ۴ مربوط به اقدامات عمرانی و زیربنایی ماده ۲۷ بخش ۵ قانون ششم توسعه، مقرر شده با هدف توازن منطقه‌ای، توسعه روستایی و توانمندسازی اقشار آسیب پذیر در سطح کشور، سالانه به احداث، بهسازی، آسفالت و نگهداری راه‌های روستایی روستاهای بالای ۲۰ خانوار به میزان ۲۰ درصد اقدام شود. به منظور کسب شناخت از اهمیت روستا و نقش آن در اقتصاد کشور توجه به آمار ارائه شده از سوی مرکز آمار ایران متمرکز خواهد بود. یکی از شاخصه‌های تأثیرگذار در امر اقتصاد روستایی میزان تولیدات روستا، همچنین کیفیت زندگی و برخورداری از امکانات رفاهی در روستا است. توجه نکردن به این امر در کنار سایر علل اجتماعی و فرهنگی منجر به مهاجرت روز افزون جمعیت روستایی به شهرها شده و بسترساز مشکلات متعددی در حوزه‌های اجتماعی و اقتصادی است.

در گزارش منتشر شده بر مبنای آمار مرکز آمار ایران، فعالیت‌های اقتصادی در سطح کشور طبقه‌بندی و ارزش افزوده فعالیت‌های مذکور در حوزه راه روستایی نسبت به ارزش افزوده آن فعالیت‌ها در کل کشور احصا شده است.

قسمت عمده‌ای از بخش‌های تولیدی اقتصاد شامل تولیدات کشاورزی، شیلات و تولیدات مواد خام معادن در حوزه روستاهای کشور صورت می‌پذیرد؛ به گونه‌ای که سهم ارزش افزوده تولیدات کشاورزی در حوزه روستایی طی سه سال آمارگیری حدود ۸۸.۱ درصد تا ۹۳.۷ درصد است. همین آمار در حوزه تولیدات معادن ۷۲ درصد تا ۷۲.۹ درصد گزارش شده است. بر این اساس به صورت میانگین اگر تمامی ابعاد اقتصادی فعالیت‌های روستا لحاظ شود، حدود ۲۷ درصد از ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی کل کشور را فعالیت‌های اقتصادی روستایی تشکیل می‌دهد.

نسبت بارز ارزش افزوده تولیدات معادن در حوزه روستایی به کل ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی در کشور یکی از نکات جالب توجه جدول درج شده بوده که بالغ بر ۷۲ درصد است. این موضوع به تنهایی گواه این مدعی است که بیشتر تولیدات معادن کشور از طریق شبکه راه روستایی وارد شبکه حمل‌ونقل کشور شده و ناگفته پیداست که تردد وسایل نقلیه سنگین برای جابه‌جایی این تولیدات و با توجه به درجه استاندارد فنی و سازه‌ای پایین‌تر راه‌های روستایی به لحاظ آیین‌نامه‌ای به میزان ملموسی می‌تواند در از بین رفتن زود هنگام و افت سطح سرویس دهی راه‌های روستایی تأثیرگذار باشد.

بر این اساس حفظ شبکه راه‌های موجود از یک سو و گسترش شبکه با احداث محورهای جدید از سوی دیگر می‌تواند در کاهش بار هزینه انتقال محصولات معادن بر اقتصاد کشور مؤثر واقع شود. صدور موافقت اصولی احداث، نگهداری و بهره‌برداری از مجتمع‌های خدماتی رفاهی برای بخش خصوصی یکی دیگر از اقداماتی بود که سازمان راه‌داری و حمل‌ونقل جاده‌ای در کارنامه فعالیت خود به ثبت رساند.

چراکه از ابتدای دولت سیزدهم تا ۱۲ تیرماه سال ۱۴۰۱، تعداد ۹۱۸ مجتمع خدماتی رفاهی در حال بهره‌برداری و ۵۳۹ مجتمع در حال ساخت است. همچنین تعداد مجتمع‌های خدماتی رفاهی در

پل‌ها از جمله سازه‌های حائز اهمیت هستند که با توجه به جایگاهشان، هر اقدامی در خصوص آن‌ها می‌تواند با زندگی بشر همراه باشد. این سازه‌های ارزشمند در زمان احداث، بخش عمده‌ای از هزینه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند، لذا تخصیص بخش قابل توجهی از هزینه تعمیر و نگهداری معابر به این سازه‌ها نیز موضوعی دور از ذهن نیست.

سازمان راه‌داری و حمل‌ونقل جاده‌ای تعمیرات ۳ هزار و ۲۸۱ پل و ابنیه فنی را در دست اقدام قرار داد که از آغاز دولت سیزدهم تا کنون یک هزار و ۳۰۰ پل و ابنیه به اتمام رسیده و مابقی تا پایان سال مالی به پایان خواهد رسید.

وجود هرگونه نقص و ضعف در راه‌ها و جاده‌های کشور به طور قابل توجهی باعث کاهش بازدهی و ایجاد خسارات جدی می‌شود که وقوع تصادفات یکی از پیامدهای آن است؛ لذا ایمن‌سازی نقاط حادثه‌خیز، یکی از عوامل کاهش تصادفات به شمار می‌آید.

از این رو تعداد ۶۱۰ پروژه به منظور رفع نقاط حادثه‌خیز در دست اقدام است و طی ۲ سال به اتمام خواهد رسید، علاوه بر این از شروع دولت سیزدهم تعداد ۲۲۱ نقطه رفع و اصلاح شده است. با این حال اما در این دوره در مقایسه با گذشته اقدامات قابل توجه و تأثیرگذارتری صورت گرفته است که از جمله آن‌ها می‌توان به طرح واکنش سریع اشاره کرد. در این طرح اگر راه‌دار نواقصی در محورهای شریانی مشاهده کند یا کاربران جاده‌ای طی تماس با ۱۴۱ نواقص موجود را گزارش کنند، باید اکیپ راه‌داری در کمتر از یک ساعت در محل حضور پیدا کنند و نسبت به رفع آن مشکل اقدام کنند.

بر اساس آمار موجود اکنون طول شبکه راه‌های روستایی کشور به عدد ۲۰۸ هزار و ۳۶۷ کیلومتر رسیده است که از این میان ۱۱۲ هزار و ۹۶۸ کیلومتر به صورت آسفالت، ۲۲ هزار و ۵۷۳ کیلومتر به صورت شوسه و حدود ۷۲ هزار و ۸۲۷ کیلومتر به صورت خاکی است.

بر اساس این گزارش، چنانچه طول راه‌های فرعی نیز حدود ۳۷ هزار و ۶۰۰ کیلومتر به عدد فوق اضافه شود، شبکه‌ای با طولی بالغ بر ۲۴۵ هزار کیلومتر را شامل می‌شود.

از طرف دیگر تعداد کل آبادی‌های موجود در سطح کشور ۹۷ هزار ۵۳۸ پارچه است که از این تعداد ۳۹ هزار و ۴۵۶ پارچه آبادی

حال بهره‌برداری که ۸۱۹ باب گزارش شده است، برای ۶ هزار و ۴۰۰ نفر اشتغال مستقیم را در پی داشت.

عملکرد حوزه هوایی در دولت سیزدهم

با آغاز به‌کار دولت سیزدهم در شهریور سال گذشته در راستای اجرای برنامه‌های رئیس‌جمهوری در حوزه راه و شهرسازی رستم قاسمی جزئیات ۱۰ اقدام راهبردی وزارت راه شهرسازی را برای اجرا به معاونان خود در حوزه‌های مختلف ابلاغ کرد.

دو اقدام از ۱۰ اقدام راهبردی وزارت راه و شهرسازی، مختص حوزه حمل‌ونقل بوده است که با تاکید وزیر راه و شهرسازی معاونت حمل و نقل باید با سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران، شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران برای اجرایی و عملیاتی شدن اقدامات مورد انتظار این بخش که شامل تکمیل طرح جامع حمل‌ونقل و نقشه راه عملیاتی سازی آن مبتنی بر زمان بندی مشخص، تدوین نقشه راه بهبود کیفیت ناوگان حمل‌ونقل در چهار بخش، تدوین نقشه اقدام کردیدورهای بین‌المللی و هاب‌های لجستیکی، تدوین برنامه عملیاتی برای کاهش تلفات با افزایش ایمنی راه‌های کشور و تکمیل پروژه‌های نیمه تمام راه روستایی همکاری کند.

با آغاز خدمت دولت مردمی اقدامات مهمی برای توسعه و بهسازی حمل‌ونقل هوایی در دستور کار قرار گرفت، در همین راستا ۱۳ پروژه در زمینه عملیات فرودگاهی به وسیله شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران تکمیل و به بهره‌برداری رسیده است.

از جمله اقدامات انجام گرفته توسط معاونت عملیات فرودگاهی شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران می‌توان به ساخت آشیانه هواپیمای فلایت چک و ساختمان جنبی در فرودگاه مهرآباد، احداث ساختمان یگان حفاظت هواپیمایی و محوطه دی آپسینگ در فرودگاه مشهد، توسعه و بهسازی ایرون در فرودگاه بندرعباس و زاهدان، احداث بلوار ورودی جدید فرودگاه در فرودگاه ساری، قرارداد انجام خدمات نقشه برداری، مطالعات پایه و تهیه اسناد مناقصه و برگزاری مناقصه احداث دیوارهای حفاظتی فرودگاه اصفهان به روش طرح و ساخت اشاره کرد.

معاونت عملیات فرودگاهی تکمیل مطالعات طرح جامع فرودگاه‌های رفسنجان، سبزوار، سیرجان، طبس، نصب و راه‌اندازی سیستم روشنایی باند CAT II فرودگاه اردبیل، بهسازی و نوسازی

روشنایی باند فرودگاه و نصب و راه‌اندازی سیستم SFLS فرودگاه مشهد، نصب و راه‌اندازی سیستم SFLS فرودگاه‌های گرگان، کرمانشاه، بندرعباس، زاهدان، کرمان، اصفهان، بوشهر را عملیاتی کرده است.

همچنین معاونت عملیات فرودگاهی شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی تا ۱۲ تیر سال جاری؛ خرید و نصب سیستم روشنایی ایرون فرودگاه بندرعباس، همچنین خرید و نصب تجهیزات مکانیکال و الکتریکیال شبکه جمع آوری فاضلاب و تصفیه خانه فرودگاه‌های رشت، ساری، خرید و نصب سیستم‌های الکتریکیال ساختمان سپاه و دی آپسینگ فرودگاه مشهد، خرید و نصب و عملیاتی کردن سیستم deicing فرودگاه اردبیل را انجام داده است.

از سوی معاونت برنامه‌ریزی، نظارت و امور اقتصادی شرکت فرودگاه‌ها نیز ۵ اقدام از سال گذشته تاکنون انجام شده است که می‌توان پیاده‌سازی و اجرای کامل بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در سامانه بودجه مراکز فرودگاهی، احصا، شناسایی و دریافت خدمات شناسه دار شرکت از سازمان اداری و استخدامی کشور در قالب ۱۲ گروه خدمت و ۳۳ زیر خدمت، استقرار سامانه محاسبه بهای تمام شده فعالیت‌ها و خدمات شرکت در ۵۳ فرودگاه، پیگیری استقرار سامانه مدیریت یکپارچه فروش کالا و خدمات در فرودگاه‌های کشور، ساماندهی چیدمان غرف، محل‌ها و فضاهای تجاری- خدماتی در فرودگاه‌های کشور، همچنین شناسایی مسیرهای پروازی رقابتی کشورهای همسایه و ارائه راهکارهای مناسب برای جذب پروازها را نام برد.

از شروع کار دولت سیزدهم ۹ اقدام راهبردی و دوره آموزشی به وسیله معاونت توسعه مدیریت و منابع شرکت فرودگاه‌ها برنامه‌ریزی و اجرا شده است؛ از اقدامات راهبردی انجام شده می‌توان به راهبری و انجام تغییرات ساختاری و تشکیلاتی ستاد و فرودگاه‌ها در سامانه ملی مدیریت ساختار شرکت، راهبری و انجام تغییرات ساختاری و تشکیلاتی ستاد و فرودگاه‌ها در سیستم تشکیلاتی چارگون اشاره کرد.

در همین مدت از سوی معاونت توسعه مدیریت و منابع شرکت فرودگاه‌ها، برگزاری حدود ۳۳۰۰۰۰ نفر ساعت دوره آموزشی و همچنین تدوین و بازنگری نظام نامه‌های آموزشی و صلاحیت شغلی مشاغل اختصاصی شرکت بر اساس قوانین ملی و بین‌المللی برنامه‌ریزی و اجرا شده است.

حمل و نقل کشور در دست بهره‌برداري قرار دارد و مطالعه ۶ هزار ۳۱۲ کیلومتر مسیر ریلی جدید و اجرای ۳ هزار و ۲۷۶ کیلومتر راه آهن از سوی این شرکت زیرمجموعه وزارت راه و شهرسازی در دست اقدام است.

نگاهی به عملکرد حوزه بنادر و دریانوردی

در حوزه بنادر، عملکرد دولت سیزدهم تا ۱۲ تیر ۱۴۰۱ حکایت از پیشرفت‌هایی قابل توجه دارد که ساخت ۳ پست اسکله نفتی در بندر شهید رجایی و یک پست اسکله کانتینری در فاز سوم همین بندر، نمونه‌هایی از این پیشرفت‌هاست.

به فهرست اقدامات صورت گرفته از سوی دولت سیزدهم در حوزه بنادر طی حدود یک سالی که از عمر آن می‌گذرد، می‌توان تامین ۳۵ دستگاه تجهیزات استراتژیک بندر چابهار را هم اضافه کرد. دولت همچنین در این مدت اقدامات شاخصی را حوزه دریانوردی انجام داده است که از آن جمله می‌توان به اجرای شبکه اطفاء حریق و نیز تکمیل و توسعه زیرساخت تأسیسات برقی بندر امیرآباد اشاره کرد. احداث ساختمان مرجع دریایی و انجام تعمیرات اساسی دیوار پیرامونی و اجرای کانال‌های بتنی بندر خرمشهر هم از دیگر اقدامات صورت گرفته در مدت زمانی است که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد.

انجام تعمیرات اساسی منجر به PM شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی مجتمع بندری امام خمینی و احداث شبکه تامین برق بندر شادگان، بخش دیگری از اقدامات دولت در حوزه دریایی تا ۱۲ تیر ۱۴۰۱ بوده است. به این فهرست می‌توان انجام تعمیرات اساسی روکش آسفالت محوطه‌ها، تفکیک کانال‌های تاسیساتی و دفع آب‌های سطحی و تعمیر ریل اسکله‌های بندر انزلی و همچنین طراحی، ساخت، خرید ۷۸ فروند بویه، ۶ عدد فار، ۳۶ عدد چراغ نلترن و ۱۷ عدد بیکن حوزه جنوب شرقی را هم اضافه کرد. انجام تعمیرات اساسی و زیرآبی ۱۱ فروند اسکله فلزی شناور بنادر حقانی، ذاکری، ابوموسی، جاسک، هرمز و تیاب، از دیگر پروژه‌های دریایی انجام شده طی مدت زمانی است که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد.

ابطال رای کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری اهواز، تأیید محکومیت شهرداری شیراز به پرداخت بها اراضی متصرفی فرودگاه شیراز، محکومیت شرکت‌های هواپیمایی بابت مطالبات شرکت فرودگاه‌ها، رد دعوی مدعیان اراضی فرودگاه زنجان و همچنین پیگیری رفع موانع پروازی ایجاد شده در فرودگاه‌های مهرآباد، یاسوج، بوشهر، تبریز و نوشهر از طریق مقامات استانی از دیگر اقدامات انجام شده معاونت از سوی مدیریت و منابع بوده است.

ریل‌گذاری ۲۴۸ کیلومتر راه آهن جدید در کشور

عملکرد شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور در حوزه توسعه خطوط ریلی کشور تا دوازدهم تیر ۱۴۰۱ از سوی معاونت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع وزارت راه و شهرسازی اعلام شد. شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور در سال ۱۴۰۰، ریل‌گذاری ۲۴۸ کیلومتر از خطوط راه آهن کشور را در ۶ طرح تکمیل کرده است که از جمله آن‌ها می‌توان به راه آهن میانه- اردبیل به طول ۲۸ کیلومتر اشاره کرد.

همچنین ۳۰۴۴ کیلومتر از راه آهن رشت- کاسپین طی این مدت از سوی شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور ریل‌گذاری شده است. ریل‌گذاری ۱۹۰۷۷ کیلومتر از راه آهن بستان آباد- خاوران و حدود ۵۳ کیلومتر از راه آهن یزد- اقلید از دیگر اقدامات شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور در حوزه توسعه خطوط ریلی کشور بوده است.

این شرکت زیرمجموعه وزارت راه و شهرسازی ۸۹ کیلومتر از ابرپروژه راه آهن چابهار- زاهدان را نیز ریل‌گذاری کرده است. ریل‌گذاری خط ریلی همدان- سنندج به طول ۶۲۰۱۳ کیلومتر و همچنین راه آهن ملایر- کرمانشاه به طول ۵۵۰ متر نیز به وسیله شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور تحقق یافته است. امضای تفاهم‌نامه ساخت راه آهن شلمچه- بصره به طول ۳۴ کیلومتر میان تهران و بغداد از دیگر اقدامات مثبت این شرکت بود که طی سفر وزیر راه و شهرسازی به عراق انجام شد. شایان ذکر است، اکنون ۱۴ هزار و ۲۶۸ کیلومتر مسیر ریلی احداث شده توسط شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای

فرش ایران در سالی که گذشت؛ تلاش و تعلیق

سیدمرتضی میری

عضو هیات مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش ایران

فرش دستباف، میراث ماندگاری است که از هزاران سال پیش برای مردم در پهنه سرزمینی و بستر فرهنگی به جای مانده و در طول قرون و اعصار گذشته مسیر پر فراز و نشیبی را طی کرده است. گاه بیشتر مورد توجه و التفات و احترام بوده و گاه غبار فراموشی روی آن نشسته است؛ اما در هر حال و به هر روی سخاوتمندانه به ملک و ملت خدمت کرده و مواهب و نعمات خود را از مردم و حاکمان این سرزمین دریغ نکرده است و البته بدیهی است، هر زمان که با قدردانی مواجه شده و مورد لطف و احترام بوده، آورده بیشتری برای کشور داشته است که نمونه بارز آن عصر صفویه است زمانی که هم تجارت فرش بسیار پر رونق بوده، هم ضریب نفوذ فرهنگی ایران گسترش یافت و هم آثار بی بدیلی بر جای ماند.

در طول ۴ دهه گذشته هم همین فراز و نشیب به تواتر دیده شده که البته در بخش عمده ای از آن غبار نسیان بر چهره این هنر ملی این سرزمین نشسته است و در برخی مقاطع به تمامی مورد ظلم واقع شده است. آنچنان که با بررسی اسناد، مدارک، مکتوبات، مصاحبه‌ها و اخبار در ۴ دهه گذشته در می‌یابیم که بیشتر مشکلات حل و فصل نشده‌اند بلکه مرتب بر دامنه و تعداد آنها افزوده شده است. بدیهی است که گفت‌وگو در خصوص ادوار مختلف در طول صد سال گذشته و همچنین سال‌های پس از انقلاب اسلامی مجال مستوفی می‌طلبد؛ اما موضوع این مسطور شرایط و احوال فرش در اولین سال دولت سیزدهم است.

چنانکه ناظران و فعالان حوزه فرش مستحضرنند، مرکز ملی فرش ایران متولی این حوزه در دولت است و طرف اصلی گفت‌وگو و مذاکرات با بخش خصوصی. از آنجا که در بدو تأسیس این نهاد در دولت در سال‌های ابتدایی دهه ۸۰، ساختار مناسبی برای آن طراحی نشد و در طی این قریب به دو دهه نیز اصلاحی در این خصوص صورت

نگرفت، متولی دولت فرش دستباف از کارآمدی لازم برای رفع موانع این حوزه برخوردار نیست. بر همین اساس در دولت پیشین و در بدو تبدیل سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به وزارت گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی مباحث در خصوص انتقال مرکز ملی فرش ایران به این وزارتخانه جدیدالتأسیس مطرح شد؛ اما پس از گفت‌وگو و نشست‌های تخصصی با بخش خصوصی موضوع از دستور خارج شد. در دولت سیزدهم و پس از تصمیم وزارت صمت بر تغییر ساختار و با تفاهم و توافق دو جانبه دو وزیر، مرکز ملی فرش از وزارت صمت منتزع شد و بنا بود در تدوین لایحه ساختار و وظایف وزارت جدید التأسیس بدان ملحق شود.

با توجه به اینکه احتجاج فی مابین به قدر کفایت در دولت قبل انجام شده و استدلال بخش خصوصی مبنی نادرستی این تغییر مؤثر افتاده بود، اتخاذ این تصمیم از سوی دولت جدید بدون اخذ مشورت‌های لازم از کارشناسان بسیار سؤال برانگیز بود. با توجه به ابلاغ ساختار جدید وزارت صمت و نبود مرکز ملی فرش و متولی چند نهاد دیگر از جمله دخانیات در این ساختار، عملاً فرش دستباف در فضای دولتی وارد خلأ شد.

نارضایتی گسترده بخش خصوصی از این تصمیم منجر به گفت‌وگوهای رسانه، نشست خبری و صدور بیانیه جمعی از سوی قاطبه تشکل‌های این حوزه و همراهی برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی سبب شد که فرایند از سوی وزارت صمت و معاونت هماهنگی‌های اقتصادی دفتر معاون اول رئیس‌جمهوری متوقف شود و موضوع در سلسله جلساتی میان نمایندگان مجمع تشکل‌های فرش دستباف ایران، معاونان وزارت صمت و مرکز ملی فرش ایران مورد بررسی کارشناسی قرار گیرد و پس از چند جلسه باز هم حجج بخش خصوصی مؤثر افتاد و علیرغم عزم برخی از مدیران برای این انتقال، بر اساس وعده صریح سیدرضا فاطمی امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت هم در مجلس و هم در نشست مشترک با اعضای هیات‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش ایران، فرآیند جابجایی به طور قطعی منتفی اعلام شد؛ اما همچنان مرکز ملی فرش ایران به عنوان عضوی از ساختار وزارت صنعت، معدن و تجارت ابلاغ نشده و خلا مزبور همچنان ادامه دارد.

در خصوص مسائل و موانع از جمله مشکلات و چالش‌های ناشی از مقررات نادرست رفع تعهد ارز حاصل از صادرات، ممانعت از بازگشت فرش ایرانی به کشور، تعرفه واردات ابریشم، تمدید نشدن کارت بازرگانی فعالان شاغل در بازار تهران و ... گشایشی در مرحله عملیاتی حاصل نشده است. علیرغم تلاش‌های فراوان بخش خصوصی و همراهی کم نظیر و شایسته تقدیر علیرضا پیمان پاک، رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران بخش اعظم مشکلات همچنان پابرجا هستند.

مقررات رفع تعهد ارزی همچنان خط قرمز حاکمیت است و پرونده‌های متعهدان سال ۱۳۹۷ همچنان مفتوح و بلا تکلیف. لایحه‌ای برای اصلاح قانون مقررات امور گمرکی نوشته نشده است تا به راه حلی که ۴ سال پیش با توافق اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش ایران، اتاق تهران و ایران، مرکز ملی فرش و گمرک تدوین شد، جامعه عمل بپوشاند، وزارت جهاد و کشاورزی با لجاجت در خصوص کاهش تعرفه واردات ابریشم در حال نابود کردن فرش ابریشم در کوتاه‌مدت و صنعت نوغان داری و ابریشم کشی در بلندمدت است.

همچنین در مورد مشکلات تمدید کارت‌های بازرگانی اخیراً توافقی میان اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش ایران، سازمان توسعه تجارت ایران و دفتر مقررات صادرات و واردات این سازمان انجام شده است و در صورت تحقق می‌تواند این معضل را به نحو اغلبی و اکثری حل و فصل کند که پس از اخذ نتایج اولیه از مراحل اجرایی آن اطلاع‌رسانی لازم صورت خواهد گرفت.

در خاتمه تأکید بر این نکته ضروریست که در صورت عدم تغییر پارادایم و رویه مسئولان و بی توجهی به حل مشکلات و موانع تولید و صادرات فرش دستباف عن قریب چیزی از مواهب و نعمات آن باقی نخواهد ماند و آنچه باقی می‌ماند، بیکاری فزاینده و رشد مهاجرت روستاییان به شهرها، کاهش ارزآوری و حذف یکی از مهم‌ترین نمادهای ملی و فرهنگی ایران از مناسبات و معادلات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی کشور خواهد بود.

بررسی عملکرد ورزشی دولت سیزدهم

اقدامات دولت سیزدهم در حوزه ورزش همواره مانند دیگر حوزه‌ها با فراز و نشیب‌هایی مواجه است. برخی از رفتارهای غیر قانونی در این دولت نیز همچون گذشته وجود دارد، اما مهمترین رخداد ورزشی این دولت، واگذاری دو باشگاه استقلال و پرسپولیس بود که بعد از چند دهه کسب و قوس انجام شده بود. اما فارغ از این رخداد شاهد اتفاق خاصی در حوزه ورزش از سوی دولت سیزدهم نبودیم و بقیه کارها مانند روال قبلی انجام شده و چه این دولت و چه هر دولت دیگر هم بود این رویه تکرار می‌شد. از دهه ۷۰ تاکنون موضوع واگذاری دو باشگاه فوتبال استقلال و پرسپولیس مطرح بوده است و اولین مصوبه در این خصوص به ابتدای اسفند ۱۳۸۳ بر می‌گردد که قرار بود ۱۰ درصد سهام باشگاه پرسپولیس به صورت مزایده واگذار شود. بعد از آن نیز همواره موضوع واگذاری این دو باشگاه مطرح و روش‌های مختلفی مطرح شد. مدتی صحبت از واگذاری به هواداران مطرح و بعد از مدتی گفتند قرار است به پیشکسوتان واگذار شود. دوباره ورق را برگردانده و گفتند به صورت تعاونی‌ها واگذار می‌شود و در سال‌های ۹۳ و ۹۴ دوبار مزایده برایش برگزار کردند که شکست خورد و در نهایت قرعه به نام بورس افتاد. میزان واگذاری نیز پروسه طولانی داشت. ابتدا قرار بود که کل دو باشگاه را واگذار کنند در دهه ۸۰ تصمیم گرفته شد که به جای گروه یک واگذاری به گروه دو منتقل شود یعنی به جای ۱۰۰ درصد باید ۸۰ درصد از سهام واگذاری شود. در سال ۱۳۹۴ بر اساس مصوبه دولت استقلال و پرسپولیس به گروه ۳ واگذاری‌ها منتقل شدند که به معنی آن است که نباید کل سهام این دو باشگاه واگذار شده و تنها ۱۰ درصد کافی است.

چرا روسای فدراسیون های ورزشی، کارمند دولت هستند؟

بر اساس «سند تحول دولت مردمی»، عضویت کارکنان وزارت ورزش و جوانان در اداره امور هیات‌ها، فدراسیون‌ها، کمیته‌های ملی المپیک و پارالمپیک و صندوق حمایت از پیشکسوتان و قهرمانان ورزشی ممنوع شده است. این در حالی است که تا ابتدای امسال نزدیک به ۱۵ فدراسیون ورزشی با ریاست کارمندان دولت و وزارت ورزش اداره شدند. در اجرای وعده داده شده در ابتدای تشکیل دولت سیزدهم و در راستای تحقق اهداف مندرج در قانون اساسی، سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، سیاست‌های کلی نظام و با اتکا و بهره‌مندی از بیانات امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری، رفع نیازهای مردم، حل مسائل اساسی کشور و در اجرای اصل ۱۳۴ قانون اساسی «سند تحول دولت مردمی» به عنوان برنامه و خط مشی دولت و مبنای عمل قوه مجریه، وزا و دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌شود. همچنین بر اساس اعلام رئیس‌جمهوری، مسئولیت اجرای مفاد سند تحول در موارد مربوط بر عهده وزار و بالاترین مقام مسئول در دستگاه‌های ذی ربط بوده و مکلف به پاسخگویی هستند. اما بر اساس آخرین گزارشی که در ابتدای امسال ارائه شده بود روسای ۱۳ فدراسیون ورزشی، کارمند رسمی وزارت ورزش و جوانان هستند و فعالیت آن‌ها بر اساس سند تحول دولت مردمی، در فدراسیون‌های مربوطه خلاف ابلاغیه رئیس‌جمهوری و ممنوع بود و بعد از آن گزارشی در استعفای بسیاری از آن‌ها مشاهده نشده است و همچنان بر ریاست کرسی فدراسیون تکیه زده‌اند.

سفر استانی به عنوان دستاورد وزیر ورزش

در پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، وزیر ورزش عملکرد خود را به شرح زیر توضیح داده که مهم‌ترین بخش آن سفر استانی است: سفر به استان‌های قم، مرکزی، البرز و کیش؛ تشکیل کارگروه با هدف واگذاری ۲ باشگاه ورزشی پرسپولیس و استقلال به بخش خصوصی و برگزاری ۳ نشست، کسب مقام قهرمانی کشتی آزاد جهان، کسب مقام قهرمانی والیبال در مسابقات قهرمانی آسیا، کسب مقام نایب قهرمانی واترپلو آسیا و اخذ مجوز حضور در مسابقات جهانی؛ کسب مدال طلای سنگ نوردی جهانی رشته سرعت برای نخستین بار در زمره اقدامات نگاه تازه دولت مردمی در حوزه ورزش است که انگیزه را در بین ورزشکاران چند برابر افزایش داده است.

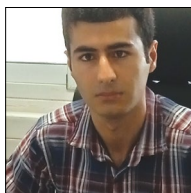
اقدامات دولت سیزدهم در حوزه ورزش همواره مانند دیگر حوزه‌ها با فراز و نشیب‌هایی مواجه است. برخی از رفتارهای غیر قانونی در این دولت نیز همچون گذشته وجود دارد، اما مهمترین رخداد ورزشی این دولت، واگذاری دو باشگاه استقلال و پرسپولیس بود که بعد از چند دهه کسب و قوس انجام شده بود. اما فارغ از این رخداد شاهد اتفاق خاصی در حوزه ورزش از سوی دولت سیزدهم نبودیم و بقیه کارها مانند روال قبلی انجام شده و چه این دولت و چه هر دولت دیگر هم بود این رویه تکرار می‌شد. از دهه ۷۰ تاکنون موضوع واگذاری دو باشگاه فوتبال استقلال و پرسپولیس مطرح بوده است و اولین مصوبه در این خصوص به ابتدای اسفند ۱۳۸۳ بر می‌گردد که قرار بود ۱۰ درصد سهام باشگاه پرسپولیس به صورت مزایده واگذار شود. بعد از آن نیز همواره موضوع واگذاری این دو باشگاه مطرح و روش‌های مختلفی مطرح شد. مدتی صحبت از واگذاری به هواداران مطرح و بعد از مدتی گفتند قرار است به پیشکسوتان واگذار شود. دوباره ورق را برگردانده و گفتند به صورت تعاونی‌ها واگذار می‌شود و در سال‌های ۹۳ و ۹۴ دوبار مزایده برایش برگزار کردند که شکست خورد و در نهایت قرعه به نام بورس افتاد. میزان واگذاری نیز پروسه طولانی داشت. ابتدا قرار بود که کل دو باشگاه را واگذار کنند در دهه ۸۰ تصمیم گرفته شد که به جای گروه یک واگذاری به گروه دو منتقل شود یعنی به جای ۱۰۰ درصد باید ۸۰ درصد از سهام واگذاری شود. در سال ۱۳۹۴ بر اساس مصوبه دولت استقلال و پرسپولیس به گروه ۳ واگذاری‌ها منتقل شدند که به معنی آن است که نباید کل سهام این دو باشگاه واگذار شده و تنها ۱۰ درصد کافی است.

نکته مهم چالش برانگیز دیگر، مساله ارزشگذاری ۲ باشگاه بود. در سال ۹۰ باشگاه استقلال ۴۲ میلیارد تومان و باشگاه پرسپولیس ۴۵ میلیارد تومان ارزشگذاری شدند. برای عرضه در بورس ارزشگذاری جدیدی شد. در تاریخ ۲۳ بهمن ۱۴۰۰، حسین قربان زاده، رئیس سازمان خصوصی‌سازی، اعلام کرد که باشگاه پرسپولیس ۳ هزار و ۲۱۰ میلیارد تومان و باشگاه استقلال ۲ هزار و ۷۸۰ میلیارد تومان به وسیله کارشناسان دادگستری ارزشگذاری شده‌اند. ظاهراً این اختلاف ارزشگذاری در بین هواداران دو باشگاه با حواشی زیادی مواجه شد. پاسخ رئیس سازمان خصوصی‌سازی به این اعتراض این بود که ۷۰ درصد ارزش دو شرکت مربوط به برند تجاری‌شان است.

دو باشگاه استقلال و پرسپولیس بعد از کسب و قوس‌های زیادی سرانجام در پایان سال ۱۴۰۰ در بازار سرمایه واگذار شده و ۷۱۰ میلیارد تومان تامین مالی از این طریق برای دو باشگاه انجام شد. در روز عرضه دو باشگاه استقبال چندانی صورت نگرفت؛ با وجود این ۶۰۶ هزار نفر از هواداران دو باشگاه سهام دو باشگاه را خریداری کرده و مابقی آن را بنگاه‌های اقتصادی دولت

علم داده و نقش آن در سازمان ها

سید محمدرضا حسینی علی آباد
مولف و مدرس دانشگاه

طی سالیان اخیر، تغییر و تحولات زیادی در عرصه مدیریت سازمانی رخ داد و علم و تکنولوژی با سرعت زیادی در حال پیشرفت است و همین سبب شده است که سطح تغییرات بسیار گسترده باشد. در همین راستا، بیشترین پیشرفت‌ها و اختراعات

در دنیای فناوری اطلاعات رخ داده است که به موجب آن شاهد تغییراتی گسترده در تمامی ابعاد بنگاه‌های اقتصادی هستیم. حدود ۹۰ درصد بنگاه‌های اقتصادی در فضای ابری تجارت می‌کنند، از آنجا که شرکت‌ها، داده‌ها را به فضای ابری منتقل می‌کنند، لذا اکثر فعالیت‌هایی که انجام می‌شود، تکرار خدمات موجود صرفاً در قالب دیجیتال است؛ اما تحول دیجیتال واقعی، بسیار گسترده‌تر از این موضوعات و دارای این پتانسیل است که در سراسر سازمان مورد استفاده قرار گیرد و موجب ایجاد چارچوبی فناورانه به منظور انتقال این خدمات و داده‌ها به بینش‌های اجرایی شود تا تمام ابعاد سازمان را بهبود بخشد. تغییرات عوامل داخلی و بیرونی، اثرات بسیاری بر مدیران سازمانی و فعالان اقتصادی خواهد داشت، بنابراین سازمان‌ها نیاز به رهبرانی دارند تا علاوه بر درک صحیحی از توانمندی‌های خود و دیگران، به مدیریت منابع در راستای رشد و توسعه اقدام کنند و فرآیندهایی را در سازمان خلق کنند که با رویه‌های متداول پیشین متفاوت بوده و قادر به انجام واکنش‌های متناسب و به‌هنگام در مواجهه با تغییرات باشند.

صاحبان بنگاه‌های اقتصادی باید با توجه به منابع، مزیت‌های رقابتی و پتانسیل موجود، به بررسی عملکرد و تحلیل روندهای پیشین بنگاه اقتصادی خود اقدام کنند. در این راستا موضوعات درباره آینده پژوهی کمک شایانی به مدیران خواهد کرد. این امر سبب می‌شود تا سازمان شرایط متفاوتی را ترسیم و در هر سناریو، آینده بنگاه اقتصادی را سنجیده و در راستای افزایش توان داخلی و رقابتی تصور کرد. بهره‌گیری از داده‌های گذشته می‌تواند چراغ راهی برای آینده باشد. اکثر بنگاه‌های اقتصادی دارای داده‌های

بسیاری از مشتریان هستند اما آنچه که این داده‌ها را تبدیل به مزیت رقابتی می‌کند، بهره‌گیری بهینه از این داده‌ها به منظور تجزیه و تحلیل آنان است که یکی از کلیدهای موفقیت در دنیای امروز محسوب می‌شود. تحول دیجیتال، سیستمی را برای جمع‌آوری داده‌های مطلوب و ترکیب کامل آن با هوش تجاری ایجاد می‌کند. این روش

باعث می‌شود واحدهای برنامه‌ریزی سازمان بتوانند داده‌های خام را به یک روند و عملکردی از رفتار مصرف‌کننده در نقاط تماس بین سازمان با مشتریان مختلف تبدیل کنند. این اقدامات سبب می‌شود، نمایی واحد از پیشینه رفتار مشتری، فرایندها، تولید، امور مالی و حسابداری ایجاد شود تا از طریق آن بتوان نسبت به برنامه ریزی های نوین اقدام کنند. ارزیابی نحوه جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، تجزیه و تحلیل و به اشتراک‌گذاری داده‌های مشتری به عنوان بخشی از این فرآیند بسیار مهم است. در همین راستا مباحث مربوط به امنیت داده‌ها مطرح می‌شود. بنابراین هنگامی که در حال بازنگری پشتیبانی فناوری خود هستید، باید اطمینان حاصل کنید که داده‌های حساسی که به نرم‌افزار مدیریت ارتباط با مشتری و سایر پلت‌فرم‌ها، وارد و خارج می‌شوند با لایه‌ای از رمزگذاری داده‌های SaaS محافظت می‌شوند. از طریق داده‌ها و مدیریت آنان می‌توان تغییرات صورت گرفته در بازار هدف و تحولاتی که به وسیله رقبای هوشمند در حال وقوع است بررسی و حتی روندهای آینده بر اساس رگرسیون از سنوات گذشته را پیش‌بینی کرد. این موضوع از اصلی‌ترین اقدامات هر بنگاه اقتصادی است که در حوزه‌های گوناگون و صنایع مختلف کاربردی حیاتی دارد تا حدی که مدیران سازمان‌های پیشرو در دنیا، علم داده و تجزیه و تحلیل آن را به عنوان یکی از کلیدهای موفقیت سازمانی می‌نامند. داده‌ها، کلید یافتن بینش مشتری هستند. با درک بهتر مشتری و شناسایی موثر نیازهای آن‌ها، می‌توان یک استراتژی تجاری مشتری‌محور را تدوین کرد. تحلیل داده‌ها سبب تصمیم‌گیری‌های اساسی و بنیادی برای بازارهای هدف خواهد شد.

نقش برنامه استراتژیک در موفقیت سازمانی

محسن صادقی‌نیه

مولف و مشاور حوزه بیمه

مدیریت استراتژیک، مجموعه تصمیم‌ها و فعالیت‌های مدیریتی است که عملکرد آینده یک سازمان را تعیین می‌کند؛ از طریق مدیریت استراتژیک، بررسی‌هایی درباره اوضاع فعلی و تغییرات آتی انجام می‌شود تا از طریق آن بتوان آینده مسیر پر ابهام آینده را برای سازمان شفاف کرد. مدیریت استراتژیک شامل ۴ بخش اصلی است که عبارتند از: بررسی محیطی

(بررسی محیط داخلی و خارجی)، تدوین استراتژی (برنامه‌ریزی استراتژیک)، اجرای استراتژی، و نهایتاً ارزیابی و کنترل استراتژی. از طریق شناخت نقاط قوت و ضعف داخل سازمان می‌توان نسبت به خلق فرصت‌ها و رفع تهدیدها که مربوط به خارج از سازمان هستند، اقدام شود و برنامه‌های راهبردی جدیدی مطابق با تغییرات پیش رو تدوین کرد.

مدیریت استراتژیک سبب می‌شود، مدیران ارشد و مدیران میانی، به صورت خلاق و نوآورانه در چارچوب سندی از پیش تعیین شده عمل کنند و آینده سازمان را به «اما و اگرها» نسپارند و خود برای آینده سازمان تصمیم بگیرند. بنابراین، شیوه اجرایی شدن سند استراتژیک تحت عنوان مدیریت استراتژیک از اهمیت زیادی برخوردار است. مدیریت بهینه استراتژیک سبب ایجاد تفاهم و تعامل هر چه بیشتر بین مدیران و دیگر کارکنان می‌شود. هنگامی که تمام افراد یک تیم دارای زبان مشترکی هستند و می‌دانند که برای یک هدف واحد با یکدیگر همکاری می‌کنند، در این صورت کارایی و اثربخشی افزایش می‌یابد. نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد مدیران و کارکنان هنگامی که به مأموریت، اهداف و استراتژی‌های سازمان پی برده و آن‌ها را درک کنند، عنصر خلاقیت و نوآوری بیشتر در سازمان جلوه می‌کند.

امروزه سند استراتژی سازمان‌ها با توجه به تغییرات شدید محیط اطراف و رصد کردن شرایط محیطی اقتصاد و صنعت تدوین می‌شود. به همین دلیل است که مدیریت آن نیز باید طبق مدیریت نوین صورت گیرد تا بتوان به نتیجه مطلوب دست یافت. امروزه تغییرات انقلاب صنعتی چهارم بسیار عمیق و گسترده است و برای دستیابی به موفقیت باید از ابزارهای فنی مناسب که با یکدیگر به صورت هماهنگ کار می‌کنند، بهره برد تا جریان کارها به دور از اتلاف‌های ناشی از دوباره‌کاری‌ها و کنترل‌ها باشد. خودکار کردن بسیاری از فعالیت‌های دستی و همچنین یکپارچه‌سازی فرایندها در تمام واحدهای سازمانی، پرسنل را ممکن می‌سازد تا کارآمدتر فعالیت کنند.

به طور معمول شرکت‌های تولید نرم افزار مقام نخست را در بین شرکت‌های برتر دنیا، از نظر کسب درآمد و ثروت از دانش (نه منابع) دارند. جهت‌گیری مدیریت تحول بعد از انقلاب‌های نسل اول، دوم و سوم صنعتی به سمت انقلاب نسل تکنولوژیک و نرم افزار محور در برابر اجرای کارها به

حالت مکانیکی و سخت نیل دارد که از آن به انقلاب نسل چهارم صنعتی یاد می‌شود. نقش پرسنل کلیدی و دانش‌محور از موضوعاتی است که همواره در سند استراتژی سازمان‌ها از آن یاد می‌شود. طی چند دهه اخیر، تحولات و پیشرفت‌های چشمگیری را جهان روی داده است. موفقیت و کامیابی در بازارهای رقابتی و بین‌المللی، مخصوص سازمان‌هایی است که دارای کارکنانی دانشی، توانمند و با انگیزه هستند و به واسطه آنان سریع‌تر از رقبای به دانش و تکنولوژی روز دست می‌یابند و با بهره‌گیری بهینه از فناوری اطلاعات، مدیریت مطلوب و توجه کافی به مشتری و سایر ذی‌نفعان به مزیت رقابتی پایداری دست یافته و اقدام به تولید کالا و ارائه خدماتی می‌کنند که هم برای سازمان، هم برای مشتری و هم برای جامعه، ایجاد ارزش و رضایت آن‌ها را به نحوی بهتر از رقبا جلب می‌کند. تمام این موارد در زیر سایه مدیریت استراتژیک کارآمد امکان پذیر است.

موفقیت سازمان‌های امروز در به کارگیری جدیدترین تکنولوژی و تطبیق آن با نیازها، خواسته‌های جدید، خصوصاً در فضای بین‌المللی است. سازمان‌های پیشرو برای تداوم موفقیت خود با اعمال مدیریت دانش، قابلیت در کارکنان و مدیران خود ایجاد می‌کنند که آن‌ها از نگرشی جامع و تفکری استراتژیک برخوردار شده و تبدیل به سازمانی یادگیرنده و پویا شده که با برخورداری از چنین قابلیت‌های ارزشمندی، همواره نسبت به محیط، بازار، رقبا، مشتریان، ذی‌نفعان کلیدی حساس بوده و همواره به فکر خلق ارزش‌های نوین هستند.

با توجه به اینکه امروزه سازمان‌ها در دنیایی متحول، پیشرفته و در بازاری به شدت رقابتی، ناپایدار و پر آشوب فعالیت می‌کنند، بی‌شک با مدیریت‌های سنتی و درون‌نگر نمی‌توانند به وضع مطلوب و موقعیت پایدار دست یابند، لذا باید سند استراتژی و مدیریت آن به نحوی باشد که جامع‌نگر و محیط‌گرا بوده و دیدی بلندمدت، آرمانی و متعالی داشته باشد به طوری که با شناسایی مناسب و به موقع عوامل داخلی و خارجی سازمان، تصویر دقیق و مناسبی از وضع موجود ارائه و همچنین با شناسایی و تعیین وضع مطلوب، مسیر صحیح رسیدن به آن را نشان دهد.

این شیوه مدیریت در واقع همان تفکر و مدیریت استراتژیک است که نوید موفقیت سازمان‌ها را در محیط‌های رقابتی و بازارهای متلاطم امروز به آن‌ها می‌دهد. در هزاره سوم، تفکر و رویکرد استراتژیک به عنوان بخش جدایی‌ناپذیر از مدیریت استراتژیک به شمار می‌رود. استفاده از این شیوه مدیریت برای سازمان‌هایی که به دنبال تبدیل شدن به برند هستند، خصوصاً برای آنانی که فعالیت برون‌مرزی دارند حیاتی است. بنابراین اولین قدم در راستای اعمال مدیریت استراتژیک، تهیه برنامه استراتژیک با تفکری استراتژیک و سپس اجرا و کنترل استراتژیک آن است.

عملکرد وزارت نیرو در دولت سیزدهم زیر ذره بین

شد با انجام برنامه‌های فشرده و منظم، ظرفیت نیروگاهی کشور به میزان ۶۰۰۰ مگاوات در سال نخست فعالیت دولت افزایش یابد. از برنامه افزایش ۶۰۰۰ مگاواتی ظرفیت تولید برق کشور، چهار هزار و ۴۴۸ مگاوات در بخش به مدار بهره‌برداری وارد شدن واحدهای جدید نیروگاه‌های حرارتی در اقصی نقاط کشور بود (۴ هزار و ۲۶۵ مگاوات واحدهای جدید حرارتی به‌علاوه ۱۸۳ مگاوات اولین واحد تفاهم‌نامه وزارت نیرو و صمت) که تا امروز از این برنامه با افزایش ۳ هزار و ۲۷ مگاواتی، حدود ۶۸ درصد برنامه محقق شده است.

همچنین یک‌هزار و ۱۱۳ مگاوات از برنامه ۶۰۰۰ مگاواتی مربوط به ارتقای توان واحدهای نیروگاهی حرارتی موجود است که از این برنامه تا امروز با افزایش ۹۳۵ مگاواتی از محل ارتقای توان عملی واحدهای گازی و سیکل ترکیبی و همچنین افزایش ۱۰۰ مگاواتی از محل رفع محدودیت نیروگاه‌های بخاری موجود، حدود ۹۳ درصد محقق شده است.

بخشی از این برنامه ۶۰۰۰ مگاواتی نیز مربوط به افزایش ۵۰۱ مگاواتی ظرفیت تولید برق در نیروگاه‌های تجدیدپذیر بوده که از این برنامه با افزایش ۸۲ مگاواتی ظرفیت تولید انرژی‌های تجدیدپذیر در یک سال گذشته، تنها حدود ۱۶ درصد محقق شده است. با وجود آنکه از برنامه افزایش ۶۰۰۰ مگاواتی ظرفیت تولید برق کشور در سال نخست فعالیت دولت مردمی، تا امروز حدود ۴ هزار و ۲۰۰ مگاوات به بهره‌برداری رسیده، همین آمار محقق شده نیز دو برابر آمار متوسط سالانه افزایش ظرفیت تولید برق کشور در ۸ سال فعالیت دولت تدبیر و امید است.

البته علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو، در نشست اخیر خود با خبرنگاران با تأیید بهره‌برداری از حدود چهار هزار و ۲۰۰ مگاوات از برنامه ۶۰۰۰ مگاواتی افزایش ظرفیت تولید برق در یک‌سال نخست فعالیت دولت، اعلام کرد که در آینده‌ای نزدیک هزار و ۸۰۰ مگاوات از ظرفیت باقی مانده این برنامه نیز تکمیل و وارد مدار خواهد شد.

اقدامات دولت برای مهار بحران تنش آبی

طرح جهادی برای آبرسانی به ۱۰ هزار روستای کشور با مشارکت وزارت نیرو، بسیج سازندگی و نهادهای خیریه حوزه آبرسانی در دولت سیزدهم اجرایی می‌شود.

سال ۱۴۰۱ تاکنون اجرای ۵۶۰ طرح آبرسانی موقت را آغاز شده است که بسیاری از آن‌ها به بهره‌برداری رسیده‌اند. در این طرح‌ها، چاه‌های عمیق حفر می‌شود و مخازن آبرسانی هم برای نگهداری آب احداث می‌شود تا امکان دسترسی فوری مردم به آب فراهم شود.

علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیروی دولت سیزدهم در پیش از ورود به دولت، برنامه خود را در سه بخش آب، فاضلاب و برق برای ارائه به مجلس شورای اسلامی ارائه کرده بود.

او در این برنامه در ۷ فصل به تبیین وضع موجود، چالش‌ها و مسائل اصلی، رویکردها و راهبردها، برنامه‌ها و اقدامات اساسی، اهداف کمی، سرمایه‌های انسانی، فناوری و پشتیبانی صنعت و مدیریت منابع مالی پرداخته بود.

بر اساس این برنامه اصول اساسی برنامه وزارت نیرو در دولت کار و تلاش شامل حصول اطمینان از تامین آب و برق مطمئن و پایدار به منظور رفع نیازهای متعارف بخش‌های مختلف کشور، ارتقای حکمرانی و بهره‌وری آب از طریق استقرار مدیریت بهم پیوسته منابع آب مبتنی بر مدیریت تقاضا در سطح ملی، حوضه‌های آبریز و محلی و نیز اجرای طرح‌های توسعه و بازچرخانی پساب با رعایت اصول توسعه پایدار، آمایش سرزمین و هماهنگی متقابل بین سرمایه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی با مشارکت مؤثر ذی‌نفعان، ارتقای تاب‌آوری شبکه برق کشور با تمرکز بر توسعه ظرفیت تامین برق پایدار، امنیت عرضه و تقاضا، بهبود کیفیت و حفظ محیط زیست با گسترش انرژی‌های تجدید پذیر بود. همچنین در این برنامه بر بهبود اقتصاد آب و برق به منظور ایجاد تعادل در منابع و مصارف بنگاه‌های آب و برق و پایداری استمرار ارائه خدمات، ارتقا سطح پژوهش و فناوری با تأکید بر تقویت توان ساخت داخل، بهبود محیط کسب‌وکار در صنعت آب و برق از طریق تعامل حداکثری با بخش خصوصی و تعاونی‌ها، بهره‌مندی از ظرفیت‌های قانونی، حضور فعال در بازارهای ملی و بین‌المللی و جذب سرمایه، ارزش‌گذاری به سرمایه‌های انسانی و بهره‌گیری موثر از آرا و اندیشه‌های تخصصی و استفاده بهینه از ظرفیت‌های ملی، منابع و اموال عمومی تأکید شده بود.

جزئیات افزایش ظرفیت نیروگاهی کشور

در یک سال اخیر

افزایش ظرفیت تولید برق در ۳ بخش بهره‌برداری از واحدهای جدید حرارتی و تجدیدپذیر و ارتقای توان عملی واحدهای موجود حرارتی در یک‌سال اول دولت سیزدهم پیگیری شد و در سال اول، دو برابر متوسط آمار ۸ ساله دولت تدبیر و امید به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شد.

درحالی که متوسط افزایش سالانه ظرفیت نیروگاهی کشور در ۸ سال فعالیت دولت‌های یازدهم و دوازدهم دو هزار و ۶۷ مگاوات و بیشترین میزان افزایش ظرفیت نیروگاهی طی یک‌سال، ۴ هزار و ۹۳۰ مگاوات مربوط به سال ۱۳۸۹ بود، در دولت سیزدهم مقرر

برای اجرای این فاز ساخت لوله‌های چدنی با قطر ۱۶۰۰ میلی‌متر به کارخانجات بزرگ ذوب‌آهن و فولاد کشور سفارش داده شده و اگر پیمانکار نهایی طرح انتخاب شود، اجرای آن در حدود ۲ سال میسر خواهد شد.

گام مهم پروژه انتقال آب دریای عمان به سیستان و بلوچستان

وزارت نیرو در راستای عمل به وظایف خود در قانون انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان (مصوب بهمن ماه ۱۴۰۰) اقدام به تهیه و تدوین پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور و ارائه آن به دولت به منظور بررسی و تصویب در هیات وزیران کرده است. با توجه به کاهش منابع آب دریافتی از رودخانه هیرمند و در نتیجه کاهش منابع آب ورودی به چاه نیمه‌ها (که تأمین آب شرب بخش زیادی از استان سیستان و بلوچستان به آن وابسته است) و همچنین بروز خشکسالی‌های پی در پی در کشور از جمله در استان

با این حال وزارت نیرو اجرای پروژه‌های بزرگ و بلندمدت آب‌رسانی را به صورت جدی پیگیری می‌کند و در همین راستا طرح‌های بزرگی در استان‌های دارای بحران آب مثل خوزستان، چهارمحال و بختیاری، همدان و قزوین در مرحله اجرا قرار دارند و تلاش می‌شود، اجرای این پروژه‌های حیاتی با حداکثر سرعت صورت گیرد.

با توجه به نیاز مبرم استان قزوین به آب آشامیدنی باکیفیت اجرای این طرح از سالیان قبل مصوب شده است، اما با روی کار آمدن دولت سیزدهم و تزریق سریع اعتبارات فاز نخست آن یعنی آب‌رسانی به آبیگ به سرعت محقق شد.

برای اجرای فاز بعدی پروژه انتقال آب طالقان به استان قزوین که ۱۴ شهر و ۱۹۶ روستا را دربرمی‌گیرد، وزارت نیرو در حال برگزاری مناقصه با بخش خصوصی است؛ چرا که دولت نمی‌تواند، تمامی اعتبارات لازم برای تکمیل این پروژه را تأمین کند و بخش خصوصی در قبال امتیازاتی اجرای فاز دوم این طرح بزرگ را عهده‌دار می‌شود.

دی‌مدخل در موضوع آیین‌نامه ایجاد شود. انتظار می‌رود با تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون و شفاف شدن وظایف هر یک از دستگاه‌های اجرایی دی‌مدخل در فرآیند اجرای طرح و نیز انجام حمایت‌های لازم از شرکت مجری و سرمایه‌گذار طرح انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان، اجرای طرح با سرعت بیشتری عملیاتی شده و آب شرب سالم و بهداشتی با اطمینان‌پذیری استاندارد برای مردم شریف استان سیستان و بلوچستان تأمین شود. همچنین در راستای ایجاد اشتغال پایدار و حفظ مرزهای کشور، تصویب آیین‌نامه تأمین آب صنایع از منابع آب دریا را نیز تسریع خواهد بخشید.

افزایش ظرفیت نیروگاهی کشور

افزایش بیش از ۴ هزار مگاواتی ظرفیت نیروگاهی کشور از شهریور پارسال تاکنون یکی از مهم‌ترین گام‌های وزارت نیرو است که در دولت سیزدهم محقق شده تا تجربه تلخ خاموشی‌ها را از ذهن مردم دور سازد.

مردم در سال‌های گذشته بخصوص در ۲ سال اخیر با مشکل خاموشی‌ها (قطع برق) در تابستان و زمستان مواجه می‌شدند به طوری که این موضوع باعث افزایش نارضایتی عمومی شده بود. قطعی برق در سال گذشته (بهار و تابستان ۱۴۰۰) به اوج خود رسید و مردم در روز چند ساعت برق نداشتند، این در حالی بود که خاموشی‌ها از اردیبهشت آغاز شد. در سال گذشته چند بار در روز

سیستان و بلوچستان، استفاده از منابع آب دریا و نمک‌زدایی آن برای تأمین آب شرب در دستور کار قرار گرفت.

در همین راستا قانون «انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان» با طرح پیشنهادی نمایندگان مجلس شورای اسلامی و حمایت دولت در بهمن سال ۱۴۰۰ به عنوان بند «خ» الحاقی به ماده (۲) قانون توسعه و بهینه‌سازی آب شرب شهری و روستایی در کشور (مصوب ۱۳۹۴) به تصویب رسید.

بر اساس قانون مذکور وزارت نیرو مکلف شده تا با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیز با استفاده از توان علمی و فناوری ریاست‌جمهوری زمینه سرمایه‌گذاری داخلی یا خارجی برای برداشت آب، نمک‌زدایی، انتقال و استفاده از نمک و فلزات بازمانده از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان را فراهم کند. خرید آب نمک‌زدایی شده و انتقال یافته برای جبران مصارف شرب در چهارچوب ماده (۲۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) از سرمایه‌گذار نیز تضمین شده است. همچنین تکلیف شده است تا وزارت نیرو آیین‌نامه اجرایی این بند را حداکثر ۳ ماه پس از تصویب، تدوین و به تصویب هیات وزیران برساند.

در همین ارتباط وزارت نیرو اقدام به تهیه و تدوین پیش‌نویس اولیه کرده و با توجه به مفاد پیش‌نویس، موضوع در جلسه مشترک با نمایندگان سازمان برنامه‌بودجه کشور، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و وزارت صنعت، معدن و تجارت مورد بررسی قرار گرفته است تا هماهنگی و همگرایی لازم بین دستگاه‌های اصلی

در این افزایش ظرفیت دارد. افزایش ظرفیت نیروگاه‌های تولید برق، یکی از برنامه‌هایی است که علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیروی دولت سیزدهم از ابتدای آغاز به کار تحقق آن را در ۴ ساله نخست این دولت وعده داده است. دولت سیزدهم در حالی فعالیت رسمی خود را از اواخر تابستان سال گذشته آغاز کرده بود که کشورمان در روزهای اوج مصرف پیک تابستان آن سال به دلیل ناترازی ۱۵ هزار مگاواتی میان تولید و مصرف برق با بروز قطعی و خاموشی در نقاط مختلف روبه‌رو شده و همین امر مشکلات اقتصادی و اجتماعی فراوانی را ایجاد کرده بود.

به همین منظور و با توجه به حساسیت این موضوع، وزارت نیرو از همان روزهای ابتدایی شروع به کار دولت سیزدهم برنامه مدون و منسجمی را برای افزایش ظرفیت تولید برق کشور برای کاهش ناترازی یادشده و بروز قطعی برق در دستور کار قرار داد. بر اساس برنامه پیش‌بینی‌شده این وزارتخانه، مقرر شده تا در طول ۴ سال فعالیت دولت سیزدهم حدود ۳۵ هزار مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های کشور افزوده شود که این رقم از طریق ساخت ۱۵ هزار مگاوات نیروگاه حرارتی به وسیله بخش دولتی و خصوصی، ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر و ساخت ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه به وسیله صنایع بزرگ محقق شود.

این میزان افزایش ظرفیت در سالیان اخیر بی‌سابقه بوده و به‌نوعی با تحقق این مهم، شاهد رکوردشکنی در افزایش ظرفیت نیروگاهی کشور خواهیم بود. گزارش تازه شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی ایران نشان از آن دارد که اکنون ظرفیت نامی نیروگاه‌های حرارتی کشور به رقم ۷۲ هزار و ۲۷ مگاوات رسیده است.

نیروگاه‌های حرارتی ایران شامل بخاری، گازی و سیکل ترکیبی است. در این میان نیروگاه‌های بخاری با ظرفیتی معادل ۱۵ هزار و ۸۲۹ مگاوات جایگاه سوم افزایش ظرفیت نامی نیروگاه‌های حرارتی را بر عهده دارند. نیروگاه‌های گازی هم با ظرفیت ۲۱ هزار و ۹۷۹ مگاوات جایگاه سوم در ارتقای ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی را به خود اختصاص داده‌اند. نیروگاه‌های سیکل ترکیبی هم با ۳۴ هزار و ۲۱۹ مگاوات جایگاه نخست را در ارتقای ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی بر عهده دارد.

تحقق بیش از ۷۲ هزار مگاوات ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی در حالی در دولت سیزدهم محقق شده است که این ظرفیت در دولت قبل ۶۹ هزار مگاوات بود که با تلاش‌های صورت‌گرفته در وزارت نیروی دولت سیزدهم بیش از ۳ هزار مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی کشورمان افزوده شد تا خاموشی برنامه‌ریزی‌شده اعمال نشود.

برق هر بار به میزان ۲ ساعت قطع می‌شد. علت خاموشی‌ها در سال‌های گذشته به نبود ساخت نیروگاه در دولت قبل و افزایش ندادن ظرفیت تولید برق مربوط می‌شد؛ به‌نوعی دولت قبل با نیروگاه نسازی باعث ایجاد مشکل برای مردم شده بود. افزایش ظرفیت تولید برق، یکی از تکالیف قانونی برنامه ششم بود که دولت و وزارت نیروی سابق از انجام آن سرباز زده بود. این موضوع حتی بر تولید هم اثر گذاشته بود و واحدهای تولیدی مجبور بودند خط تولید خود را خاموش کنند.

بر همین اساس وزارت نیروی دولت سیزدهم از پارسال همه همت خود را برای افزایش توان تولید برق از طریق افزایش ظرفیت نیروگاهی به کار گرفت. از شهریور سال گذشته تاکنون بیش از ۴ هزار مگاوات به ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی افزوده شده است و به‌زودی با سنکرون چند واحد جدید نیروگاهی رکورد افزایش ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی شکسته خواهد شد.

در یک‌سال اخیر تعداد ۱۷ واحد نیروگاهی به ظرفیت ۳ هزار مگاوات وارد مدار تولید شده است. همچنین در این مدت از طریق ارتقای توان عملی واحدهای گازی و سیکل ترکیبی و همچنین رفع محدودیت واحدهای بخار بیش از هزار مگاوات به ظرفیت تولید نیروگاه‌های حرارتی کشور افزوده شده است.

پیش‌از این بیشترین میزان افزایش ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی مربوط به سال ۱۳۸۹ با رقم ۴ هزار و ۲۵۲ مگاوات بوده است که به‌زودی با سنکرون واحدهای جدید نیروگاهی رکورد ثبت شده در این بخش شکسته خواهد شد.

امسال برای نخستین‌بار بیش از ۹۴ هزار مگاوات برنامه تعمیرات و آماده‌سازی نیروگاه‌های حرارتی را نیز پیش از شروع خرداد و پیک مصرف برق تابستان به پایان رساندیم تا رکورد جدیدی را در زمینه تعمیرات نیروگاهی به ثبت برسانیم.

انجام به‌موقع برنامه‌های تعمیراتی و آماده‌سازی این واحدها موجب شد تا ضریب آمادگی نیروگاه‌های حرارتی کشور از مرز ۹۸ درصد عبور کند و در روزهای اوج مصرف برق کشور شاهد تولید برق پایدار و مطمئن برای مشتریان سراسر کشور و عدم تکرار تجربه تلخ خاموشی‌های چند سال اخیر در فصل تابستان باشیم.

تلاش‌های صورت‌گرفته در بخش تولید برق کشور امسال شرایطی را رقم زد که با وجود شکسته شدن چندباره پیک مصرف هیچ خاموشی زمان‌بندی شده‌ای بر مردم اعمال نشد.

رشد بیش از ۳ هزار مگاواتی ظرفیت

نیروگاه‌های حرارتی

ظرفیت نامی نیروگاه‌های حرارتی کشور با رشد بیش از ۳ هزار مگاواتی به رقم ۷۲ هزار و ۲۷ مگاوات رسیده که در این میان نیروگاه‌های سیکل ترکیبی با ۳۴ هزار و ۲۱۹ مگاوات بالاترین سهم را

نگاهی به گزارش عملکرد وزارت نفت در دولت سیزدهم؛

طبع آزمایی دستگاہ نفتی در تنگناهای پرچالش تحریمی

فرزین سوادکوهی

کارنامه سال اول وزارت نفت در دولت سیزدهم از چند منظر قابل بررسی است. رویکردی که جواد اوجی به عنوان استاندار این وزارتخانه در آغاز کار خود برگزید، توسعه بخشی به میادین مشترک نفتی و گازی بود که به تعبیر کارشناسان مورد تعافل قرار گرفته بود. البته مدیران پیشین این غفلت زدگی را نمی پذیرفتند و معتقد بودند مشکلات تحریمی و فقدان حضور سرمایه گذاری داخلی و خارجی موجب شده این میادین آنطور که باید توسعه پیدا نکنند.

با تمام این احوال تنها این بخش از صنعت نفت نبوده که مدنظر رهبران نفتی کشور در دولت سیزدهم باشد. موضوع افزایش برداشت و رساندن تولید نفت ایران به زمان قبل از تحریمها همواره یکی از دغدغه های مجموعه حاکمیتی نفت ایران در دولت جدید بوده است؛ بطوریکه هم اکنون رکوردشکنی در تولید و صادرات نفت به عنوان یکی از دستاوردهای مهم کابینه سیزدهم تلقی می شود.

صادرات هرچه بیشتر نفت و گاز در اوضاع تحریمی

افزایش صادرات نفت و رکوردشکنی در تولید نفت ایران با وجود ادامه تحریمهای اقتصادی را از دستاوردهای دولت سیزدهم مقوله ای است که صاحب نظران در خصوص آن به آمار و ارقام تکیه می کنند و اعلام می کنند تولید نفت ایران در نخستین ماه از سال ۲۰۲۲ میلادی با وجود ادامه تحریمهای اقتصادی، با افزایشی ۲۱ شبکه ای همراه بوده است.

گفته می شود، رویکرد دولت در یک سال گذشته و در بخش های مختلف متفاوت بوده است. دولت در توسعه روابط خارجی با کشورهای همسایه بسیار خوب عمل کرده و در ارتقای شاخص های توسعه در حوزه فناوری هسته ای با الزام به اجرای قانون، عملکرد قابل قبولی از خود به نمایش گذاشت.

این فعالان بخش سیاسی و اقتصادی کشور معتقدند دولت سیزدهم در یک سال گذشته با توسعه روابط با کشورها و قدرتهای نوظهور از جمله روسیه، چین و هندوستان حدنصاب جدیدی را ثبت کرده و ایجاد یک

ائتلاف جدید برای خنثی سازی تحریمها از اقدامات موثر و قابل تقدیر دولت در یک سال گذشته است. حضور در بازارهای جهانی، یکی از سرفصل های مهم وزارت نفت در یک سال گذشته بوده است. آمار و اطلاعات منتشر شده نشان می دهد بازاریابی، انعقاد پیمانها و توافقات جدید در حوزه نفت با کشورهای مختلف، از جمله توافق بزرگ ۴۰ میلیارد دلاری که با روسیه به امضا رسید، نشان داده که دولت سیزدهم هدفگذاری جدی و قطعی خود را در توسعه زیرساخت های حوزه نفت و انرژی نشان گذاری کرده است.

تفاهمنامه هایی که بزودی توسعه صنعت نفت را سرعت می بخشد

البته بسیاری از کنشگران صنعت نفت ایران امضا تفاهمنامه های جدید و پر شمار به امضا رسیده در این صنعت و زیر مجموعه های آن را لزوما مثمرتر نمی دانند و معتقدند این تفاهمنامه ها، زمانی قابلیت و کارکرد دارند که به تفاهمنامه منجر شوند، ولی مسئولان وزارت نفت بر این نظر پافشاری می کنند که همه قراردادهای نفتی که نیاز به سرمایه گذاری های سنگین دارند در نقطه آغازین از همین تفاهمنامه ها عملیاتی می شوند.

رسانه ها با تکیه بر اعلام اطلاعات رسمی بین المللی منتشر شده گزارش داده اند که آمارهای اوپک نشان میدهد، تولید نفت ایران در نخستین ماه از سال ۲۰۲۲ میلادی با وجود ادامه تحریمهای اقتصادی، با افزایشی ۲۱ هزار بشکه ای به بالای ۲.۵ میلیون بشکه در روز رسیده است.

گفته می شود، این میزان تولید بعد از اجرای کامل بازگشت تحریمها به اقتصاد ایران و با خروج یکجانبه آمریکا از برجام، در سه سال گذشته بی سابقه بوده است. این در حالیست که رساندن تولید نفت ایران به میزان یاد شده تنها در محدوده برقی از انواع نفت خام نمانده و هم اکنون قیمت نفت خام سنگین ایران که یکی از آپشن های مهم در سبد نفتی اوپک تلقی می شود هم افزایش های قیمتی را تجربه کرده و در ماه آغازین سال میلادی جدید در هر بشکه ۱۱ دلار گران تر شده است که برای ایران می تواند دستاوردهای مالی قابل توجهی داشته باشد. آمارهای یاد شده گویای این نکته اند که درآمدهای

فنی انتقال را حل کنند، در کوتاه‌مدت زیرساخت‌های روسیه این اجازه را نمی‌دهد گازی را که به اروپا صادر می‌کردند، به راحتی به شرق ببرند.

وزارت نفت این نکته را هم در گزارش خود یادآوری می‌کند که روس‌ها برای گاز بخش غربی خود به دنبال بازار هستند و این فرصتی کلیدی برای جمهوری اسلامی است تا این گاز را از عملیاتی‌ترین مسیر ممکن از ترکمنستان و با برعکس کردن (Reverse) خط لوله CAC که در گذشته گاز ترکمنستان را به روسیه وصل می‌کرد و هم‌اکنون از ظرفیت ۳۰ تا ۵۰ میلیارد مترمکعبی انتقال آن از ترکمنستان تنها ۵.۵ میلیارد مترمکعب آن فعال است، استفاده کند و در این سو ایران نیز دو خط لوله واردات گاز از ترکمنستان با ظرفیت نهایی ۲۰ میلیارد متر مکعب دارد که می‌تواند گاز را تحویل بگیرد.

روس‌ها می‌توانند با توسعه پروژه انتقال گاز ایران به سمت شرق در شرایطی که ما هم‌اکنون ظرفیت صادرات گازی بالایی نداریم، گازشان را به ما بفروشند و ما هم به بازارهای جنوب آسیا تحت قرارداد خود صادر کنیم. سیاست اصولی جمهوری اسلامی صرفاً ترانزیت و سوآپ گاز نیست؛ بلکه به دنبال تجارت گاز و ایفای نقش بین‌المللی به منظور حفظ امنیت بازار انرژی است؛ بنابراین چنانچه خرید گاز روسیه محقق شود، فروش آن طبق برنامه فروش ایران خواهد بود تا در آینده و با توسعه منابع گازی، سهم ایران در این بازارها حفظ شود. در بخش تولید گاز نیز وزارت نفت تولید از میادین گازی و بویژه میدان مشترک گازی پارس جنوبی را از منظری جدید مدنظر قرار داده است و پیشرفت‌های

وصولی دولت در سال ۱۴۰۰ به میزان ۹۰ درصد پیش از عملکرد سال ۱۳۹۹ افزایش یافته است. همچنین پس از امضای سند همکاری ۲۵ ساله با چین شاهد افزایش ۸ برابری صادرات نفت به این کشور بودیم.

سوآپ و تجارت گاز یک راهبرد قابل اتکا

در حوزه تجارت خارجی با کشورهای همسایه نیز وزارت نفت گزارش داده که سهم ایران در تجارت انرژی با واردات گاز از روسیه افزایش یافته است. این واردات در حالی به عنوان یک نمره مثبت در کارنامه عملکردی وزارت نفت در دولت سیزدهم منظور می‌شود که این وزارتخانه اعلام می‌کند بطور نمونه استفاده از ظرفیت سوآپ یا تجارت گاز با همسایگان یک راهبرد قابل اتکا برای افزایش سهم از تجارت جهانی گاز و تبدیل شدن ایران به هاب گازی منطقه است، بنابراین چنانچه خرید گاز روسیه محقق شود، فروش آن طبق برنامه ایران خواهد بود تا در آینده و با توسعه منابع گازی، سهم ایران در این بازار حفظ شود.

البته این موضوع نیز در بین مخالفان عملکردهای فعلی وزارت نفت از نظرها دور نمانده است؛ اما وزارت نفت این برهان را ارائه می‌دهد که روسیه، با حدود ۷۵ تا ۹۵ میلیارد متر مکعب گاز در دسترس روبه‌رو است که پیش‌تر یا به اروپا صادر می‌کرد یا برنامه صادراتی برای آن طراحی کرده بود. با توجه به این مازاد صادراتی، در عمل ظرفیت بازار برای جذب این میزان گاز وجود ندارد و به راحتی قابل تغییر مسیر به بازارهای غیراروپایی به دلیل ضعف زیرساخت‌های اتصالی نیست. حتی اگر معضلات

مدیریت چرخه تامین و تقاضای سوخت در کنار حفظ بازارهای صادراتی

در بخش عملکردی صنایع پالایشی در بازه زمانی ۱۴۰۰ دولت موفق شده توسط شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران مدیریت چرخه تامین و تقاضای سوخت، حفظ بازارهای صادراتی به رغم کمبود سوخت در کشور، ممانعت از واردات فرآورده های سوختی به رغم ناترازی تولید و مصرف، مدیریت بهینه مصرف سوخت سوخت رسانی به نیروگاه های برق و جلوگیری از خاموشی، نوسازی و تقویت ناوگان جاده ای سوخت رسان، انتقال دریایی بنزین برای اولین بار در شمال کشور تامین منابع مالی پروژه های پالایشگاهی از طریق کنسرسیوم های بانکی، توسعه شبکه خطوط لوله به منظور تضمین امنیت انرژی و همچنین بستر سازی صادرات، بهره برداری از اسکله شهید قاسم سلیمانی و آغاز صادرات LPG بید بلند خلیج فارس و مواردی از این دست را در دستور کار خود قرار دهد و برای اجرای آن گام بردارد.

وزیر نفت در خصوص اتفاقاتی که در حوزه صنایع پالایش کشور افتاده ف با اشاره به تعریف طرح های پتروپالایشی شهید سلیمانی و پالایشی مروارید مکران در هرمزگان اعلام کرده است که در سال های آینده این استان به قطب پالایشی کشور تبدیل می شود و همچنین طی یک سالی که از عمر دولت سیزدهم می گذرد حدود ۲۴ تا ۲۵ میلیارد دلار پروژه جدید در این استان تعریف و آغاز شده است.

وزیر نفت با اشاره به تعریف طرح های پتروپالایشی شهید سلیمانی و پالایشی مروارید مکران در استان هرمزگان هم گفته است: در سال های آینده این استان به قطب پالایشی کشور تبدیل خواهد شد.

جلیل سالاری، معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی هم اعلام کرده است که امسال تولید بنزین نسبت به پارسال ۸ دهم درصد رشد دارد، سال گذشته در این مقطع ۹۶۹ میلیون لیتر بود و امروز به ۹۸ میلیون لیتر رسید، همچنین امسال تولید نفت گاز از ۱۰۸ میلیون لیتر به ۱۱۲ میلیون لیتر رسید.

قابل توجهی را به دست آورده است. از جمله لوله گذاری زیردریایی فاز ۱۱ در مرداد به اتمام رسیده و مقدمات تولید از این فاز تا پایان سال برنامه ریزی شده است.

همچنین برداشت گاز از سایر میدان های مستقل از جمله میدان گازی کیش، نهایی شده و به بهره برداری می رسد؛ بنابراین ذکر این نکته که فعالیت در بازار گاز و توسعه تجارت با استفاده از پتانسیل گاز مازاد سایر کشورها سبب توقف برنامه های توسعه میدان های گازی داخلی می شود، تحلیلی نادرست و خطا در شناخت موقعیت قدرت ایران به عنوان یکی از بزرگترین دارندگان ذخایر گاز جهان است.

۱۴ میلیارد دلار صادرات پتروشیمی طی ۱۰ ماه

در حوزه صنعت پتروشیمی نیز نهاد رسمی وزارت نفت گزارش می دهد که شاخص های صنعت پتروشیمی از مرداد ۱۴۰۰ تا اردیبهشت ۱۴۰۱ مبین این نکته است که طی ۱۰ ماه از شروع کار دولت سیزدهم، این صنعت ۱۴ میلیارد دلار صادرات داشته است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۵ درصد در مقدار و ۶۱ درصد در ارزش رشد داشته است.

شاخص های عملکرد صنعت پتروشیمی ایران نشان می دهد همزمان با آغاز کار دولت سیزدهم از مرداد ۱۴۰۰ تا اردیبهشت سال جاری، ظرفیت تولید صنعت با ۷ درصد افزایش در مقایسه با مدت مشابه (مرداد ۹۹) تا اردیبهشت (۱۴۰۰) به ۷۵ میلیون تن رسید.

در دهه ماهه نخست کار دولت سیزدهم با ۷ درصد رشد، در مجموع ۵۶ میلیون تن انواع محصولات پتروشیمی تولید شد که این میزان در مقایسه با مدت مشابه (مرداد ۹۹ تا اردیبهشت ۱۴۰۰) ۵۲ میلیون تن بوده است.

براساس این گزارش، ظرفیت تولید صنعت پتروشیمی در سال ۱۴۰۰ و سال ۱۴۰۱ (بدون احتساب طرح هایی که در این سال راه اندازی می شوند) بالغ بر ۹۰ میلیون تن بوده است که بر این اساس برای بازه زمانی ۱۰ ماهه فوق ظرفیت تولیدی این صنعت ۷۵ میلیون تن در نظر گرفته شده است.

کننده از سوخت مایع و گاز رسانی حداکثری به نیروگاه ها عمده ترین سرفصل های فعالیت شرکت ملی گاز در دولت سیزدهم است.

مجید چگنی، معاون وزیر نفت در امور گاز هم معتقد است؛ ظرف همین مدت کوتاه استقرار مدیران جدید در این صنعت تحولات قابل اشاره ای رخ داده است.

او به فاکتورهایی مانند افزایش تولید ۳۱۰ میلیون متر مکعبی در زمستان امسال، نصب کنتور هوشمند برای ۲۵۰۰ مشترک پرمصرف گاز، صرفه جویی روزانه حدود ۳۰ میلیون متر مکعب گاز با اصلاح تعرفه ها، قطع کردن گاز بیش از ۲۷۰۰ اداره دولتی پرمصرف در زمستان، انجام بهینه سازی رایگان ۲۰ هزار موتورخانه ساختمان ها، ۱۴ اقدام شرکت ملی گاز در حوزه فرهنگ سازی مصرف، رونمایی از ۱۱ پروژه جدید شرکت ملی گاز و برنامه شرکت ملی گاز برای ذخیره سازی گاز طبیعی اشاره می کند.

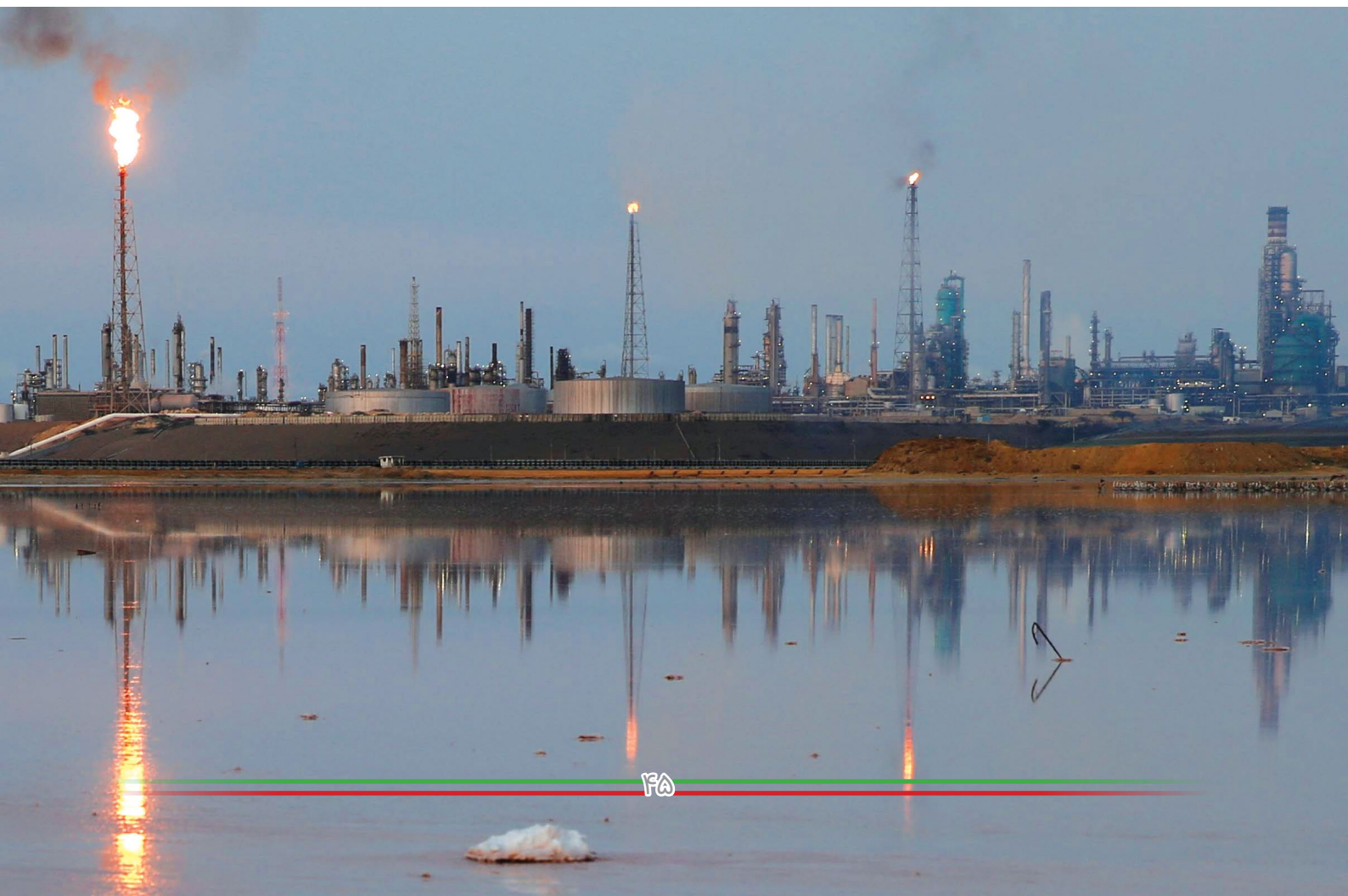
به این ترتیب هدفگذاری دولت سیزدهم برای توسعه صنایع نفت و گاز و پتروشیمی به گونه ای شکل گرفته که بر اساس وعده های از پیش تعریف شده، مجموعه های چهارگانه اصلی وزارت نفت با سازگاری با شرایط فعلی این صنعت توسعه و رفاه جاصل از آن را با کمترین چالش از سر بگذرانند و به آن جامه عمل ببوشانند. بر اساس دستاوردهای اعلام شده از سوی وزارت نفت، طبع آزمایی دستگاه نفتی کشور در تنگناهای تحریمی تاکنون توفیقات فراوانی داشته است.

او همچنین افزوده است: سالی ۸۰۰ هزار خودرو به کشور اضافه می شود و خودرویی هم خارج نمی شود که یک میلیارد مصرف سوخت دارند، بنابراین در حوزه سبب سوخت باید توجه خاص باشد، با این روند رشد مصرف بنزین در کشور هر میزان هم توسعه یابیم، امکان رفع این ناترازی وجود ندارد.

یک زمستان پرمصرف بدون قطعی گاز

دولت سیزدهم در بخش گاز نیز به توفیقاتی دست یافته است که مهم ترین محورهای آن، تامین گاز پایدار برای کل کشور در مصارف خانگی و صنعتی است. با توجه به سرریس شدن تقریبی تولید گاز از میادین گازی کشور و میزان مصرف افزاینده این مهم اهمیتی ویژه ای پیدا می کند.

گذر از زمستان سال گذشته (۱۴۰۰) بدون قطع گاز، احداث حدود ۱۷/۵ هزار کیلومتر شبکه گازی شهری و روستایی، تکمیل گاز رسانی به ۶ شهر و ۱۲۳ روستا در ۳۱ استان از ابتدای شروع استقرار دولت سیزدهم تا پایان سال ۱۴۰۰، توسعه گاز رسانی در سیستان و بلوچستان، اجرای خط لوله ۳۰ اینچی بندرعباس/لافت/گورزین در جزیره قشم از زیر آب برای نخستین بار در خاورمیانه، افزایش پوشش گاز رسانی کل کشور به ۹۵ درصد (پوشش گاز رسانی شهری حدود ۹۹ درصد و پوشش گاز رسانی روستایی بیش از ۸۸ درصد)، آغاز عملیات اجرایی فاز دوم ذخیره سازی گاز شورجه، طراحی پروژه گاز رسانی به ۲۷ هزار و ۸۸۰ واحد صنعتی - تولید استفاده

امیدواری شرکت آستور

به صادرات با وجود تحریم‌های بانکی

ماشین آلات از دیگر کشورها داریم؛ قطعا یکی از نیازهای ما، حذف تعرفه گمرکی برای ماشین آلات خطوط تولید است که متأسفانه هنوز این مهم محقق نشده است. همانطور که دولت محترممان برای حمایت از تولیدکنندگان داخلی (دولتی)، واردات انواع خودرو و انواع ترانسفورماتور و ... را کاملا ممنوع و یا تعرفه‌های گمرکی بالایی را لحاظ کرده است ما هم به عنوان تولیدکننده بخش خصوصی انتظار داریم، واردات محصولات مشابهی که ما در کشور عزیزمان ایران تولید می‌کنیم را ممنوع و یا تعرفه گمرکی بالایی لحاظ کنیم.

همچنین امکان اخذ تسهیلات با شرایط مناسب برای تولیدکنندگان نیز یکی از موارد بسیار مهمی است که تا به امروز از جانب بانک‌ها محقق نشده است و امیدوارم در سال‌هایی که بحث حمایت از تولیدکنندگان داخلی مطرح است، این موضوع نیز به سرانجام برسد.

◆ **پس از ورود به عرصه تولید با برند آستور آیا شرکت کیان تجهیز را منحل خواهید کرد و صرفا با تولید محصولات مذکور به ارائه خدمات در صنایع کشور خواهید پرداخت؟**

قطعا شرکت کیان تجهیز به شکلی متفاوت و با قدرت به حیات خود ادامه خواهد داد با توجه به اینکه ما طی دو دهه گذشته همکاری بسیار نزدیک و روابط بسیار قوی با شرکتهای مطرح در سطح بین‌المللی برقرار کرده‌ایم و به واسطه این همکاری ها، موفق به احداث چندین هزار مگاوات نیروگاه حرارتی در کشورهای مختلف شده ایم و در حال حاضر نیز با توجه به نیاز مبرم کشورمان به انرژی برق، با چندین ارگان مختلف در کشور در ارتباط با احداث نیروگاه وارد مذاکره شده‌ایم و با توجه به اینکه پیشنهاد ما بسیار خاص و جذاب می‌باشد، انتظار داریم شاهد استقبال گسترده‌ای باشیم در ضمن منظور از پیشنهاد خاص اینکه ما صرفا در مقابل دریافت تضامین معتبر، کل نیروگاه را بدون دریافت کوچکترین هزینه‌ای احداث و پس از اتمام پروسه احداث نیروگاه، صرفا در مقابل میزان برق ارائه شده به شبکه برق سراسری هزینه دریافت خواهیم کرد؛ این نوع همکاری و سرمایه‌گذاری براساس قراردادهای دراز مدت و در فرمت BOO یا BOT انجام خواهد شد.

ما در سال ۱۴۰۰ به پشتوانه تجربه به دست آمده خود و همچنین با اتکا به تکنولوژی شرکای تجاری‌مان در خارج از ایران و اخذ لایسنس از آنها اقدام به تولید تجهیزات بسیار خاص کردیم که بخشی از آنها اکنون به هیچ عنوان در داخل کشور تولیدکننده‌ای ندارد. با توجه به اینکه سید محصولاتمان بسیار گسترده است، به طور مختصر لیست محصولاتمان به شرح زیر عنوان می‌شود:

◆ **تولید سکسیونرهای گازی SF6 قابل قطع زیر بار و غیرقابل قطع زیر بار تا سطح ولتاژ ۳۶ کیلوولت و جریان ۱۲۵۰ آمپر**

◆ **تولید دژنتور گازی SF6 تا سطح ولتاژ ۳۶ کیلوولت و جریان ۱۲۵۰ آمپر**

◆ **تولید دژنتور فشار قوی Live-Tank با مشخصات ۱۷۰ کیلوولت، ۴۰۰۰ آمپر و ۵۰ کیلوآمپر**

◆ **تولید تمامی تجهیزات مربوط به احداث نیروگاه‌های مقایس کوچک به همراه سیستم CHP و سیستم‌های سه‌گانه تولید**

◆ **تولید انواع UPS‌های صنعتی و DC CHARGER ها**

شرکت «کیان تجهیز» پیش از خلق برند «آستور» بالغ بر ۲۰ سال در ایران به عنوان تامین و نصب‌کننده تجهیزات اساسی الکتریکال و الکترومکانیکال برای پروژه‌های نفت، گاز، پتروشیمی و صنایع فولادی فعالیت گسترده‌ای داشته است. علی رستمی، رئیس هیات‌مدیره شرکت تولیدی و صنعتی آستور در گفت‌وگو با عصر اقتصاد به تشریح پیشینه و چشم‌انداز پیش روی این شرکت پرداخت:

◆ **شرکت آستور به کدام کشورها بازار صادراتی دارد و چشم‌انداز این بازارها را چطور ارزیابی می‌کنید؟**

در پاسخ به این سوال باید بسیار واقع‌بینانه به این موضوع نگاه کنیم و تا زمانی که موضوع تحریم‌های بانکی و دیگر تحریم‌های مرتبط مطرح است، واقعا نمی‌توان به صادرات به معنای واقعی پرداخت، اما با وجود این ما ارتباط خوبی با مشتریانمان در کشورهای تاجیکستان، ازبکستان و اخیرا روسیه برقرار کرده‌ایم و انتظار داریم در آینده نزدیک به اهداف کوتاه‌مدت و میان‌مدت‌مان در امر صادرات به کشورهای مذکور برسیم.

◆ **صنعت برق در ایران رشد بالایی داشته ولی به نظر می‌رسد در تولید فناوری دستاوردهای متناسب با حجم بازار این صنعت نداشتیم، دلیل را چه می‌دانید؟ وجود بخش تحقیق و توسعه در این زمینه چقدر می‌تواند، موثر باشند؟**

با رشد صنعت برق در کشور کاملا موافق هستیم، اما تقاضا و نوع تقاضا نیز همزمان با رشد صنعت، افزایش بسیار قابل توجهی داشته و حتی پیشی نیز گرفته است، در ضمن موضوع بسیار مهم‌تر، بحث زیرساخت‌هاست که به معنای واقعی نیاز مبرم کشورمان است.

نظر شخصی من به عنوان فردی که ۲۰ سال در داخل کشور و به همان میزان در خارج از کشور مشغول به تولید و تجارت بوده‌ام این است که دو پایه اصلی و اساسی رشد صنعت و تولید، نیروی انسانی متعهد و متخصص و همچنین وجود بخش تحقیق و توسعه به معنای واقعی می‌باشد و متأسفانه به جرات می‌توانم اعلام کنم نه تنها وضعیت نیروی انسانی متخصص طی چند سال اخیر با مشکل و کمبود مواجه شده است، بلکه وضعیت نیروی انسانی توانمند، با انگیزه و آماده به کار نیز بسیار نگران‌کننده است و هم‌چنین به دلیل مشکلات اقتصادی موجود و حاکم، اکثر شرکت‌های تولیدی، سرمایه‌گذاری مناسبی در بخش تحقیق و توسعه انجام نداده‌اند.

◆ **با توجه به اینکه تمامی صنایع بزرگ به شکلی در دایره مشتریان شما قرار می‌گیرند برای تامین کامل نیاز داخلی چه حمایت‌هایی باید از شما صورت گیرد؟**

به عنوان بخش کوچکی از جامعه تولیدکنندگان داخلی می‌خواهم به صراحت اعلام کنم؛ ما امیدمان از حمایت کاملا ناامید شده است. فقط کافی است، ارگان‌ها و سازمان‌های مرتبط با تولیدکنندگان، مانع‌تراشی‌ها در روند فعالیت‌های کاملا قانونی‌مان را پایان دهند.

◆ **دولت برای رفع موانع پیش روی شما و شاخه صنعتی که در آن فعال هستید چه الویت‌هایی را باید در دستور کار خود قرار دهد؟**

با توجه به اینکه برای تولید محصولات به روز و با کیفیت نیاز مبرم به خرید

تداوم درخشش منطقه ویژه اقتصادی کشور در آسمان صنعت ایران

۵/۵ میلیارد سرمایه‌گذاری جدید

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس سرمایه‌گذاری صورت گرفته در این طرح‌ها را حدود ۵/۵ میلیارد دلار عنوان کرد و افزود: خوشبختانه با تأمین زیرساخت‌ها و پشتیبانی از صنایع فعال منطقه، امروز برند منطقه‌ی ویژه اقتصادی خلیج فارس در حدی ارتقا یافته که صنعت‌کاران با اشتیاق و بدون دغدغه سرمایه‌گذاری خود را انجام می‌دهند و این منطقه‌ی صنعتی و معدنی به مکانی امن برای صاحبان سرمایه و توسعه‌ی اقتصادی کشور بدل شده است.

تقویت ارتباط با مراکز دانش‌بنیان

خلج طهرانی در ادامه از امضای تفاهم‌نامه همکاری علمی، پژوهشی و فناوری با مراکز دانش‌بنیان و علمی کشور از جمله دانشگاه هرمزگان خبر داد و گفت: تقویت پیوند صنعت و دانشگاه سبب ارتقا دوسویه خواهد شد و ما به دنبال نزدیکی بیشتر اهالی دانشگاه با محیط‌های صنعتی هستیم.

افزایش ظرفیت تخلیه و بارگیری

او همچنین به ارتقا سطح تعاملات این منطقه عظیم اقتصادی با راه‌آهن هرمزگان اشاره کرد و افزود: این اقدام سبب بهبود عملکرد و افزایش ظرفیت تخلیه و بارگیری ریلی در منطقه شد.

تمرکز بر زیرساخت‌های پدافند غیرعامل

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس جنگ امروز اقتصاد جهان را جنگ اطلاعاتی و سایبری خواند و بر اهمیت آموزش مدیران در حوزه‌ی پدافند غیرعامل تأکید کرد و گفت: یکی از راه‌های اعتمادسازی در سرمایه‌گذاران و از مهم‌ترین راهکارهای افزایش سرمایه‌پذیری، توجه بیشتر به مباحث پدافند غیرعامل است که در یک سال گذشته بر تقویت این حوزه نیز تمرکز کرده‌ایم.

حرکت به سمت اهداف استراتژیک

خلج طهرانی در پایان بار دیگر فرا رسیدن هفته‌ی دولت را به تمامی کارکنان شاغل در منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس تبریک گفت و جهادگران حوزه اقتصادی را در ردیف جهادگران فی سبیل الله خواند و اضافه کرد: حال که مردم، دولت مردمی و سران نظام مقدس جمهوری اسلامی مسئولیتی بس سترگ را بر دوش این مجموعه‌ی پویا قرار داده‌اند، وظیفه ماست که برای رشد و تعالی از هیچ کوششی فروگذار نباشیم و با تکیه بر نقشه راه و تأکیدات رئیس‌جمهوری محترم به منظور پیشبرد اهداف استراتژیک که همانا ایجاد رونق در تولید، ارزآوری و تأمین منافع همه ذی‌نفعان به‌ویژه جوامع محلی است، گام برداریم.

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس با اشاره به تداوم فعالیت ۱۳ هزار نفر نیرو در این منطقه عظیم اقتصادی، از جذب ۵/۵ میلیارد دلار سرمایه در راستای ایجاد ۱۶ هزار فرصت شغلی جدید و افزایش سطح تولیدات و صادرات در جنوب کشور خبر داد.

به گزارش روابط عمومی منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس، حسن خلج طهرانی با تبریک به مناسبت فرارسیدن هفته دولت و گرامیداشت یاد و خاطره شهیدان باهنر و رجایی گفت: درخت تنومند انقلاب اسلامی ایران هر سال تنومندتر از سال گذشته در عرصه‌ی جهانی عظمت، شکوه و حقانیت خود را به منصفی ظهور می‌گذارد؛ چراکه این انقلاب میراث و یادآور بزرگ مردانی است که سیره، منش و روش آنان خدمت بی‌ادعا بود.

او هفته دولت را زمانی مناسب برای توجه به مبانی جهاد تبیین و انعکاس دستاوردهای دولت مردمی دانست و افزود: با پشتوانه حمایت‌های دولتی امروز فعالان اقتصادی به این نتیجه رسیده‌اند که علی‌رغم فشارهای ناشی از تحریم‌های خارجی، چنانچه ظرفیت‌های داخلی را فعال کنیم شاخص‌های اقتصادی و صنعتی کشور با شیب قابل قبولی افزایش خواهد یافت.

۱۳ هزار نفر اشتغال‌زایی

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس اشتغال بیش از ۱۳ هزار نفر در این منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس را نشان‌گر توسعه‌ی صنعت و معدن در جنوب کشور دانست و افزود: هم‌اکنون ۱۹ شرکت با سرمایه‌گذاری بیش از ۴/۵ میلیارد دلار در این منطقه عظیم اقتصادی فعالیت هستند که نقش به‌سزایی در ایجاد ارزش‌افزوده، جلوگیری از خام‌فروشی، تأمین بازار داخلی و ایجاد رونق در صادرات بر عهده دارند.

توسعه و بهبود فرآیندها بر اساس برنامه‌ی مدون

خلج طهرانی، افزایش فرصت‌های شغلی، توسعه فناوری‌های مدرن حوزه تولید، همکاری بیشتر با شرکت‌های دانش‌بنیان، ارتقای بهره‌وری، بهبود کیفیت تولیدات و افزایش توان صادرات به‌منظور رقابت در بازارهای جهانی را از دیگر اهداف ترسیم شده این منطقه اقتصادی در سال ۱۴۰۱ عنوان کرد و اظهار کرد: در شرایط فعلی ۴۵ شرکت معتبر در حال ساخت و نصب تجهیزات با هدف بهره‌برداری از پروژه‌های مختلف هستند و این روند توسعه ما را به آینده بسیار امیدوار می‌کند.

تلاش برای کاهش نرخ بیکاری

او در تشریح چشم‌انداز اشتغال‌زایی این صنایع نیز گفت: ۱۶ هزار نفر اشتغال‌زایی مستقیم طرح‌های در دست اجراست که اگر اشتغال‌زایی غیرمستقیم آنان را نیز در نظر بگیریم مطمئناً می‌تواند، تأثیر قابل‌توجهی در کاهش بیکاری در جنوب کشور داشته باشد.

گل گهر

رویش باورها در دل کویر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL COMPANY

روابط عمومی و امور بین الملل

www.geg.ir

امام خمینی (ره)

دولت‌ها خدمتگزار مردم هستند

هفته دولت گرامی باد

شرکت مارگارین
(سهامی عام)

شرکت مارگارین

اولین تولید کننده روغن های نباتی در ایران

مجمع فولاد خدیرنی ریز
NGHSCO

شهریور ۱۴۰۱
1401/06

هفته دولت

گرامی باد

شهریور ۱۴۰۰
1400/06